

TARİH

KAMU PERSONEL SEÇME SINAVI ÖĞRETMENLİK ALAN BİLGİSİ ÇÖZÜMLERİ

Bu denemenin her hakkı saklıdır. Hangi amaçla olursa olsun, denemenin tamamının veya bir kısmının Yayınevimizin yazılı izni olmadan kopya edilmesi, fotoğrafının çekilmesi, herhangi bir yolla çoğaltılması, yayımlanması ya da kullanılması yasaktır. Bu yasağa uymayanlar gerekli cezai sorumluluğu ve denemenin hazırlanmasındaki mali külfeti peşinen kabullenmiş sayılır.

1. Bu testte 75 soru vardır.

1. A, B, C ve D seçeneklerindeki bilgiler tarihi olguya örnektir. Olaylar bir daha aynısı gibi tekrar etmeyeceği için biriciktir. Olgular ise süreklilik gösterebileceği için biricik değildir.

Cevap: E

2. Tarihinin temel görevi, olayları mümkün olduğunca gerçeğine uygun olarak yansıtmaktır. Ama unutmamak gerekir ki, tarihçi "vakayı/olayı" yeniden yaratmamaktadır. O, kaynaklardaki gözlemlerine dayanarak tarihi olayın, sebep ve sonuçlarını ihmal etmeden hafızalarımızda yeniden canlanmasını sağlar.

Cevap: B

3. Temelde sözlü kaynakların daima var olması ama her nesil değiştikçe de bu bilgilerin yok olma ihtimali, "Sözlü Tarih" denilen yeni bir tarih yazımı çeşidi de ortaya çıkarmıştır. 20. yüzyılda ortaya çıkan ve ilhamını sözlü kaynakların varlığından alan "Sözlü Tarih"; bildiklerini aktaramayan veya buna ihtiyaç duymayan insanların bilgilerinin derlenip, modern yöntemler ile kaydedilmesi ve ardından değerlendirilmesi faaliyetidir.

Cevap: B

4. Öğretici (Şen'i) tarih anlayışında, geçmişin olaylarından gelecek için ders çıkarma amacı güdülür. Olaylar ve kişilerden ilgi çekici şekilde söz edilerek toplumun ahlaki bakımdan gelişmesi amaçlanır. Yazar, mensup olduğu millete nasihatlar verir. Öğretici tarih yazıcılığının ilk temsilcisi Thukydides, Peleponnes Savaşları'nın tarihini yazmıştır. Eski Yunanlı tarihçi Polybios (M.Ö. 20-M.S. 120), sebepleri incelemede daha da ileri gider. Kartacalılar ile Romalılar arasındaki savaşları incelerken, her iki devletin siyasi sistemlerine vurgu yaparak, Kartacalılar'ın yenilgi sebeplerini ortaya koymaya çalışır. Bu tarz tarih yazıcılığı Eski Yunanlı tarihçi Plutarkhos (M.S. 46-120 ?), Romalı tarihçi Tacitus (M.S. 56-117) ve çağımıza daha yakın olan Floransalı siyaset bilimci Machivelli (1469-1527) ile İngiliz tarihçi Thomas Carlyle (1795-1881) tarafından devam ettirilmiştir. Türk tarihçisi Fuat Köprülü (1890-1966) bu tarz tarih yazımına karşı gelerek; tarihin sadece, büyük adamlara mal edilemeyeceğini ileri sürer.

Cevap: D

5. Paleografya, Tarih boyunca kullanılan alfabeleri çözerek bu alfabelerle yazılan belgelerin okunmasını sağlar. Böylece tarihsel olayların aydınlatılmasını kolaylaştırır. Örneğin bir tarihçi, Mısır tarihini incelerken o dönemde kullanılan hiyeroglif yazısını; Orta Asya tarihini incelerken Uygur, Orhun ve Çin alfabelerini bilmek zorundadır. Filoloji ya da Linguistik dil bilimidir, Diplomatik veya Diplomatika bilgisi ise herhangi bir dilde oluşturulan belgelerin tanımlanması bilgisidir. Yani her dönemde ve her dilde, özel bir bürokrasi dili gelişmiştir. Belge kaleme alınırken bir kısım şekil özellikleri oluşturulmuştur.

Cevap: E

6. Soruda verilenlerin hepsi bu ekolün temsilcilerindedir. Annales Okulu ismini tarih bilimine toplum bilimleri yöntemlerini uygulaması ile duyurmuştur. Marc Bloch ve Lucien Febvre tarafından sosyoloji, ekonomi, sosyal psikoloji ve antropoloji gibi çeşitli toplum bilimleri ile iş birliğini sağlayacak bir tarih bilimi yaklaşımı geliştirmek üzere 1929 yılında Strasbourg Üniversitesi'nde ders verdikleri bir dönemde kuruldu. Fernand Braudel'in çalışmaları Annales'in ikinci dönemi olarak ifade edilir ve 1960 ve 1970'ler boyunca ekol üzerinde oldukça etkili olmuştur.

Cevap: E

7. Arapçada tesniye denilen yani ikil kelimeler, tekil bir kelimenin sonuna ye-nun (ين) ilavesiyle oluşur. Ayrıca, akışa göre de tekil hâlinin üzerine -eyn/-ayn sesi ilavesiyle okunur. Sadece B seçeneğindeki "ebeveyn" kelimesi bu kurala uygun yazılmıştır. Ebeveyn, anne-baba demektir.

Cevap: B

8. Arapça kelimeleri çoğul yapmanın birçok yöntemi vardır; bir kelimeyi çokluk vezinlerinin kalıplarına sokarak veya kelime sonuna kurallar dâhilinde çeşitli harfler ilavesiyle çoğul yapmak mümkündür. A ve C seçenekleri çokluk vezinlerinde, B ve E çokluk eklerinden birini alarak çoğul hâle getirilmiştir. D seçeneğindeki "kema" kelimesi ise tekildir. Her kelimenin, her vezne giremeyeceği unutulmamalıdır.

Cevap: D

9. Hafta, perhiz, perşembe ve çare kelimeleri soruda belirtilen kural dâhilinde yazılmışlardır. C seçeneğindeki "bahçe" kelimesinin kökü bağ-çe'dir; küçük bağı manasındadır. باغچه şeklinde yazılmalıdır.

Cevap: C

10. Erzurum kelimesinin kökeni arz-ı Rûm'dur. Buradaki arz, yer manasında olup ارض şeklinde yazılır. Erzurum'un doğru yazımı ارضروم'dur. Diğer seçeneklerdeki Tarsus, Muğla, Bursa ve Adana'nın yazımları doğrudur.

Cevap: A

11. İlk Tunç Çağı'nda megaron olarak tarif edilen yapılar ortaya çıkmıştır. Megaron, Anadolu'da İlk Tunç Çağı'nda yaygın olarak inşa edilen ve iki odadan oluşan ev tipidir. Ev planı, girişte küçük bir ön oda, arkada ise ocaklı uzun bir odadan oluşur. Antik Mısır'da şehir devletlerine Nom adı verilmiştir. Obsidiyen ise Paleolitik Dönem'de kullanılan volkanik camdır. Satrap ise Perslerde eyaletlerin yöneticilerine verilen isimdir.

Cevap: E

12. I. Hattuşili'nin ilk Hitit Büyük Kralı sayılmasının nedeni, onun Anadolu sınırları dışına taşan yayılımcı bir politika izlemesidir. Bu kraldan sonra başa gelenler, onun koyduğu Kuzey Suriye'yi elde tutma hedefini benimsemişlerdir.

Cevap: A

13. Poleponnes Savaşı Atina ile Sparta arasında MÖ 431-404 yılları, Granikos Savaşı Büyük İskender ile Persler arasında MÖ 334'te, Pön Savaşları Roma ile Kartaca arasında MÖ 264-146 yıllarında yapılmıştır.

Cevap: D

14. Türkiye adı VI. yüzyıldan itibaren Bizans kaynaklarında Orta Asya için kullanılan coğrafi bir terim olmuştur. Daha sonraki dönemde ise Türkiye ve Türkistan adı Türk hâkimiyet sahasının genişlemesine paralel olarak IX ve X. yüzyıllarda Volga Nehri'nden Orta Avrupa'ya kadar uzanan bölge için, XI. yüzyıldan itibaren Anadolu için kullanılan bir ad olmuştur. Müslümanlığı seçmiş Türklere de Türkmen denilmeye başlanmıştır. Türk adı, Çin kaynaklarında "Miğfer", Vamberi'ye göre "Türemiş", Uygur metinlerinde "güç, kuvvet" Kaşgarlı Mahmut'un "Divan-ı Lügati't-Türk" adlı eserinde "olgunluk çağı", Ziya Gökalp ise Türk adının "türelî (törelî) kanun nizam sahibi" anlamında kullanılmıştır. Türkler hakkında bilgi veren ilk kaynaklar Çinilere ait olsa bile, Türk adının geçtiği ilk kaynak Orhun Yazıtlarıdır Türk adını siyasal anlamda kullananlar Köktürklerdir. Köktürk Devleti 552'de (VI. yy) kurulmuştur.

Cevap: E

15. A, C, D ve E seçenekleri doğrudur. Ancak Türklerde ordu, süvari birliklerinden oluştuğu için hafif silahlar ve zırhlar vardır.

Cevap: B

16. Yarlıg hükümdarın emridir, törenin değişmez prensiplerinden değildir. Törenin anayasa hükmünde, değişmez prensipleri vardır ki, Kutadgu-Bilig'deki kayıtlardan tespit edilebildiği kadarı ile şunlardır: Könilik (adalet), Uzluk (iyilik, faydahlık), Tuzluk (eşitlik) ve Kişilik (insanlık, üniversellik).

Cevap: A

17. Orta Asya bozkır kültürü ziraatin gelişmesini engellemiş, savaşçı karakteri ön plana çıkarmış ve yapılanmada din yerine siyasi örgütlenmeye dayanmıştır.

Cevap: B

18. Hunların yıkılmasından sonra Çin'e giden Türklerin kurduğu devletlerden biri de Tabgaç Devleti'dir.

Tabgaç Devleti, bir yandan Çinlilerin devlet memuriyetlerine getirilmesi, diğer yandan Budizm ve Konfüçyanizm'in etkisi ile Çinlileşmeye başlamıştır. Göktürklerin Orhun bölgesine diktikleri Orhun Kitabeleri'nde Çin adı yerine "Tabgaç" sözcüğü kullanılmıştır.

Cevap: A

19. Mukan Kağan zamanında Kök-Türk Devleti parlak bir dönem yaşadı. Doğuda Kore'den batıda Karadeniz'e kadar uzanan sahada yaşayan bütün Töles ve diğer Türk boyları, kuzeyde Kırgız Türkleri ve yabancı kavimler devlete bağlandı. Kök-Türk Devleti kısa zamanda dünyanın en güçlü devleti durumuna geldi.

Cevap: B

20. Tapo Dönemi'nde Kök Türk ülkesinde Budizm benimsendi ve Buda heykelleri dikildi. Bilge Kağan'ın Budistleşme yolundaki eğilimleri, devlet meclisi ve Tonyukuk tarafından, Türklerin yapısına uymayacağı gerekçesiyle reddedildi. Uygur hükümdarı Böğü Kağan Manihaizm dinini devletin resmi dini olarak kabul etti.

Cevap: E

21. A, B, D ve E seçeneklerindeki bilgiler doğrudur. Evs ve Hazreç Hz. Muhammed ile I. ve II. Akabe biatlarını yapan Medineli kabilelerdir.

Cevap: C

22. A, B, C ve D seçenekleri doğrudur. Hakem Olayı Hz. Ali döneminde yaşanmış ve İslam toplumunda ilk siyasi ayrılıklar ortaya çıkmıştır.

Cevap: E

23. Mute Seferi Hz. Muhammed'in İslamiyet'e davet için gönderdiği elçinin (Haris b. Umeyr) Busra Valisi tarafından öldürülmesi üzerine Bizans'a düzenlenen seferdir.

Cevap: A

24. Büyük Selçuklu Devleti'nde ordunun ihtiyaçları Diwan-ı Ceyşü'l Arz adı verilen kurum tarafından karşılanmıştır.

Cevap: D

25. Kutadgu Bilig Hakaniye Türkçesi ve Uygur Alfabesi ile, Divanü Lugati't-Türk Arap Alfabesi ile, Divan-ı Hikmet Hakaniye Türkçesi ve Uygur Alfabesi ile, Asarü'l-Bakiye Biruni'nin eseri olup Arapça kaleme alınmış, Asyalı milletlerin hukuk, takvim, dinlerini kronolojik olarak anlattığı eseridir. Muhakemetü'l-Lugateyn ise Timuriler döneminde Ali Şir Nevai tarafından Türkçenin Farsçadan üstün olduğunu ispatlamak amacıyla yazılmıştır, ancak ilk dönem eserlerden değildir.

Cevap: C

26. Gerek İslam öncesinde gerekse de İslami dönemde egemenliğin tanrı bağı (Kut) olarak görülmesi egemenlik kaynağının inanç sisteminden geldiğinin kanıtıdır.

Cevap: D

27. Danişmentli Beyliği 1071 -1178 yılları arasında Sivas, Tokat, Amasya, Kayseri ve Malatya havalisinde hüküm süren Türkmen hanedanıdır. Hanedanın atası Azerbaycan'da yaşayan bir Türkmen aileye mensup olup, 1064 yılında Sultan Alp Arslan'ın hizmetine giren Danişmend Gazi'dir. Malazgirt Savaşı'na da katılan Danişmend Gazi, zaferden sonra kendisine ikta edilen Sivas'ı fethederek Danişmendli hanedanının temelini atmıştır. Daha sonra burayı harekât üssü edinip Amasya, Tokat, Niksar, Kayseri, Elbistan, Develi ve Çorum'u da fethedip Anadolu'da ilk Türkmen beyliklerinden birini kurmuştur. İlk beylikler içerisinde en güçlü beylik olan Danişmentliler Anadolu'da ilk medreseyi kuran beyliktir, medresenin adı Yağlıbasan'dır, hem Niksar, hem de Tokat'ta kurulmuştur.

Cevap: D

28. Kazan, Astrahan, Kasım ve Küçüm hanlıkları genellikle XVI ve XVII. yüzyıllarda Rus egemenliğine girmiştir. Kırım Hanlığı ise 1792'de imzalanan Yaş Antlaşması ile Rusya'ya bağlanmıştır.

Cevap: D

29. Askerlerin adının ve azığının kaydedildiği defterlere ay bitiği denirdi. Sarayda gündüz nöbetçilerine Turgak, habercilere eşkinci, katiplere bitikçi ya da İlimga, ordunun karargahına Han Toyu denilmiştir.

Cevap: B

30. Samanoğulları Devleti'nin (819-1005) dağılmaya başladığı dönemde, bu devlette komutanlık ve valilik yapan Türklerden Horasan Emiri Alp Tigin, Doğu Afganistan'daki Gazne şehrini ele geçirerek, Gazne Devleti'nin temelini atmıştır.

Cevap: C

31. Şeyh Bedrettin Musa Çelebi döneminde önem kazanmış mutasavvıflardandır, ancak Çelebi Mehmet döneminde devlete karşı isyan etmiştir. Osmanlı'nın ilk Şeyhülislamı Molla Fenari, ilk müderrisi Davud-i Kayseri, ilk veziri Alaaddin Paşa, ilk kazaskeri Çandarlı kara Halil'dir.

Cevap: E

32. Osmanlı, fethettiği topraklarda asimilasyon politikası uygulamamış, insanları din ve dillerinde serbest bırakarak istimalet (gönül alma) politikasını tercih etmiştir. Bir şehir ele geçirildiğinde bölgenin toprak ve nüfus sayımı (tahrir) yapılmış, şehrin ortasına büyük cami inşa edilmiş, bölgeyi elde tutmak amacıyla iskan uygulanmış ve şehre devlet memurları atanmıştır.

Cevap: D

33. • IV. Murat - Bağdat Fatihî

- III. Mehmet - Eğri Fatihî
- Tiryaki Hasan Paşa - Kaniye Fatihî
- Köprülü Fazıl Ahmet Paşa - Uyvar Fatihî

III. Murat, II. Selim'in ölümü üzerine tahta geçer, saltanatı süresince İstanbul'dan hiç çıkmayan ilk Osmanlı padişahıdır. Bu dönemde Takıyyüddin Mehmet tarafından yapılan rasathane 1580 yılında yıktırılır.

Cevap: A

34. İstanbul'un fethinden sonra şehirdeki halka ve yabancılara iyi davranılmış, hepsinin hakları korunmuştur. Hatta şehrin ticari potansiyelini artırmak amacıyla yabancılara verilen eski imtiyazlar devam ettirilmiştir.

Cevap: A

35. Reayanın eğitim ve öğretim hakkını kullanarak yöneten olabilmesi "Dikey Hareketlilik" olarak nitelendirilir. Celali İsyanları sonucu Büyük Kaçgun'ların yaşanması, köyden kente göçlerin olması "Yatay Hareketlilik" olarak nitelendirilir. Millet Sistemi; millet olma anlayışının dine göre belirlenmesi, toplumun Müslim ve Gayrimüslim olarak ayrılmasıdır. Kulluk Sistemi devlet adamlarının devşirmelerden oluşmasıdır. Hanedan sülalesinin en büyük ve olgununun başa geçme hakkına sahip olması Ekberiyet Anlayışı olarak tanımlanır.

Cevap: B

36. Osmanlı toplumu Avrupa'dan farklı olarak sınıflar arasında aşılmaz duvarlarla birbirinden ayrılmamıştır. Padişah beratıyla askerî zümreden bir kişi reyaya geçebilirken reyadan bir kimse de askerî sınıfa geçebilirdi. Öyle ki toplumun her kesimi tabii buldukları kanun ve nizama göre hareket etmek durumunda olup Müslüman olsun, gayrimüslim olsun her bir fert eşit hak ve hukuka sahip olmuştur.

Cevap: B

37. Merzifonlu Kara Mustafa Paşa komutasındaki Osmanlı ordusu Viyana'yı kuşattı. Osmanlı ordusuna Eflâk, Kırım, Erdel ve Boğdan Beyleri de katıldı. Bu kuşatmaya tek başına karşı koyamayacağını anlayan Avusturya imparatoru Avrupa devletlerinden yardım istedi. Papanın teşvikiyle Alman, Fransız ve Lehlerden oluşan bir Haçlı ordusu Avusturya'nın yardımına geldi. Osmanlı ordusu kuşatma yaparken Kırım hanına da Leh kuvvetlerinin Tuna Nehri'ni geçmesini engelleme görevi verilmişti. Kırım hanı, Leh ordusuna engel olmayınca Osmanlı ordusu kale ile Haçlı ordusu ateşi arasında kaldı. İki ay süren kuşatma sonunda Osmanlı ordusu ağır bir yenilgi aldı ve geri çekilmek zorunda kaldı. Merzifonlu Kara Mustafa Paşa, yenilginin bedelini hayatıyla ödedi.

Cevap: C

38. Fatih dönemindeki haremde evlenme anlayışı, kardeş katli yasası, müsadere sistemi, divan başkanlığının sadrazama verilmesi ve Çandarlı'nın idamı merkezi otoriteyi güçlendirmek içindir. İltizam uygulaması ise hazinenin nakit ihtiyacını karşılamak içindir.

Cevap: C

39. Osmanlı müzeciliğinin ilk adımları XIX. yüzyıl ortalarında atıldı. XIX. yüzyılda eski eserlere duyulan merak bir hayli artmıştı. Osman Hamdi Bey 1881'de Müzeyihümayun'un başına getirildi. II. Abdülhamit'in emri ile İstanbul'daki arkeoloji müzesini (asarıatika) kurdu. Osman Hamdi Bey'in çalışmalarıyla Osmanlı arkeolojisi bilim dünyasındaki yerini aldı.

Cevap: E

40. Osmanlı Devleti Karlofça Antlaşması ile ilk defa yabancı devletlerin (İngiltere ve Hollanda) ara buluculuğunu kabul etmek zorunda kalmıştır. Bu kabullenme bir zamanlar hiçbir devleti kendisi ile eşit görmeyen Osmanlı için önemli bir itibar kaybıdır. Aynı zamanda ilk büyük toprak kaybının da yaşandığı Karlofça Antlaşması ile Osmanlı Devleti, bir daha toparlanamayacağı uzun bir savunma dönemine girmiştir

Cevap: A

41. 1908 seçimlerine İttihat ve Terakki Cemiyeti ile Ahrar Fırkası katılmıştır. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin etkin olduğu II. Meşrutiyet Dönemi'ndeki ilk meclis, 275 milletvekiliyle 17 Aralık 1908 tarihinde açılmıştır.

Cevap: A

42. Magna Charta (1215) Avrupa'da ve İngiltere'deki ilk demokrasi hareketidir. İngiltere Kralı Yurtsuz John kendi yetkilerinin bir kısmını Magna Charta ile halkına vermiş ve sınırlandırmıştır. Yüzyıl Savaşları 1335-1453 yılları arasında Fransa ile İngiltere arasında yaşanan ve Fransa'nın galibiyetiyle sonuçlanan savaştır. Verdün Antlaşması 843 yılında Kutsal Roma Germen İmparatorluğu'nun parçalanmasına ve bugünkü Avrupa devletlerinin temellerinin atılmasına neden olmuştur. Geç dönem Orta Çağ Avrupa'sında şehirlerarası ticareti geliştiren ve adına Hansa Birliği denilen bir teşkilat söz konusudur. Hansa Birliği aslında 1161 yılında kurulmuş olmasına rağmen etki alanının doruğuna 14. yüzyılda çıkmıştır. Amacı eş güdümlü bir siyasetle Alman ve İskandinav tüccarların Batı Avrupa ve Rusya ile ticaretini geliştirmekti. Merkantilizm Coğrafi Keşifler'den sonra Avrupa'da ortaya çıkan ekonomik sistemdir.

Cevap: E

43. 19. yüzyılın ikinci yarısında ortaya çıkan sosyal-devrimci bir hareketti. Bu hareketin başlıca temsilcileri Aleksandr İvanoviç Herzen, Nikolay Gavriloviç Çernişevski ve Piyotr Lavroviç Lavrov'du. Kısa tanımı ile narodnik Çarlık Rusya'daki devrimci küçük-burjuva topluluğudur.

Cevap: A

44. Türkler tarafından İstanbul'a getirilen mallar, burada Venedik ve Ceneviz tüccarları tarafından satın alınıp Avrupa'da yüksek fiyatlarla satılıyordu. Avrupalı tüccarlar kendilerine fazla maliyet getiren bu ticarete Müslümanların egemenliğini kırmak ve Doğu'nun (Asya'nın) zenginliklerine ilk elden ulaşmak için yeni yollar aramaya başladılar. Teknolojik gelişmelerle pusula pratik hâle getirilip kullanılmaya başlandı. Coğrafya bilgisi gelişti, pusulayı geliştiren Avrupalılar açık denizlere dayanıklı, yelkenli ve hızlı gemiler yaptılar. Ayrıca Avrupalıların dünyayı öğrenmek ve Hristiyanlığı yaymak istemeleri Coğrafi Keşifler'in diğer nedenlerini oluşturdu. Osmanlı Coğrafi Keşifler'in bir sonucu olarak Kanuni döneminde Hint deniz seferlerine çıkmıştır.

Cevap: E

45. Roger Bacon (1214 - 1294) İngiliz bilim insanı ve filozoftur. "Deneysel bilim" yolunda çaba harcamış olan Bacon, çağdaş bilimin deneysel yaklaşımının tarihsel bakımdan erken olgunlaşmış bir temsilcisi olarak kabul edilir. İnsanın bilgisizliğinin nedenleri üzerinde duran Bacon, otoriteye dayanmanın, gelenek'in etkisinin, önyargıların ve kişinin cehaletini saklayan sözde bilgeliğin, insanı hakikate ulaştırmaktan alıkoyduğunu söylemiştir.

Cevap: E

46. Senyör ve süzeren toprak sahibi soylu, vassal senyör ya da süzerene bağlı halk, fief soylulara krallar tarafından dağıtılan dirliktir. Konsül İlk Çağ Roma'da Cumhuriyet Dönemi'nde devleti yöneten iki memurdur.

Cevap: E

47. Yedi Yıl Savaşları'ndan yorgun çıkan İngiltere, kolonilerinin vergi oranını (Çay, Tuz vs.) artırır. İngiltere'nin istediği vergileri vermek istemeyen koloniler, İngiliz çaylarını denize döktüler. Böylece Amerika'daki İngiliz kolonilerinde ayaklanma başladı. Koloni temsilcileri 1774 yılında Filedelfiya'da toplandılar. Toplantı sonunda, İngiltere'den kolonilerin onayı alınmadan vergi alınmamasını ve ticareti engelleyici kanunlar konulmamasına karar verildi. İsteklerinin reddedilmesi üzerine ikinci kez toplanan koloniler İngiltere'ye savaş ilan ettiler.

Cevap: D

48. Haçlı Seferleri XIII. yüzyılda son bulmuş Çifte Gül Savaşı XV. yüzyılda İngiltere’de iç savaş olarak yaşanmıştır. 1348 ila 1350 yılları arasında salgın hâlinde görülen hıyarçık vebası tüm Avrupa’da nüfusun üçte bir oranında azalmasına sebep olmuştur.

Cevap: B

49. Mustafa Kemal ilk görev yeri olarak atandığı Şam’da bulunduğu sıralarda bölgede çıkan isyanları bastırmakla görevlendirilmiştir. Suriye, Filistin, Trablus vb. yerlerde çıkan yöresel isyanları bastıran orduda görev alan Mustafa Kemal askeri tecrübelerini artırmıştır.

Cevap: B

50. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Eskişehir-Kütahya Muharebelerinden sonra TBMM Başkomutanlık Yasası’nı 05 Ağustos 1921’de çıkararak Mustafa Kemal’e Başkomutanlık görevi ile Meclisin bütün yetkilerini 3 aylığına verdi. Mustafa Kemal 7-8 Ağustos 1921’de Tekalif-i Milliye emirlerini çıkardı. Amacı; ordunun ihtiyaçlarını ve savaş giderlerini halktan karşılamaktır.

Tekalif-i Milliye Kararları’na göre:

- Her ilçede birer Tekalif-i Milliye Komisyonu kuruldu.
- Her aile bir takım çamaşır, birer çift çorap ve çarık verecektir.
- Tüccar ve halkın elinde bulunan her türlü giyim ve gıda maddelerinin
- %40’ına el konacaktır. (Bedeli sonradan ödenecek)
- Halkın elinde kalan taşıma araçları ile her ay 100 Km.lik askeri ulaşım yapılacaktır.
- Gereksiz görülen bütün sahipsiz mallara el konulacaktır.
- Halktaki bütün silah ve cephane 3 gün içinde teslim edilecektir.
- Yurtta bulunan bütün teknik araçların %40’ına ve taşıt araçları ile binek hayvanlarının da %20’sine el konulacaktır.
- Yurttaki bütün demirci ve dökümcü gibi el sanatkarları ordunun emrine alınacaktır.
- Bu emirlerin yerine getirilmesi için çeşitli yerlerde yeni İstiklal Mahkemeleri kuruldu.

Açıklamada görüldüğü gibi Tekalif-i Milliye Emirleri TBMM tarafından değil, Mustafa Kemal Paşa tarafından çıkarılmıştır.

Cevap: C

51. Talat Paşa’nın ülkeyi terk etmeden önce verdiği direktif doğrultusunda, Kara Kemal ve Kara Vasıf’ın girişimleri ile Karakol Cemiyeti adıyla bir gizli örgüt kuruldu. Bu örgüt Milli Mücadele süresince İT adına iktidar mücadelesini sürdürdü. İstanbul’dan Anadolu’ya silah ve insan sevkiyatı yapan örgüt, bölgesel direniş hareketlerinin içine girerek bu hareketlerin örgütlenmesinde ve yerel kongreler yoluyla merkezleşmeye başlamasında etkin rol oynadı.

Cevap: D

52. Muhalifler mecliste bir grup çatısı altında örgütlenerek uzun süredir eleştirdikleri konularda sonuca ulaşmak istiyorlardı. Mustafa Kemal Paşa'nın elinde olağanüstü yetkilerin toplanması karşısında meclis üstünlüğünü savunan bu grup, 1922 Temmuz'unda, İkinci Müdafaa-i Hukuk Grubu adı altında örgütlendiler. A-RMH Grubu'yla aynı adı paylaştığı için iki grubu birbirinden ayırmak üzere A-RMH Grubu'na Birinci Grup, muhaliflerin kurduğu gruba ise İkinci Grup denir. Grup Hüseyin Avni (Ulaş), Vasıf (Karakol), Mehmet Besim (Fazlıoğlu), Süleyman Necati (Güneri), Rifat (Çalıka), Salahattin (Köseoğlu) ve Emin (Geveci) Beyler tarafından kurulmuştu. İkinci Grup'un kuruluşunu hızlandıran bir diğer etmen de Birinci Grup'tan bazı mebusların, meclis çoğunluğunu denetim altına almak ve böylece önemli meseleleri meclisten geçirebilmek için, Selamet-i Umumiye Komitesi adıyla gizli örgüt kurmalarıydı.

Cevap: C

53. Öğretmen eksikliğini gidermek için Mustafa Necati Bey'in bakanlığı sırasında girişilen faaliyetler onun ölümü ve 1929 Dünya İktisadi Buhranı ile kesintiye uğramıştır. Saffet Arıkan'ın bakanlığı sırasındaki tespit ve önerileriyle Atatürk'ün direktifleriyle 1936'da başlatılan eğitim kursları vasıtasıyla on yılda 8543 öğretmen yetiştirilerek 6598 okul açılmıştır. Köylerde eğitimin geliştirilmesi için başlatılan bu projenin başarısı üzerine açılmaya başlanan köy öğretmen okulları 1940'ta açılacak olan Köy Enstitülerinin de ilham kaynağı ve ilk örneği olacaktır.

Cevap: C

54. Mustafa Kemal Paşa, 1927 yılında CHP'nin II.Olağan kongresinde Nutuk'u okurken amacının "devrimimizin incelenmesinde tarihe kolaylık sağlamak" olduğunu sık sık tekrarlamıştır.

Cevap: A

55. Cumhuriyetin ilanından itibaren çağdaş eğitimin ilkeleri belirlenmeye, ilk ve orta öğretimin sorunları çözülmeye çalışılmıştır. Bu kapsamda yerli ve yabancı pek çok eğitimciden de yardım alınmıştır. Bugünlerde ülkeye çok sayıda yabancı uzman çağrılmış ve onların deneyimlerinden yararlanılmaya çalışılmıştır. 1924'te Amerika'dan John Dewey, 1925'te Almanya'dan Dr. Kuchne, 1927'de Belçika'dan Dr. Ömer Büyse, 1934'te Amerika'dan Dr. Beryl Parker, İstanbul Üniversitesi'nin yenileştirilmesi için Prof. Albert Malche gibi uzmanlar Türkiye'ye gelmişler ve bazı öneriler içeren raporlar sunmuşlardır. Heinrich Krippel ise heykeltıraştır.

Cevap: E

56. Atatürk'ü Ankara'da ilk ziyaret eden devlet başkanı Afgan Kralı Amanullah Han'dır. Amanullah Han'ın bu ziyareti sırasında Ankara Etnografya Müzesi'nin açılışı gerçekleşmiştir.

Cevap: B

57. 1918-1939 yılları arası iki savaş arası dönem olarak bilinir. I. Dünya Savaşı'ndan sonra Orta Doğu'da mandater rejimler kurulur, Almanya 1938'de Çekoslovakya'yı işgal eder, 1939'da İspanya'da iç savaş çıkar ve Franco dönemi başlar, Türkiye'de nüfusu artırıcı önlemler alınır. Kıbrıs Sorunu Türkiye ile Yunanistan arasında II. Dünya Savaşı'ndan sonra 1954 yılında yaşanmaya başlamıştır.

Cevap: E

58. 27 Mayıs 1960 günü askeri müdahale oldu. Cumhuriyet tarihindeki ilk askeri darbedir. Anayasa yürürlükten kaldırılarak meclis kapatıldı. Cumhurbaşkanı, başbakan, bakan ve milletvekilleri yargılandı. Başbakan Adnan Menderes, Dışişleri Bakanı Fatih Rüştü Zorlu ve Maliye Bakanı Hasan Polatkan idam edildi.

Cevap: E

59. Savaş yıllarında yaygın hâle gelen mal kıtlıkları çok sayıda üretici ve aracının karaborsa yoluyla hızla zengin olmasına fırsat yarattı. 26 Ocak 1940'ta hükümete olağanüstü koşullar karşısında ulusal ekonomiyi ve savunmayı ilgilendiren konularda geniş yetkiler veren Millî Koruma Kanunu yürürlüğe kondu.

Cevap: A

60. ASALA Ermeni terör örgütüdür. ENOSIS Kıbrıs'ı Yunanistan'a katma projesi, bunun için kurulan terör örgütü EOK, Akritas Planı Kıbrıs'taki Türk varlığına son verme hareketidir.

Cevap: B

61. Stradling'in tarih öğretiminde tartışmalı konularla başa çıkma stratejileri uzaklaştırma, dengeleme, empati ve araştırmadır. Bu stratejiler arasında yorumlama bulunmamaktadır.

Cevap: D

62. Devlet-i Aliyye'de tarih dersi 1869'da Maarif-i Umumiye Nizamnamesi ile ilkokul seviyesinde öğretilmeye başlanmıştır. Maarif Nâzırı Saffet Paşa'nın 1869 yılında hazırladığı Maarif-i Umumiye Nizamnamesi tarih dersleri için önemli bir dönüm noktasıdır. Bu düzenlemeye göre farklı seviyelerde farklı tarih dersleri müfredata eklenmiştir: Sıbyan mekteplerinde Muhtasar Tarih-i Osmanî, rüştiyede Tarih-i Umûmî ve Tarih-i Osmanî, idadide Kavanîn-i Osmaniye dersleri okutulmaya başlanmıştır.

Cevap: B

63. Ronald W. Evans'ın belirlediği tarih öğretmeni tipleri şunlardır:

- Hikâye anlatan (bir analitik idealist)
- Bilimsel tarihçi (bir analitik pozitivist)
- Relativist-reformcu (bir analitik rölativist)
- Kozmik (bir spekülâtif, meta tarihçi)
- Eklektik (bir ana eğilimi olmayan)

Cevap: E

64. Somatik Evre (0-3 Yaş),

Kieran Egan'a göre, tüm çocuklar somatik evre ile doğarlar. Herhangi bir tarihsel düşünme sözü konusu değildir.

Cevap: A

65. Yeager ve Foster'in tarihi empatinin uygulanması aşamaları şunlardır:

- İnsan davranışının inceleneceği tarihi olayın tanıtımı
- Tarihi olayın ve kronolojik bağlamın anlatımı
- Çeşitli tarihi kanıt ve yorumların analizi
- Tarihi yeniden canlandırma ve kendi tarih anlatısını oluşturma

Tarihi oluşturma, tarihi empatinin uygulama aşamalarından değildir

Cevap: C

66. Eric Andraess'a göre çocukta tarih kavramına dair gelişme basamakları bulunmaktadır ve tarih konuları bu basamaklara göre çocuğa verilmelidir. Buna göre:

- Birinci basamak: 3-8 yaş arasındır. Bu dönemde çocuğun hayal gücü çok kuvvetlidir; her şeyden her şey yapabilir.
- İkinci basamak: Robinsan çağıdır (8-12 yaş arasındır). 9-10 yaşlarında çocuk gerçek konulara daha fazla ilgi duyar. Fakat bu birdenbire realiteye sıçrama şeklinde olmaz. 11-12 yaşından itibaren çocuğa tarih konuları verilebilir. Ancak konular kronolojik olarak verilmemeli, hikâye şeklinde anlatılmalıdır.
- Üçüncü basamak: 12-19 yaş arasındır. Bu dönemde çocuklar gerçekleri araştırma ve incelemekten hoşlanırlar. Farklı devirler ve farklı görüşleri birbiriyle mukayese edebilir. Olayların zamana göre sıralanışı artık zorluk göstermez. Tarihsel akışın ne demek olduğu ilk defa bu dönemde anlaşılır. Yine bu dönemde tarih öğretiminde teferuata yer verilmeli ve aynı tarih konusuna farklı bakış açılarıyla bakılmalıdır.

Cevap: A

67. Synchronik (Senkronik) Tarih Tabloları: II. Millî Eğitim Şûrası üyelerine göre verimli bir tarih eğitimi için "tarih olaylarının geçtiği yerlerde devletlerin genişlemesi haritalar üzerinde gösterildiği halde, zaman fikrinin kavranması için talebenin elinde yardımcı vasıtalar bulunmamaktadır. Hâlbuki dünya tarihinde olup bitenleri kolaylıkla takip edebilmek için 'synchronik' levhalara ihtiyaç vardır. Bunlar öğrenciyi soyut rakamları ezberleme derdinden kurtaracaktır. Senkronik tarih öğretiminde amaç öğrencilerin dünyanın değişik yerlerinde gerçekleşen ve olayları eş zamanlı ve karşılaştırmalı olarak görebilmelerini sağlamaktır.

Cevap: B

68. UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde Türkiye'nin 16'sı kültürel, 2'si karma olmak üzere 18 miras alanı bulunmaktadır:

- Divriği Ulu Camii ve Darüşşifası (Sivas) 1985
- İstanbul'un Tarihi Alanları (İstanbul) 1985
- Göreme Millî Parkı ve Kapadokya (Nevşehir) 1985 (Karma Miras Alanı)
- Hattuşa: Hitit Başkenti (Çorum) 1986
- Nemrut Dağı (Adıyaman) 1987
- Hieropolis-Pamukkale (Denizli) 1988 (Karma Miras Alanı)
- Xanthos-Letoon (Antalya-Muğla) 1988
- Safranbolu Şehri (Karabük) 1994
- Truva Arkeolojik Alanı (Çanakkale) 1998
- Edirne Selimiye Camii ve Külliyesi (Edirne) 2011
- Çatalhöyük Neolitik Alanı (Konya) 2012
- Bursa ve Cumalıkızık: Osmanlı İmparatorluğunun Doğuşu (Bursa) 2014
- Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı (İzmir) 2014
- Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı (Diyarbakır) 2015

- Efes (İzmir) 2015
- Ani Arkeolojik Alanı (Kars) 2016
- Aphrodisias (Aydın) 2017
- Göbekli Tepe (Şanlıurfa) 2018

Soruda verilen seçeneklerden Hieropolis-Pamukkale (Denizli) hem tarihi, hem de termal su kaynakları sebebiyle karma miras alanı durumundadır.

Cevap: A

69. Zaman Şeritlerinin Türleri:

- Klasik Zaman Şeritleri
- Açıklamalı Zaman Şeritleri
- Görsel Zaman Şeritleri
- Tematik Zaman Şeritleri
- Biyografik Zaman Şeritleri
- Otobiyografik (Kişisel) Zaman Şeritleri
- Senkronik (Eşzamanlı) Zaman Şeritleri
- Gelişimsel Zaman Şeritleri
- Canlı Zaman Şeritleri
- Dijital Zaman Şeritleri

Cevap: B

70. Kavram öğretim modellerinden bazıları şunlardır:

- Kavram Analizi - Martorella
- Kavram Oluşturma Modeli - Klausmeier
- Kavram Kazanımı Stratejisi - Merrill-Tennyson
- Kavram Öğretimi Stratejisi - Hilda Taba
- Kavram Kazanımı Stratejisi - Joyce-Weil
- Problem Çözme ve Araştırma - İnceleme Yoluyla Kavram Geliştirme Stratejisi - Mihaelis ve Garcia C seçeneğinde yer alan kavram kazanım stratejisi Mihaelis ve Garcia'ya ait değil, Merrill-Tennyson veya Joyce-Weil'e ait olmalıydı.

Cevap: C

- 71. Tarihsel Sorun Analizi ve Karar Verme Becerisi:** Kritik dönemlerin sorun veya konularıyla yüzleşmek, mevcut alternatifleri analiz etmek, tercih edilmemiş seçeneklerin sonuçlarının ne olacağı hakkında değerlendirmeler yapmak ve bunları tercih edilmiş çözüm yollarının sonuçlarıyla karşılaştırmak öğrencilerin bu konulara ilgisini ve katılımını artıracaktır. Sorun merkezli analiz ve karar verme etkinliklerinin iyi seçilmesi, öğrencilerin demokratik vatandaşlık anlayışı geliştirmelerine yardımcı olacaktır.

Cevap: A

72. Edgar Dale'in ortaya koyduğu yaşantı konisinin dayandığı temel ilkeler şunlardır:

- En iyi öğrenme, bireyin kendi kendine yaparak öğrenmesidir.
- Öğrenilenlerin çoğu gözlerin yardımı ile öğrenilir. Ancak kalıcı öğrenmeler için çok sayıda duyu organının devreye girmesi gereklidir. En iyi öğretim basitten karmaşığa, somuttan soyuta, kolaydan zora doğru gidendir.
- Öğrenme, öğrencinin mümkün olduğu kadar çok duyu organına hitap etmesiyle kolaylaşır. Öğrenme işlemine katılan duyu organlarının fazlalığıyla öğrenme seviyesi arasında doğru orantı vardır.

Atatürk'ün Samsun'a çıktığı döneme ilişkin görseller, filmler ve hareketli resimler göz ve kulak yoluyla elde edilen yaşantılardır. Bu bilgiler diğerlerine göre, daha az sayıda duyu organı ile elde edildiği için daha soyut ve karmaşık bir yapıya sahiptir.

Cevap: D

73. Tarih dersi kapsamında yarışmaya katılacak öğrencileri belirlemek (tanılamak) için yapılan değerlendirmeler, amacına göre "tanılayıcı", diğer yandan ölçme yapılmadan ölçütün miktarı bilinmiyor, ölçme sonuçlarından çıkarılıyorsa bu tür ölçüte bağlı, bu ölçütün kullanıldığı değerlendirmeye de bağlı değerlendirme adı verilir. Soruda iki öğrenci seçileceğinden ve en yüksek puanı alanlar ölçütüne göre seçileceğinden "bağıl değerlendirme" söz konusudur.

Cevap: B

74. Fil Vakası ya da Fil Olayı (Vakayı Fil) İslam inancına göre Hz. Muhammed'in (s.a.v.) doğumundan 52 gün önce Kabe'yi yıkmak amacıyla Mekke üzerine filleriyle birlikte yürüyen Ebrehe ve ordusunun Allah tarafından gönderildiğine inanılan Ebabil kuşları vasıtasıyla bozguna uğratılmasını anlatan hadisedir.

Analoji (benzetme), iki farklı durum arasında benzerlik kurarak çıkarımda bulunmaktır. Genellikle astronomi, psikoloji bilimlerinde ve eğitimde kullanılır. Fakat elde edilen çıkarımların kesin olmadığı her zaman bilinmelidir. Basit bir örnek vermek gerekirse "aslan gibi çocuk" dediğimizde aslında çocuğun güçlü, dayanıklı olduğunu vurgulamak isteriz. Burada aslan ile çocuk analoji yapılmış ve özellikleri birbirine benzetilmiştir. Sorunun öncülünde bahsedilen ebabil kuşlarının günümüzdeki savaş uçaklarına benzetilmesi de bir analoji örneğidir.

Cevap: C

75. Tarih dersi öğretim programının genel amaçlarından bazıları şunlardır:

- Geçmişten bugüne insanlığın birikimli mirasını kavramaları,
- Türk, İslam ve Türkiye tarihinde rol oynamış önde gelen siyasi ve sosyal teşekküller ile önemli şahsiyetleri tanımaları,
- Tarihî bir olay veya olgunun yerel, ulusal ve uluslararası boyut ve etkileşimleri olduğu konusunda farkındalık oluşturmaları,
- Geçmişin tarihî bilgiye dönüştürülmesi süreçlerinde tarihçilerin esas aldıkları ilkeler ile yararlandıkları yöntemleri ve kullandıkları becerileri birer yaşam becerisi haline getirmeleri,

Seçenekler arasında yer alan D ve E şıkları, birbirine benzemekle beraber, farklılıklar içerir. Program ile öğrencilerin tarihçi olmaları ve tarih araştırmaları yapmaları amaçlanmamaktadır. Ancak tarihi bilgiye ulaşmada tarihçilerin kullandıkları ilkeleri birer yaşam becerisi haline dönüştürmeleri hedeflenmiştir.

Cevap: E

1. Bu testte 75 soru vardır.

1. Devletler arasındaki düşmanlık ve ikiliklerin nedenlerini siyasi açıdan araştırmaları gerektiğini savunan düşünür İtalyan Niccolo Machiavelli'dir. Prens adlı eserinde devletler arası ilişkilerde dinin etkisinin olmaması gerektiğini savunmuştur.

Cevap: A

2. Modern tarih olarak da tanımlanan araştırmacı tarih tarzının doğmasında etkili olan Alman tarihçi Ranke'dir. Ranke; "Tarih, hakikatte meydana gelmiş olaylarla ilgilidir. Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisiyle ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur." demiştir.

Cevap: D

3. A, B, C ve D seçeneklerindeki eşleştirmeler doğrudur. Türkiye'de önemli tarih araştırmacılarından olan Mübahat S. Kütükoğlu'nun eseri "Tarih Araştırmalarında Usul"dür.

Cevap: E

4. Tarihi olayların oluşumunu ekonomik nedenlere bağlayan ve materyalist tarihsel düşünce kavramını ortaya atan düşünür Karl Marx ve Hegel'dir.

Cevap: D

5. Paragrafta kazı yapıldığı (arkeoloji), mühürlerin olduğu (sigilografi), hiyeroglif yazıtlı (paleografi) kaya kabartmalarının (epigrafi) olduğu geçmektedir. Ancak paranın kullanıldığına dair bir ifade yoktur.

Cevap: E

6. Günümüzde, B seçeneği "elti", C seçeneği "eloğlu", D seçeneği "vermek" ve E seçeneği "demek" olarak okunmaktadır. Bu kelimeler Anadolu'nun birçok yerinde, bu orijinal hâliyle hâlâ telaffuz edilmektedir; ilti, il oğlu, virmek, dimek şeklinde... A seçeneğinde ise "ilik" yazılmıştır.

Cevap: A

7. İsm-i mef'uller, bir kalıp olan مفعول vezninde gelir. Arapçada kelime kökleri üç harften oluşur; kelime kökünün başına mim (م) ve ikinci kök harften sonra vav (و) harfi ilavesiyle meydana gelir. Buna uygun olarak sadece "mahkûm" kelimesi yazılmıştır.

Cevap: E

8. Hakkâri, kâzım, hakkâk ve inkişaf kelimelerinin yazımı doğru olup E seçeneğindeki hakikat kelimesi حقیقت şeklinde yazılmalıydı.

Cevap: E

9. "Tarih okuyanın akli çoğalır." İmam-ı Şafii... Tevarih kelimesi seçeneklerde bulunmamaktadır.

Cevap: B

10. MÖ: 1950 yıllarında Anadolu'da yayılan Assur Ticaret Kolonileri sayesinde Anadolu ilk defa yazı ile tanışmıştır. Farklı şekilde söyleyecek olursak, Assurlular kullanmış oldukları yazıyı Anadolu'da da kullanmışlar ve Anadolu insanı yazıyı bu şekilde tanımıştır. Kullanılan yazı ıslak kile, stylus adlı bir tür kalem ile bastırılarak uygulanıyordu. Çiviye benzeyen yazıya çivi yazısı, uygulandığı satha ise kil tableti denir. Anadolu'da bu dönemde yazılan çivi yazılı tabletlerde kullanılan dil Eski Assurca idi. Assurlular tarafından Anadolu'ya getirilen bu yazı Hitit ve Urartular tarafından kullanılmıştır.

Cevap: C

11. Anadolu'da tarihi devirler "Asur Koloniler Çağı"nda başlar. MÖ. 1950 yılında Asurlu tüccarların Kayseri Kültepe'de ticaret yapmaları sonucu Anadolu çivi yazısını kullanmaya başlamıştır. Orta Tunç Çağı başında, Yukarı Mezopotamya'daki Asurluların ticaret amacıyla Anadolu'da kurdukları koloniler (Assur Ticaret Kolonileri) vasıtasıyla Anadolu'ya giren yazı (MÖ 1950'ler) ile Anadolu tarih öncesi çağları son bulur ve tarih çağları başlar. Hititler ise MÖ. 1700 MÖ. 700 yılları arasında Anadolu'da bulunan uygarlıktır. İlk yazılı antlaşma özelliğine sahip Kadeş Antlaşması Hititler ile Mısırlılar arasında imzalanır, Hitit kraliçeleri (Tavanna) devlet yönetiminde etkili olmuştur, Hititler kronolojik tarih yazıcılığını başlatmış, Anal Yıllıklarını tanrıya hesap vermek amacıyla yazmışlardır, bu nedenle Hitit Yıllıkları objektiftir, tarihte ilk defa medeni kanunun temelini atan Hititlerdir. Ancak modern anlamda medeni hukuk Roma uygarlığına aittir.

Cevap: A

12. Türklerde ordu millet anlayışı hakimdir ve her Türk asker kabul edilmiştir. Onlu sistem Teoman ile değil, Mete ile başlamıştır. Mete tarafından Onlu sisteme geçilerek ilk Türk düzenli ordusu kurulmuştur. Türk ordusu hemen hemen tamamı süvari yani atlı birliklerden oluşmuştur. Türklerin en önemli savaş usulleri sahte ricat (geri çekilme) ve pusuydu. Türklerin başarıyla kullandığı bu usule Türk yurdunun adından dolayı "turan taktiği" denilmiştir. Türk ordusunda Hazar Hakanlığı istisna olmak üzere paralı ya da ücretli askerler bulunmamıştır.

Cevap: C

13. Kök Türk hükümdarı İstemi Yagbu İpek Yolu'na egemen olmak için Ak Hun ve Sasanilerle mücadele etmiş, Ak Hunlara karşı Sasani ile Sasanilere karşı Bizans ile ittifak yapmıştır. Mukan, Kapgan, İleriş Kağan ise Çin ile mücadeleler yapmıştır.

Cevap: E

14. Tarihte Türk adını resmî devlet ismi olarak ilk defa kullanan Gök-Türkler, bağımsızlıklarını kazanmadan önce Juanjuanlara bağlı idiler. Demir üretiminde gelişmişlerdir, Ergenekon ve Bozkurt en önemli destanlarıdır. İkili yönetim anlayışını uygulamışlardır. Aşina kabilesi tarafından kurulmuştur. Çin kaynaklarından ve arkeolojik kazılardan anlaşıldığına göre Gök-Türklerin kökeni Altay Dağları'nın kuzey bölgelerine dayanmakta, Hunların kuzey kolundan geldikleri ifade edilmektedir. Köktürkler yerleşik hayata geçmemişlerdir, bu döneme ait mimari eserler yoktur. Mimaride ilk defa Türk Üçgeni Uygurlarda ortaya çıkmıştır.

Cevap: E

15. Çin entrikaları sonunda Hun ülkesinde ayaklanmalar ortaya çıktı. Ho-han-yeh, Çin imparatorunun yardımıyla hükümdar oldu. Kardeşi Çi-Çi, onun hükümdarlığını tanımadı. İç savaş başladı (MÖ 58). Savaşta yenilen Ho-han-yeh, güneye çekilerek Çin imparatorunun korumasına girdi. Hunlar MS 48'de Kuzey ve Güney Hunları olmak üzere ikiye ayrıldılar. Kuzey Hunları Sibiryaya ve Çungarya bölgelerine, Güney Hunları ise Çin'in batısına egemen oldular. Kuzey Hun Devleti, Çinlilerle işbirliği yapan Siyenpiller tarafından yıkıldı (MS 150).

Cevap: A

16. Türklerin İslamiyet'e geçişlerinden önceki dönemde '5' ayrı yazı kullandıklarını, hatta bunların '7' ye kadar çıkarılabileceğini açıklamaktadır. Bunlar Kök Türkçe, Sogd yazısı, Uygur yazısı, Manihai ve Brahmi yazısı olarak sıralanmaktadır. Tibet yazısı ve Estrangelo'nun da eklenmesiyle sayıları '7' ye çıkmaktadır. Nitekim Türklerin Göktürk alfabesinden sonra kabul ettikleri Uygur yazısı yaygınlık kazanmışken, kimi yerlerde Sogd alfabesi de kullanılmıştır. Manihaizm'in kabulünden sonra ise Manihai alfabesi de geçerli olmuştur. Gene o dönemlerde Hindistan kökenli Brahmi ve Tibet ve Suriye kökenli Nasturi yazısı demek olan Estrangelo yazısı ile de kimi Türkçe metinlerin yazıldığı bilinmektedir.

Cevap: E

17. Dinlerini değiştirip Hristiyan oldukları halde günümüze kadar dillerini ve kültürlerini koruyan Türkler Gagavuzlar, Yakutlar ve Karamanlardır. Gagavuzlar Moldava bölgesinde, Yakutlar Kuzey Doğu Sibiryada, Karamanlar ise Yunanistan'da yaşamaktadırlar.

Cevap: B

18. Türk destanları şunlardır: Alper Tunga ve Şu Destanı (İskitler), Oğuz Kağan Destanı (Hunlar), Ergenekon ve Bozkurt Destanı (Göktürkler), Türeyiş ve Göç Destanı Kutludağ Efsanesi (Uygurlar) Manas Destanı (Kırgızlar), Dede Korkut Hikâyeleri de Oğuz-Kıpçak mücadelelerini anlatır. Nibelungen Destanı Cermenlere aittir, Hun Burgont mücadelelerinden bahseder. Attila, hakkında İtalya'da, Galya'da, Germen ülkelerinde, Britanya'da İskandinavya'da ve bütün Orta Avrupa'da yüzyıllar boyu ağızdan ağıza dolaşan efsaneler türemiş, roman, resim, heykel sanatlarına konu olmuş, hakkında pek çok kitap yazılmıştır.

Cevap: B

19. Hz. Muhammed 628 yılında imzalanan Hudeybiye Antlaşması'ndan sonra elçiler göndererek Arabistan Yarımadası dışındaki devletlerin hükümdarlarını İslam'a davet etmiştir.

Cevap: B

20. Cabir ibn Hayyan (721-815), teorik ve deneysel çalışmalarıyla kimyanın gelişmesinde önemli rolü üstlenmiştir ve bu nedenle simyanın doruk noktasındaki bilim adamıdır. Bir çok kimyasal bileşiğin, kimyasal alet ve sürecin uygulayıcısı olarak modern kimyanın kurucusu kabul edilir. Cabir, Aristoteles'in dört element (ateş, hava, su, toprak) teorisini ve bu öğelerin temel özelliklerini (sıcak, soğuk, ıslak, kuru) benimsemiştir. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilim adamlarının çalışma alanları doğru verilmiştir.

Cevap: E

21. Tebük, Hz. Muhammed'in son gazvesidir, sıcak, kuraklık ve kıtlık bu seferi "güç ve zor bir sefer" haline getirmişti. Bu yüzden seferin rastladığı zamana Kur'an-ı Kerim'de "Sâatü'l-usre" (güçlük zamanı) denilmiş, bu sefere de Kur'an dilinden alınarak "Gazvetü'l usre (zorluk gazası)" adı verilmiştir. Bu sefere katılan orduya da "Ceyşü'l-usre (Güçlük ordusu)" denilmiştir.

Cevap: C

22. Moğol baskısının artmasıyla birlikte Türkiye Selçuklularının Anadolu'da kurduğu siyasi, sosyal ve ekonomik düzen bir kargaşaya dönüşmüş ve huzur ortamı bozulmuştur. Siyasi otoritenin zaafa uğradığı bu dönemde halk, tasavvuf ehli manevi otoritelere sığınmaya başlamıştır. Bu bağlamda Anadolu'da sosyal huzurun sağlanmasında Mevlevilik çok önemli bir yer tutmuştur.

Cevap: A

23. Babailik, Ekberilik, Bektaşilik, Mevlevilik XII. ve XIII. yüzyıllarda Türkiye Selçuklu Devleti'nde ortaya çıkmış ve gelişmiş tasavvufi akımlardır. Bayramilik ise Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde Hacı Bayramı Veli tarafından kurulan tasavvufi akımdır.

Cevap: E

24. Seçeneklerde verilen bilgilerin tamamı Büyük Selçuklu Devleti'nin yıkılış nedenleridir. Ancak dini ve siyasi özellik taşıyan neden ise Hasan Sabbah tarafından kurulan Batınlık'tır.

Cevap: C

25. A, B, C ve E seçenekleri doğru bilgidir. Ancak Babai İsyanı 1241'de, Köseadağ Savaşı 1243'te yaşanmıştır. Bu iki olay Türkiye Selçuklularının yıkılmasının nedenlerindedir.

Cevap: D

26. A, B, C ve D seçeneklerindeki açıklamalar doğrudur. Ancak Fütüvvetname hükümdarın katıldığı seferleri anlatan eserler değil, Ahi Teşkilatı'nın yönetmeliğinin yer aldığı yiğitlik, gençlik ve cömertlikle ilgili eserlerdir.

Cevap: E

27. **Üstâd-ı saray (muallim):** Sarayda şehzadelerin eğitimiyle meşgul olurdu. Yazışma, haberleşme, hesap ve tarih gibi konularda dersler verdiği anlaşılmaktadır.

Emîr-i şikâr/Emîrû's-sayd: Sarayın av hayvanlarından sorumlu olan ve bir nevi savaş tatbikatı mahiyetindeki sultanın av merasimlerini düzenleyen emirdir.

Rikâbdâr: Üzenge tutan anlamına gelen bu ünvan sahibi emir, sultanın ata binip inmesine yardımcı olur ve saltanat alâmeti gâşiyeyi merasimlerde sultanın önünde taşırdı.

Cevap: A

28. Kapıkulu Ocağı'nın atlı bölümü Altı Bölük Halkı olarak bilinir, ordunun en seçkin kısmını oluştururdu. Cebeciler Kapıkulunun silah ihtiyacını karşılardı. Top Arabacıları ve Lağımcılar da Kapıkulu bölüklerindendi. Ancak bekar erkekler anlamına gelen Azaplar, Eyalet Ordusu bölüklerindendi.

Cevap: E

29. Esame yeniçerinin maaş aldığı belgeye denilmiştir. İlk öğrenim hayatına başlayan öğrenci muhtasarat denilen dersleri gördükten sonra Haşiyetecri Medresesi'ne devam ederek derslerde başarılı olmak şartıyla o medresenin müderrisinden bir belge (icazet) alarak Miftah denilen medreseye devam eder. Oradan da Kırklı, Hariç ve Dâhil denilen medreselerde dersler görüp Sahnıseman Medreselerine kabul edilerek öğrenci olurdu.

Cevap: C

30. Tımar sistemi sayesinde devlet, hazineden para harcamadan, her an savaşa hazır büyük bir atlı askerî birlik yetiştiriyordu. Toprağın boş kalması engellenerek üretimin artırılması ve devamlılığı sağlanıyordu. Aynı toprak üzerinden köylü, tımar sahibi ve yetiştirdiği askerlerin ihtiyaçları karşılanıyordu. Tımarlı sipahiler bölgelerinde huzur ve güveni sağlayarak jandarma görevini üstleniyorlardı. Böylece devletin merkezî otoritesi, ülkenin en uç noktalarına kadar gücünü ulaştırabiliyordu.

Cevap: B

31. İktidara tek başına sahip olan IV. Murat, ıslahatlara başta annesi olmak üzere yönetimine etki eden kişileri engelleyerek başlamıştır. Yeniçeriler içerisinde zorbaları ortadan kaldırmış ve gereğinden fazla olan yeniçeri sayısını azaltmıştır. Böylece hem gücünü artırmış hem de askeri itaat altına almıştır.

Maliyeyi yeniden düzeltilmiş Koçi Bey'in raporu doğrultusunda hak etmeyenlerden dirliklerini geri almıştır. Dirlikleri layık olanlara vermiş ve otoriter bir güç ile İstanbul'un güvenliğini sağlamıştır.

İsyanlara teşvik edici konuşmaların yapıldığı merkezler hâline gelen kahvehanelerde içki içme tütün kullanma ile birlikte sokağa çıkma yasaklarını uygulamıştır.

Cevap: D

32. 1798'deki Osmanlı – Fransız savaşı sonunda Padişah III. Selim , 30 Ekim 1799 tarihli bir ferman ile, İngiliz ticaret gemilerine Karadeniz'de dolaşma ve ticaret yapma yetki ve izni vermiştir. Böyle bir izin ilk defa olarak İngiltere'ye verilmekteydi.

Cevap: C

33. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu topraklar, doğudan ve batıdan gelen ticaret yollarının birleştiği yerd.

Bu nedenle Osmanlılar, kuruluş yıllarından itibaren, ticaretin gelişmesine önem verdiler. Ticaret, devlet tarafından teşvik edildi. Bu amaçla, ticaret eşyasından alınan vergiler, son derece düşük tutuldu. Osmanlı Devleti içinde, Osmanlı vatandaşlarının yanı sıra, yabancı ülkelerin tüccarları da ticaret yapabiliyordu. Ticaret yolları üzerindeki menziller arasında at, katır ve deve kervanlarının sefer yapmaları için gerekli imkân hazırlanmıştı. Menziller arasındaki uzaklık, atın ortalama hızına göre belirlenmişti. Ana yollar ve geçitler derbentçilerin gözetimi altındaydı.

Cevap: B

34. Sultan İbrahim döneminde başlayıp IV. Mehmet döneminde devam eden Girit Kuşatması 24 yıl sürmüş, Venedik ile yapılan savaşlar Osmanlı ekonomisini çok zorlamıştır. Bunun üzerine Tarhuncu tarafından denk bütçe hazırlanarak devletin masrafları kısılmaya çalışılmıştır.

Cevap: B

35. Yeniçeri Ocağı'na asker alımında I. Murat Dönemi'nde Pençik Sistemi uygulanmış, Ankara Savaşı'ndan sonra fetihlerin durması üzerine Çelebi Mehmet döneminden itibaren Devşirme Sistemi'ne geçilmiştir.

Cevap: C

36. Osmanlı Devleti bu durum karşısında yerli üretimi teşvik ederek, işletmeler kurmaya çalışmış, esham senedi ile iç borçlanmayı yaygınlaştırmış, İstanbul'a girişleri kontrol etmek amacıyla iç pasaport uygulamasını başlatmıştır.

Cevap: E

37. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Anadolu Selçuklunun yıkılmasından sonra bağımsız olan Karamanoğulları Konya'yı kendisine başkent yaparak beyliklerin kendisine itaat etmesini istemiş, ancak Türk beyliklerini egemenlik altına alamamıştır. Karamanoğullarının bu politikasına karşı çıkan beyliklerin başında ise Osmanoğulları gelmiştir.

Cevap: E

38. Osmanlı Devleti, ticareti geliştirmek ve korumak için çeşitli önlemler almış ve birtakım teşkilatlar oluşturmuştur. Menzil Teşkilatı; Osmanlı topraklarından geçen yol ağının her biriminde, taşımacılığın en hızlı şekilde yapılmasını sağlıyorlardı. Menzil, Mekkari, Derbent ve Kervansaray Osmanlı ticaretinin önemli unsurları olmuştur.

Cevap: D

39. Çiftthane sisteminde; ailenin emeği, bir çift öküz ve işlenen arazi bir üretim birimini ve dolayısıyla bir mali birimi oluşturmuştur. Üretici konumda olan hane vergilendirmede esas sayılmıştır. Çiftçinin elindeki araziye satması, hibe veya vakfetmesi yasaktır. Tahrir defterleriyle kayıt altına alınan arazilerden "çift resmi" adı altında vergi alınmıştır.

Cevap: B

40. Fransa, Yedi Yıl Savaşları'nda (1756-1763) maruz kaldığı kayıpların ve utancın intikamını almak için, İngiltere'ye karşı Kuzey Amerika'daki on üç İngiliz Kolonisi'nin 1774'te ayaklanmasını iyi bir fırsat olarak değerlendirdi. Söz konusu savaşta Fransa öncelikle kolonilere gizlice para ve silah yardımıyla bulundu ve daha sonra Amerika ile bir ittifak anlaşması imzaladı. Bu ittifaka zamanla Hollanda ve İspanya da katıldı.

Cevap: A

41. İhtilal yaşandığında Fransa'nın başında Bourbon Hanedanı bulunmaktaydı. Bourbon Hanedanı 1589-1792 yılları arasında hüküm sürmüştür.

Cevap: B

42. Amerika'nın keşfinden sonra, Kuzey Amerika kıtasında, Avrupa sömürgeciliğinin hücumuna uğramıştır. Bu sömürgeci devletlerin başında, İspanyollar, Fransızlar ve İngilizler geliyordu. İlk önce İspanyollar 1565'te Florida'da bir koloni kurmuşlar ve daha sonra da Batı Florida ve Teksas'ı ele geçirecek Kaliforniya'ya kadar olan toprakları kontrolleri altına almışlardır.

Cevap: A

43. Ümit Burnu'na ulaşan Bartelmi Dias'dır, ancak Ümit Burnu'nu aşarak Hindistan'a Vasco da Gama ulaşmıştır. Vasco da Gama 1469-1524 yılları arasında yaşamış Portekizli seyyahdır. Deniz yoluyla Güney Afrika'nın en güney noktası olan Ümit Burnu'ndan geçerek Hindistan'a ulaşan ilk seyyahdır.

Cevap: D

44. İsmail Gaspıralı tarafından savunulan usul-ü cedid'in amacı, ilkokul çocuklarına kısa zamanda okuma yazmayı öğretmek ve bunun yaygınlaşmasını sağlamaktır.

Cevap: C

45. Barut Komplosu Katoliklerin İngiltere Kralı I. James'i Protestanlığı benimsediği için ortadan kaldırma girişimidir. Barutu ateşleyecek olan Guy Fawkes'in yakalanması üzerine gerçekleşmemiştir. Bu olay İngiltere'de Katoliklerin yaşamasını zorlaştırmıştır.

Cevap: B

46. Sanayi İnkılabı XVIII. yüzyılda ilk önce İngiltere'de, daha sonra Fransa, Hollanda, Almanya ve İtalya'da gerçekleşmiştir. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler Sanayi Devriminin sonuçlarındandır. Ancak demokratik rejimler Fransız ihtilali ile başlayan bir sürecin sonucudur.

Cevap: A

47. Kral ve kraliçenin idamı Fransa'da, Konvansiyon (Cumhuriyet/Anlaşma) Meclisi'ne ve Cumhuriyet rejimine karşı bazı isyanları beraberinde getirdi. Ancak, bu idamların en önemli sonuçları uluslararası siyasette etkisini gösterdi. 20 Nisan 1792 tarihinden itibaren Avusturya ve Prusya Koalisyonu'nun Fransa'ya karşı sürdürdüğü savaşa, kral ve kraliçenin idamları üzerine; İngiltere, İspanya, Hollanda, Napoli, Toskana ile bazı Alman Prenslikleri de katılmıştır.

Cevap: B

48. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Sadrazam Ahmet İzzet Paşa, Bahriye Nazırı Rauf Bey, Hariciye Müsteşarı Reşat Hikmet Bey, Erkân-ı Harp yarbaylarından Sadullah Bey'lerden oluşan bir heyet oluşturur, bu heyet Yunanistan'ın Limni Adasında mütarekeyi imzalar. Kısa bir süre sonra mütareke Osmanlı Mebusan Meclisi tarafından onaylanır.

Cevap: E

49. Misak-ı Milli yani ulusal sınırlardan ilk önce Erzurum Kongresi'nde, daha sonra Sivas Kongresi'nde son olarak da Osmanlı Mebusan Meclisi'nde kararlar alınmıştır.

Cevap: E

50. Soruda verilen öncüllerden sadece kapitülasyonlar Lozan Antlaşması'nda Türk delegasyonunun istekleri doğrultusunda çözülmüştür. Musul sorunu Lozan'da çözülemeyen tek sorundur. Boğazların statüsü ise Türk devletinin egemenlik haklarını zedelemiştir, boğazlar komisyona bırakılmış ve askerden arındırılmıştır.

Cevap: A

51. Erzurum Müdafaa-i Hukuk-ı Milliye Cemiyeti Mustafa Kemal Paşa'yı "Heyet-i Faale" Başkanlığı'na getirdi. Bu durum Mustafa Kemal Paşa'yı çok duygulandırdı. Çünkü bu cemiyet onu bağrına basan belki de ilk sivil kuruluş idi. Bundan sonra, Kongre'ye katılma problemi yaşandı. Cevat Dursunoğlu ve Kâzım (Yurdalan) Beyler merkez delegeliğinden istifa ederek yerlerini Mustafa Kemal Paşa ve Rauf (Orbay) Bey'e bıraktılar.

Cevap: B

52. Birinci Sanayi Planı'nın uygulaması devam ederken İkinci Plan'ın hazırlıklarını görüşmek üzere 20-24 Ocak 1936'da İktisat Vekili Celal Bayar'ın başkanlığında Sanayi Kongresi toplandı. Belirlenen ilke ve öneriler çerçevesinde İkinci Plan hazırlandı. Bu plan birinciye göre tesis sayısı ve kapsadığı alan yönünden daha geniş tutulmuştu. Ancak 1938 yılında dünyada savaş rüzgârlarının esmeye başladığını gören Türk Hükûmeti, Atatürk'ün ölümünden iki ay önce, İkinci Planı dört yıllık olarak yeniden düzenlenmişti. İkinci Dünya Savaşı başlamadan üç ay önce bu plandan vazgeçilerek yerine "İktisadi Savunma Planı" yürürlüğe konmuştu.

Cevap: E

53. Yalta Konferansı II. Dünya Savaşı'nın sonuçlarını görüşmek amacıyla Müttefik devletler tarafından 4-11 Şubat 1945 tarihleri arasında toplanmıştır.

Cevap: C

54. Savaş elbette Türk halkının savaşa katılmasıyla kazanılmıştır. Ancak Mustafa Kemal savaşlarda şifreli telgrafların ne kadar önemli olduğunun farkındadır. Mustafa Kemal Paşa, Kurtuluş Savaşı bittikten sonra İzmir'de kabul ettiği gazetecilerin, "---Paşam, bu zaferi ne ile kazandınız?" sorusuna, "---Telgraf telleriyle!" cevabını vermesi ise şifreli haberleşmeye yani muhabere sistemine verdiği önemi göstermesi bakımından oldukça ilginçtir.

Cevap: B

55. Mustafa Kemal Paşa;

- 31 Mart İsyanı'nı bastıran Hareket Ordusu'nda kurmay başkanlık görevini üstlenir.
- I. Dünya Savaşı'nda Kafkas Cephesi'nde 16. Kordulu Komutanlık görevini üstlenir.
- Sivas Kongresi'nde Temsilciler Kurulu başkanı olarak milli cemiyetlerin hepsini Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk adı altında bir araya getirir.
- I. TBMM'de Müdafaa-i Hukuk grubunu kurar.

Ancak I. İnönü Savaşı'nda herhangi bir resmi görev almaz.

Cevap: C

56. II. Abdülhamit'in 1878 yılında Meclis-i Mebusanı kapattıktan sonra meşrutiyeti kurma yolunda çalışan gizli cemiyetlerin sayısı da her geçen gün artıyordu. Bunlardan biri olan "Vatan ve Hürriyet Derneği", Mustafa Kemal Bey tarafından Şam'da kurulmuştu. Bu dernek daha sonra yine carbonari cemiyeti örnek alınarak gizli bir şekilde kurulmuş olan Ahmet Rıza Bey'in Terakki ve İttihat Cemiyeti ile 1907 yılında birleşmiştir.

Cevap: C

57. SSCB 1962 yılı başında Küba'ya füze yerleştirmeye başladı. Bu füzelerin ABD topraklarının büyük bir kısmını vurabilecek menzile sahip olması ABD'nin tepkisine yol açtı. ABD'nin Küba'daki füzelerin sökülmesi isteğine SSCB'nin olumsuz cevap vermesi sonucunda ABD Donanması Küba kıyılarını kuşattı(Domuzlar Körfezi). SSCB, meseleyi BM Güvenlik Konseyine taşımakla birlikte savaş gemilerini de bölgeye gönderdi. ABD ve SSCB'nin bu tavrı, durumu daha da gerginleştirirken bir nükleer savaş ihtimalini ortaya çıkardı. Nükleer savaş ihtimali karşısında ABD ve SSCB geri adım atmak zorunda kaldı. SSCB, Türkiye'deki ABD'ye ait Jüpiter füzelerinin sökülmesi karşılığında Küba'daki füzeleri sökebileceğini bildirdi. ABD'nin öneriyi kabul etmesi sonucunda karşılıklı füze sökümü ile Küba Buhranı çözüldü.

Cevap: A

58. Başbakan Şükrü Saraçoğlu'na destek veren CHP Meclis Grubu 12 Kasım 1942'de "Varlık Vergisi"ni kabul etti. Olağanüstü ekonomik ve mali koşullar çerçevesinde "bir defaya mahsus" olarak yapılan bu düzenlemeyle; piyasadan para çekerek enflasyonla mücadele etmek, savaş yıllarının şartlarından yararlanarak 'çok para kazanmış ancak bu kazancın vergisini vermemiş olanlardan' vergi almak ve devlet gelirlerini artırmak amaçlanmıştı. Yine aynı amaçla toprak mahsulleri vergisi konmuştur.

Cevap: C

59. 15 Temmuz 1974'te Yunanistan tarafından desteklenen Nikos Sampson tarafından Ada'da bir askerî darbe yapıldı ve Makarios Kıbrıs'ı terk etmek zorunda kaldı. Başbakan Bülent Ecevit ve Başbakan Yardımcısı Necmeddin Erbakan bu gelişmeye sert tepki gösterdiler. İngiltere ve Yunanistan'a anayasal düzenin değiştirildiği, bu nedenle Ada'ya ortaklaşa müdahale edilmesi teklif edildi. Görüşmelerden sonuç alınamaması üzerine 20 Temmuz 1974'te Türk ordusu Kıbrıs Barış Harekâtı'nın ilk safhasını başlattı.

Cevap: A

60. Komünist partilerin yönetime hâkim oldukları Doğu Avrupa ülkelerinde yapılan anayasalarla siyasi, ekonomik ve sosyal düzen Sovyet modeline göre kuruldu. Ayrıca SSCB, bu devletleri kontrolü altında tutmakla beraber, bu devletler arasında dostluk, iş birliği ve saldırmazlık anlaşmaları imzalanmasını sağlayarak bir blok oluşturmuştur.

SSCB'nin Avrupa'da egemenlik kurmaya başlaması, ABD'yi tedbir almaya sevk etti. Amerika bu nedenle 1947 Mart'ında Truman Doktrini'ni ve 1947 Haziran'ında da Marshall Planı'nı uygulamaya koydu. Truman Doktrini, Amerika'nın Sovyet tehdidine maruz kalan ülkeleri destekleme, Marshall Planı da hür Avrupa'yı ekonomik bakımdan kalkındırma ve güçlendirme amacını taşıyordu.

Amerika'nın bu yeni tutumu SSCB'yi telaşlandırdı. SSCB, uydu ülkelerle Moskova arasındaki bağları daha da güçlendirmek ve aynı zamanda da uluslararası ideolojik faaliyetleri bir merkezden idare etmek için yeni tedbirlere başvurmaya karar verdi. Bu amaçla Molotov Doktrini yayınlandı, 1947 Eylül ayında Sovyet Rusya, Yugoslavya, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Polonya, Çekoslovakya, Fransa ve İtalya komünist partilerinin liderleri Polonya'da toplandı. Yayınladıkları bildiri de 5 Ekim de "Cominform"un (Kominform) kurulduğunu ilan ettiler.

25 Ocak 1949'da komünist ülkeler arasında ekonomik iş birliği ve dayanışma amacıyla "Comecon" kuruldu. Bu teşkilatta kurucu üye olarak SSCB, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Polonya ve Çekoslovakya gibi ülkeler yer almaktaydı. Kuruluşu daha sonra Arnavutluk, Demokratik Almanya, Moğolistan ve Küba da katıldı.

1949'da kurulan NATO'nun askerî etkinliklerini artırması üzerine Doğu Blokunda kolektif savunma ve iş birliği amacıyla 14 Mayıs 1955'te Varşova Paktı kuruldu. Paktın kurulmasında ilk imza atan ülkeler Arnavutluk, Romanya, SSCB, Demokratik Almanya, Bulgaristan, Polonya, Çekoslovakya ve Macaristan'dı.

Cevap: E

61. Soruda ifade edilen Tarih derslerinde tartışmalı konularla başa çıkma stratejisi dengelemedir. Stradling'e göre, bazı öğretmenler bu görevi öğrencilere yükleyerek, farklı bakış açıları üzerinde düşünmelerini sağlarlar; bunun için öğrencilere "lehte ve aleyhte görüş listeleri" hazırlatma veya onları aslında savundukları görüş ve alternatif bir savı oluşturmaya yönelik bir grupta çalıştırma yollarına başvururlar.

Cevap: B

62. Ahmet Vefik Paşa ilk tarih ders kitabı olan Fezleke-i Tarih-i Osmanî'yi rüştiye mekteplerinde okutulmak üzere 1867 yılında kaleme aldı. Bu kitapta Osmanlı tarihi siyasi ve askeri hadiseleri kuruluş, büyüme, yükselme, gerileme, bozulma ve islahat çağı olmak üzere altı dönem halinde incelenmiş ve bu tasnif ilerleyen yıllarda başka tarihçilere de örnek olmuştur.

Cevap: A

63. Hikâye Anlatan Tarih Öğretmeni Tipi, Evans'a göre hikâye anlatanlar insanlar ve olaylar hakkındaki etkileyici ayrıntıları vurgularlar ve diğer zamanların, insanların ve yerlerin bilgisinin tarih eğitimi için en önemli gerekçeyi oluşturduğunu ifade ederler. Tarih öğretmeni kültürel mirasın sınıftaki temsilcisidir.

Cevap: B

64. Mitsel Evre (4-9 Yaş),

Çocuklar sevgi, nefret, eğlence, korku, iyi, kötü gibi en temel insan duygularını ve temel ahlâk kurallarını biliyor şekilde okula başlarlar. Çocuklar bu dönemde fantezi dünyasının uçlarında gezindiklerinden prensesler, canavarlar, cadılar vb. tipler onlara hiç yabancı gelmez. Tipik masalsı öykülerin temelinde de sevgi, nefret, eğlence, korku, iyi, kötü vb. temaları içinde barındıran canlı ve dramatik öykümler vardır.

Bu dönemde öğrencilerde hayal gücü ön plandadır. Çocuklar dünyayı ikili zıtlıklar (iyi-kötü, doğru-yanlış) şeklinde algırlar. Yer, zaman ve nedensellik ve ötekilik kavramlarından yoksun olunan bir dönemdir. Tarihsel anlama geçmiş, bireylerin grupların ya da ulusların güncel deneyimlerini anlamayı ve geçerliğini vurgulamak üzere kullanmayı; bu yola kimlik ve güven duygusu inşa etmeyi gerektirir.

Cevap: C

65. Foster ve Yegar'e Göre tarihsel empati anlayışının düzeyleri şunlardır:

- 1. Düzey: Aptal Geçmiş
- 2. Düzey: Klişe Genellemeler
- 3. Düzey: Sınırlı Tarihsel Empati
- 4. Düzey: Günlük Empati
- 5. Düzey: Bağlama Uygun Tarihsel Empati

Cevap: A

66. Amerika'dan davet edilen John Dewey, 21 Temmuz-16 Eylül 1924 tarihleri arasında Türk eğitim sistemini incelemiştir. Dewey, 1924 tarihli raporunda tarih öğretimine ilişkin görüşlerini de belirtmektedir. Raporunda, okullarda tarih ve coğrafya gibi bazı derslerin keyfi olarak birbirinden ayrılmış olduğunu ve aynı derslerin yaşanan hayatta ayrı ayrı konular olmadığını belirtmektedir. Dewey'e göre, öğrenci, bu derslerin konuları arasındaki ilişkileri bulmakta başarılı olamadığı için bir taraftan vakit ve enerji kaybetmektedir, bir taraftan da derslere karşı ilgisiz olmaktadır. Tarih ve coğrafya birbirine o kadar bağlıdır ki aynı öğrenciye bir öğretmen tarafından verilmesi uygundur.

Cevap: B

67. Soruda Annales ekolü ile ilgili bilgilerden D seçeneği hariç diğerleri doğrudur. Annales tarihçileri, tek tek kişileri yani komutanları, padişahları, siyasi olayları, hukuksal ve dini kavramları değil de ilişkiler kompleksini incelemeye başlamışlardır. Tekdüze bir tarih yazıcılığı yerini, toplum içinde yaşayan sıradan insanları, onların yaşamlarını, giyimlerini, yediklerini ve içtiklerini, aşklarını, tutkularını, zaafalarını da tarihe dâhil edip, çok yönlü olarak tarihi konuları zenginleştirmiştir.

Cevap: D

68. Zaman şeritlerinin (bazıları aynı anda tek bir zaman şeridinde bulunmakla birlikte) aşağıdaki boyutlardan oluştuğu ileri sürülebilir:

Lineer (Çizgisel): Düz bir çizgi boyunca olayların sıralandığı şeritlerdir.

Metrik: Olayların verildiği sürecin, zamanın eşit birimlere ayrıldığı şeritlerdir.

Hat: Düz bir çizgi olmaksızın olayların başlangıçtan sona doğru bir hat üzerinde anlatıldığı şeritlerdir.

Senkronik (Döngüsel): Farklı yerlerde eşzamanlı olarak gerçekleşen olayların gösterildiği şeritlerdir.

Zaman şeritlerinin alt boyutları arasında dikey bir tür bulunmamaktadır.

Cevap: E

69. Kavram bulmacaları, kavramsal bilginin öğretim ortamında bulmacalar şeklinde sunulmasıdır.

Anlam çözümleme tablosu, sayesinde öğrenciler bilgilerini organize edebilmekte, kavramlar, özellikleri ve konu başlıkları arasındaki ilişkileri kurabilmektedirler.

Kavram ağlarına, birbiriyle ilişkili bilgilerin farklı şekilde kategorilere sokulabileceğini gösteren görsel haritalardır.

Kavram karikatürleri, yapısal açıdan bilinen karikatürlerden farklı bir formatta olup içerisinde mizahi ve abartılı unsurları barındırmamasına karşın olay ve karakterlerin çizgilerle anlatılmasıdır.

Kavram haritaları, tek bir kavramın aynı kategorideki diğer kavramlarla ilişkisini belirten somut grafiklerdir.

Cevap: C

70. Mutlak (fiziki) Mekân: Öklid geometrisine ve metrik mesafeye dayalı, herkes tarafından objektif olarak ölçülebilecek ve bilinebilecek mekândır. Olayların dünya üzerinde nerede meydana geldiği ve o mekânın fiziki özellikleri (engebeli ya da düz oluşu gibi) tarihsel analizlerde ilk olarak düşünülmesi ve ortaya konması gereken bilgilerdir. Çünkü olaylar konum ve mekânın özellikleri tarafından şekillenirilebilir.

Cevap: A

71. Tarihsel Analiz ve Yorum Becerisi: Öğrenciler tarihsel metni analitik bir bakış açısıyla inceleyebilen iyi bir tarih okuyucusu olmalıdır. Bunun için öğrencilerin; temel olguyu, doğru cevabı ve en geçerli yorumu bulma konusunda doğru bir bakış açısına sahip olmaları gerekir. Öğrencilere; "Amaca uygun okuyor muyum?", "Öğrenmek istediğim bu mu?" gibi sorular sordurmak gerekir. Aksi takdirde öğrenciler her tarihsel metinde anlatılanların peşinen doğru ve gerçek olduğunu düşünebilirler. Bu tür sorunlar tarih ders kitaplarının tarihî bilgiyi geleneksel olarak aktarma biçimlerinden de kaynaklanmaktadır. Bu nedenle ders kitaplarında olgular belirlenmiş bir sonuca doğru sıralı bir şekilde sunulmaktadır. Bu sorunun üstesinden gelebilmek için ele alınan her konuyla ilgili birden fazla kaynak kullanmak gerekir. Böylece öğrencinin diğer tarih dokümanlarını ve buluntularını kullanarak geçmişe ilişkin farklı yorumları ve yaklaşımları görmesi mümkün olacaktır.

Cevap: E

72. Öğrencilerin yakın çevre, ülke ve dünyada gelişen olaylara karşı ilgi duymalarını sağlamak için, ders konularıyla aktüel (güncel) olay ve sorunlar arasında ilişki kurulmalıdır. Derste öğretmen Rusların sıcak denizlere inme siyasetinden bahsederken S-400 hava savunma sistemini Hatay'ın güneyine konuşlandırdıklarını ifade etmesi, güncelliğini koruyan ve aktüalite ilkesine uygun bir örnektir.

Cevap: B

73. Değerlendirmede kullanılan ölçüt mutlaksa değerlendirmeye de mutlak değerlendirme, ölçme sonuçlarının karşılaştırıldığı ölçütün bağlı olduğu değerlendirmeye bağlı değerlendirme denir. Mutlak ölçüt önceden belirlenen ve grup performansından etkilenmediği için değişmeyen ölçüttür. Bağlı ölçüt grup performansına bağlı olarak belirlenen ölçüt olduğundan değişen ölçüttür.

Sorunun öncülünde öğretmen, Tarih dersinden 50 alan kişinin başarılı sayılacağını önceden duyurmuştur. Ömer de bu kritere göre başarılı sayılmıştır. Kısacası, Ömer mutlak ölçüt olan 50 ve üzeri puan almıştır.

Cevap: D

74. Bloom'un bilişsel taksonomisinde uygulama aşaması, öğrencinin kavrama düzeyindeki öğrenmelerine dayanarak, öğrenilenleri yeni durumlara uygulama veya fikirleri ve kavramları problem çözebilmek için işler hale getirme becerisi olarak da tanımlanabilir.

Öncülde belirtilen ve şu anda Sırbistan'ın sınırları içerisinde bulunan Niş şehrinin öğrenci tarafından harita üzerinde gösterilmesi uygulama aşamasında bir beceridir.

Cevap: D

75. Seçenekler incelendiğinde B – E şıklarında belirtilen hususların Tarih ders kitaplarında bulunmaması gereken özelliklerden oldukları görülür. Ancak, Tarih ders kitaplarının içeriği toplumsal cinsiyet eşitliği dikkate alınarak hazırlanmalıdır.

Cevap: A

1. Bu testte 75 soru vardır.

1. Çok eski dönemlerden bu yana var olan ve daha çok dini metinlerin incelenmesi olarak öne çıkan **hermeneutik etkinlik**, Schleiermacher, Dilthey, Heidegger ve Gadamer gibi önemli düşünürler sayesinde, tarihsel ve toplumsal alanlardaki bilgilere de uygulanan bir yöntem olmuştur.

Cevap: B

2. Tarih araştırmalarında olayın geçtiği mekân kadar zaman da çok önemlidir (Kronoloji ve Takvimler). Zira zamanı bilinmeyen bir hadiseyi, kendi şartlarından arındırarak tahlil etmek mümkün değildir. Her olayı kendi zamanını şartlarında ele alarak izah etmek tarihteki temel kurallardandır. Geçmişteki bir hadiseyi, bugünün veya olay tarihinin dışındaki şartları ile izah etmeye **tarih yanlışlığı**, yani olay ile zamanın uyumsuzluğu denir.

Cevap: D

3. Hikayeci (Rivayetçi) Tarih anlayışı olayların yorumlanmadan aktarılmasıdır. Bu tarz tarih yazımında tarihçi olayların felsefesini yapmaz, doğrudan rivayetleri sıralar. Bu tarz ilk defa eski Yunanda ortaya çıkmıştır. İlk temsilcisi Herodot'tur. Bodrumlu Herodotos hikâyeci tarih tarzını benimseyerek, lo-gografların yolundan ayrılmıştır. Olayları bir düzen içinde sıralarken tenkit ve tahlil yoluna gitmemiş, ancak gördükleri ve işittikleri arasında bir ayrıma gitmiştir. Herodot'un Historia adlı eserinde anlattığı Pers Helen savaşları bu tarzda yazılmış ilk savaş olarak kabul edilebilir.

Cevap: D

4. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Yazı ilk defa Sümerler tarafından İlk Tunç Çağı'nda bulunmuş, Assurlu tüccarlar tarafından Orta Tunç Çağı'nın (Asur Kolonileri Çağı) başında Anadolu'ya taşınmıştır.

Cevap: E

5. Transkript yaparken uzatma harflerine dikkat edilmesi ve Arapça-Farsça tamlamalarda tire, tek tırnak gibi işaretler asla ihmal edilmemelidir.

Cevap: C

6. Arzuhaller, genel itibarla alt makamdan üstü makama yazılan bir çeşit dilekçedir. Ferman, berat, irade-i seniyye ve hatt-ı hümayunlar ise padişahların yazılı emirleri olarak kabul edilirler.

Cevap: D

7. Nazal nûn (ن) Türkçe kelimelere has olduğu için C ve E elenir. A seçeneği "emr" ile başladığı için elenir. B'de ise emirü'l-mü'min yazmaktadır.

Cevap: D

8. A, B, D ve E seçenekleri fa'let vezninde gelirken C seçeneğindeki hikmet kelimesi fi'let vezninde gelmiştir.

Cevap: C

9. **Bereketli Hilal** tarihteki ilk doğal yaşam alanı olarak kabul edilir, tarımın geliştiği ilk yerdir. Mezopotamya'nın kuzeyi, Anadolu'nun güneydoğusu Bereketli Hilal alanı içindedir.

Cevap: B

10. Büyük İskender'in egemen olduğu toprakların Romalılar tarafından fethedilmesi sonucu Helenistik Kültürün yerine Roma Kültürü yerleşmiştir. Sıralama, Yunan Uygarlığı – Helenistik Dönem ve Roma Uygarlığı şeklindedir.

Cevap: E

11. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Hititler antlaşmaları ölen kralları adına değil, tanrıları adına yemin ederek imzalamışlardır.

Cevap: E

12. Avrupa'da kurulan ilk Türk devleti olan Avrupa Hunlarının kurucusu Balamir'dir, devlet Uldız Dönemi'nde bağımsız olmuş ve Anadolu'ya ilk akınları gerçekleştirmiştir. En güçlü oldukları dönem Attila devridir. Büyük bir imparatorluk kurma amacını taşıyan Attila, Doğu ve Batı Roma İmparatorluklarını kendisine bağlamak için mücadeleler içine girdi. Doğu Roma üzerine yürüdü, I ve II. Balkan Seferi'nde başarılı oldu. Bizanslılarla Margos (434) ve Anatolios Antlaşmalarını (447) imzaladı. Attila bu antlaşmalar sonucunda Bizans İmparatorluğu üzerinde ekonomik ve siyasi üstünlük elde etmeyi başardı. Tanrının Kırbacı olarak anılan Attila'yı Bizans bir suikastla öldürmek istemiştir.

Cevap: D

13. Soruda verilen öncüllerin tamamı doğrudur. Çok uzun bir tarihî geçmişe sahip olan "Türk" adının anlamı konusunda tarihçilerin farklı yorumlar getirdikleri görülmektedir. Bu yorumlar içinde en çok kabul edilen, tarihçi Wambery (Vamberi)'ye ve Uygur kaynaklarına ait olanlardır. Wambery'ye göre Türk adı "törümek" (türemek) fiilinden çıkmıştır. Anlamı; yaratılmak, dünyaya gelmek, çoğalmak demektir. Kaşgarlı Mahmut, Divan-ı Lugat'it Türk adlı eserinde Türk adının "olgunluk çağı", G. Doerfer (Dorfer) ise "devlete bağlı halk" anlamında olduğunu söylemiştir. Ziya Gökalp, Türk adını "türkeli (törelî); kanun, nizam sahibi" anlamında kullanmıştır. Türk edebiyatının ilk yazılı eseri olan Orhun Anıtlarında, Türk adı Türük şeklinde geçmektedir. Sözcük, zamanla değişikliğe uğrayarak Türk adını almıştır. Türk sözcüğü güç, kuvvet, olgunluk anlamına gelmektedir. Türk adı bugünkü şekliyle ilk kez MÖ 318 yılında Çinlilerle yapılan antlaşmada yer almıştır. Siyasal anlamda ise (devlet adı olarak) ilk kez Kök Türk Devleti tarafından kullanılmıştır.

Cevap: E

14. Kansu Uygur Devleti (Sarı Uygurlar, 847-1226): Çin'in kuzeyindeki Kansu bölgesinde devlet kurdular. Bağımsız bir devlet kurmalarına rağmen siyasi ve askerî alanda güçlenemediler. Çin'le ticari faaliyetlerde bulundular. Zamanla Moğolların hâkimiyetine giren Uygurlar Moğolların Türkleşmesinde çok etkili olmuştur.

Cevap: A

15. Orhun Yazıtları'nda Kam, Şaman, Baksı gibi dinsel sıfatlar yoktur. Orhun Yazıtları'nda Türk devlet anlayışı, töresi, tarihi ayrıca Çin esaret yılları anlatılmıştır.

Cevap: C

16. İstemi Yabgu'nun Bizans'a gönderdiği mektup İskit yazısıyla yazılmıştır. İran ile uzlaşma ümidini kesen İstemi Bizans'a Sogdlu ipek taciri ve diplomat Maniakh başkanlığında bir heyet gönderir. Tarihte bu, Orta Asya'dan Doğu Roma'ya giden ilk resmi heyet idi. İpek meselesi Göktürkler kadar, Bizans'ı da ilgilendirdiği için, Bizans'ta İmparator II. Justinos, Türk elçilerini ilgi ile karşılamış, İstemi'nin gönderdiği "İskitçe" (Türkçe) mektubunu okutmuş ve Maniakh'ın ağzından teşebbüsün ciddiliğini anlamıştı. Bir ittifak antlaşması yapmak üzere, umumi vali Zemarkhos başkanlığında bir heyeti yola çıkarmıştır.

Cevap: B

17. Pazırık, Tuyehta ve Noin-ula benzeri çok önemli arkeolojik merkezlerde ele geçen Hunlardan kalma eserler günümüzde Petersburg'da Hermitaj Müzesi'nde sergilenmektedir. Buluntular halı, keçe örtü, at koşum takımları, çeşitli silahlar, elbiseler, kemer tokaları ve demirden üretilmiş ev eşyalarıdır. Bunların üzerindeki desenler ve süslemeler bozkır hayvan üslubunu meydana getirmektedir. Ağaç oymalardan yapılan at yular takımlarındaki yanak süsleri dikkat çekmektedir. At eyerlerindeki süslemeler de doğadaki hayvan mücadelelerini yansıtır. Hun öncesi döneme ait Pazırık halısı dünya tarihinin ilk düğümlü halısı kabul edilmektedir. Halının üzerindeki motifler Türklerde hayvan üslubuna dayanır.

Cevap: A

18. Türk devletlerinde devlet işlerinin görüşüldüğü yere kurultay, kengeş ya da toy adı verilmiştir. Küçük kurultay boylar tarafından toplanmıştır. Büyük kurultay ise devletin merkezinde yılda üç kez toplanırdı, kurultay üyelerine **Toygun** adı verilirdi. Kurultaylarda Toy adı verilen şenlikler düzenlenir, bu şenliklerde han-ı yağma yapılırdı. Büyük kurultaya kağan başkanlık ederdi. Onun olmadığı zamanlarda ise aygucu (vezir) başkanlığında toplanılırdı. "Hatun" başta olmak üzere askerî ve idari yüksek görevliler, kurultayın tabi üyeleri idi.

Cevap: C

19. Mute ve Tebük Hz. Muhammed döneminde, Ecnadeyn Hz. Ebubekir, Zatü'ssavari Hz. Osman Dönemi'nde Doğu Roma'ya karşıdır. Celula ile Hz. Ömer Dönemi'nde Sasani le yapılan savaştır. Mute Doğu Roma ile yapılan ilk savaştır, Tebük Hz. Muhammed'in son seferidir, Zatü's-savari ilk deniz savaşıdır, Ecnadeyn Suriye'nin kapılarını açmıştır.

Cevap: E

20. Hz. Ali'nin halifeliğine karşı çıkanlar Cemel Vakası'ndan sonra Şam'a giderek Muaviye'nin etrafında toplanıp onu halife seçerler. İki taraf arasında savaş kaçınılmaz duruma gelince iki ordu Siffin ovasında karşı karşıya gelir, Muaviye, savaşı kaybetmek üzereyken Mısır Valisi Amr bin As, askerlerin mızraklarına Kur'an-ı Kerim sayfalarını taktırarak sorunun bitmesi için Kur'an'ın hükümlerini iyi bilen hakemlerin önereceği çözüme razı olunmasını ister. Bunun üzerine taraflar Siffin Savaşı'ndan bir sonuç alınamayınca sorunun hakemlerle çözülmesini kararlaştırır. Hakem olayı ile halifelik sorunu çözümlenemediği gibi daha büyük bir çıkmaza girer. Böylelikle İslam toplumu içinde ilk siyasi ayrılıklar ortaya çıkar. Cemel, Siffin Savaşları, Hakkem ve Kerbela olayları İslam tarihinin iç karışıklıklarıdır.

Cevap :C

21. Hz. Ali'nin vefatı üzerine Kûfe halkı Hz. Hasan'a biat ederek onu halife seçer 6 ay halifelik yapan Hz. Hasan siyasi ayrılıkları ortadan kaldırmak amacıyla 661 yılında Şam'a gelerek Muaviye'ye biat eder. İslam tarihinde hicrî 41 (661) yılına bu uzlaşmadan dolayı birlik yılı 'âmü'l-cemâa' denilmiştir.

Cevap: C

22. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Ancak Haçlı Savaşları Miryokefalon Savaşı ile sona ermemiş 1270 yılında kadar devam etmiştir

Cevap: D

23. Ahi teşkilatı Müslüman esnaf arasındaki örgütlenme olduğu için Gayrimüslim esnaf alınmamıştır.

Cevap: C

24. Tanrıvermişoğulları Batı Anadolu'da Efes bölgesinde Çaka beyin komutanı tarafından kurulan beyliktir. Artuklular Mardin, Hasankeyf dolaylarında, Çubukoğulları Harput, Yınaloğulları Diyarbakır, Kızıarslanoğulları Siirt dolaylarında kurulmuştur.

Cevap: E

25. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Büyük Selçuklular Dönemi'nde Karahanlı ve Gazneli örnek alınarak eğitim sistemi oluşturulmuştur. İlk Selçuklu medresesi Tuğrul Bey zamanında Nişabur'da açılmıştır. Ancak bu dönemde en önemli medrese ise Alp Arslan döneminde Nişabur ve Bağdat'ta açılan Nizamiye Medreseleri'dir.

Cevap: A

26. Büyük Selçuklu Devleti'nde devlet işleri Büyük Divanda (Divan-ı Saltanat) görüşülürdü. Büyük divana bağlı olarak şu divanlar oluşturulmuştur: Divan-ı İstifa (Malî işlerle ilgilenir.), Divan-ı Arz (Ordunun maaş, giyecek, yiyecek, teçhizat işleriyle ilgilenir.), Divan-ı İşraf (Askerî ve hukuki işler dışında devletin tüm işlerini teftiş eder.), Divan-ı İnşa (İç ve dış yazışmalarla ilgilenir). Mezalim Divanı siyasi suçluların hükümdar tarafından yargılamasının yapıldığı mahkemedir. Niyabet-i Saltanat (Hükümdar başkentte olmadığı zamanlarda devlet işleri ile ilgilenir), Pervaneci Divanı (Ülke topraklarının kayıt defterlerini tutar, has ve iktalara ait kararları düzenler.) Büyük Selçuklu 'da değil Türkiye Selçuklularından ortaya çıkmıştır.

Cevap: B

27. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Moğolların egemenliğine giren ilk Türk topluluğu Kırgızlar olmakla birlikte Cengiz'e tabi olan ilk Türkler Uygurlardır. Uygurların tabiiyeti işgal ya da fetih yoluyla değil, itaatlerini bildirmekle olmuştur. Uygurlar Moğolların Türkleşmesinde son derece etkilidir. Ancak Altın Orda Devleti'nin Türkleşmesinde Kıpçaklar etkili olmuştur.

Cevap: E

28. Osmanlı sarayları Avrupa'da olduğu gibi yüksek ihtişamlı, anıtsal nitelikte değildir. Saraylarla ilgili olarak A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur.

Cevap: C

29. Osmanlı Devleti'nde dokunulmaz olan tek şey Osmanlı Devleti'nin egemenliğidir. Saltanat makamını, yani hükümdar olma yetkisinin Osmanlı Devleti'nde olduğunu sorgulamak ve eleştirmek yasaktı ki bu durum Osmanlı yıkılana kadar da devam etmiştir.

Cevap: A

30. Müneccimbaşılar, gelecekle ilgili tahminlerde bulunan kişilerdir. Şehremini sarayın ihtiyaçlarına, kamu binalarının tamirat ve bakım işlerine bakan kişidir. Emir-i âlem saltanat sancaklarından sorumlu olan kişidir. Hâcegan, saraydaki hocalar, muhtesip, pazarlardaki tartı aletlerini ve fiyatlarını kontrol edenlerdir.

Cevap: C

31. Osman Gazi Domaniçbeli Savaşı ile İnegöl Tekfurdan Karacahisar'ı alır, burada adına hutbe okutarak Osmanlı Devleti'ni kurar. Ayrıca Türk İslam dünyasında hâkimiyetin ilk sembolü hutbe okutmaktır.

Cevap: B

32. Osmanlı Devleti Balkanlarda genişleme sonucunda iskan, istimalet (hoşgörü), pençik ve devşirme sistemlerini uygulamıştır. İslahat anlayışı ise XVII. yüzyılda bozulan kurumları düzenlemek amacıyla ortaya çıkmıştır.

Cevap: E

33. Osmanlı Devleti'nin toplumsal, hukuki, siyasi ve idari yapısı ırk esasına göre değil, **Millet Sistemi** denen inanç temelinde şekillenmiştir. Osmanlı Devleti, gayrimüslimlere hoşgörüyle davranmış, dillerinde, inançlarında, kendi aralarındaki ilişkilerinde onları serbest bırakmıştı. Böylece Musevi ve Hristiyan toplumlar tam bir serbestlik içinde dinî ve millî kültürlerini koruyabilmişlerdi.

Cevap: D

34. Hat sanatı, Osmanlı döneminde "Türk hat sanatı" denecek kadar ayırt edici özellikler taşıyor hâle gelmiştir. Hüsni hatta Türk üslubunu başlatan Şeyh Hamdullah (Ö. 1520) şehzadelîği zamanından beri hocalığını yaptığı Sultan II. Bayezit'in teşvikiyle yakutun harflerini inceleyip aralarından en güzel olanlarını seçerek yeni bir tarz meydana getirmiştir. Böylelikle hat sanatında çığır açarak yakut üslubunu sona erdiren Şeyh Hamidullah, hat sanatının piri sayılmış ve kendisine "Kıbletulhattatin" (hattatların kıblesi) denilmiştir. Onunla birlikte Mushaf yazımında metin içinde tek çeşit yazı kullanılması yoluna gidilmiş, sülüs ve nesih yazıları yaygınlaşmıştır. Kendisinden sonra gelen hattatlar onun gibi yazmayı meziyet saymışlardır.

Cevap: A

35. Osmanlı'nın ilk düzenli ordusu Orhan Bey tarafından kurulan yaya ve müsellemler birlikleridir. Avrupa'nın ilk daimi ordusu ise I. Murat Dönemi'nde kurulan Yeniçeri Ocağı'dır.

Cevap: A

36. Yunanistan (Mora) Osmanlı'dan bağımsızlık kazanan ilk azınlıktır. Bu durum Osmanlı egemenliğindeki diğer azınlıklara örnek oldu. Eflâk, Boğdan ve Sırbistan'a tanınan özerklik Osmanlı Devleti'nin Balkanlardaki egemenliğinin kaybolmasına yol açtı. Bu şartların yer aldığı Edirne Antlaşması, Küçük Kaynarca Antlaşması'ndan sonra imzalanan en ağır şartlı antlaşmadır. Ayrıca Mora'nın elden çıkması, Osmanlı Devleti'nde Mehmet Ali Paşa sorununu çıkardı.

Cevap: B

37. Anadolu'nun dinî ve iktisadi hayatında önemli yer tutan Gaziyânı Rûm, Ahiyân-ı Rûm, Abdalân-ı Rûm ve Bâciyân-ı Rûm gibi zümreler, Rumeli'nin fethinden sonra gönüllü olarak bölgenin İslamlaşmasını ve imarını sağlamıştır.

Cevap: A

38. Zitvatorok Antlaşması, Osmanlı Devleti'ne ilk defa dış politikada prestij kaybettirmiştir. Zitvatorok Antlaşması, Avusturya'nın ödemek zorunda olduğu vergilerin kaldırılmasını, Avusturya'nın büyük devlet seviyesine çıkmasını ve Osmanlı Devleti ile diplomatik protokolde eşit olmasını sağlamıştır.

Cevap: B

39. Osmanlı Devleti'nin Karlofça'da kaybettiği toprakları geri alma düşüncesi 1718 Pasarofça Antlaşması'na kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra Osmanlı, barış politikası benimsemek zorunda kalmıştır. Osmanlı Devleti bu süreçte sadece 1736-1739 tarihleri arasında Rusya ve Avusturya ordularıyla savaşmışsa da savaşı başlatan taraf olmamıştır.

Cevap: A

40. Yüzyıl Savaşları'ndan mağlubiyetle ayrılan İngiltere, 1455 ila 1485 yılları arasında Lancaster ve York hanedanları arasında patlak veren Güller Savaşı'na sahne olmuştur. Bu savaşa Güller Savaşı denilmesinin sebebi York hanedanının armasında beyaz gülün, Lancaster hanedanının armasında da kırmızı gülün yer almasıdır. Güller Savaşları, tahtta hak iddia eden üç kralın yani "IV. Edward (1442-1483), III. Richard (1452-1485) ve VII. Henri (1457-1509)'nin rekabetidir. Güller Savaşı İngiltere'de merkezi krallığın güçlenmesini sağlamıştır.

Cevap: A

41. Magellan, Güney Amerika kıyılarını takip ederek bugün Magellan Boğazı olarak adlandırılan boğazdan geçmiş ve Pasifik adını verdiği okyanusa ulaşmıştır. Magellan boğazı keşfettikten dört ay sonra Filipin Adaları'nda öldürülmüştür.

Cevap: B

42. James Watt (1736 - 1819) modern buhar makinesinin geliştiricisi olan İskoç mucit ve mühendistir. Endüstriyel devrimin oluşmasında önemli rol oynamıştır.

Cevap: C

43. Rönesans sonucunda Avrupa'da hümanizma değer kazandı, yetenekli sanatçılar ve bilim insanları yetişti. Dine dayalı düşünce tamamen yıkıldı. Bilim alanında deney ve gözleme dayalı pozitif düşünce ön plana çıktı. İnsana değer veren hümanist düşünce yaygınlaştı. Avrupalılar bilim, resim, mimari, edebiyat gibi alanlarda gelişti. Rönesans, din ve inançlar üzerinde etkili oldu. Katolik kilisesine olan güven temelden sarsıldı. Bu durum Reform hareketlerinin başlamasına neden oldu. Eğitim ve öğretime önem verildi. Bilimdeki gelişmeler, endüstrinin gelişmesine ortam hazırladı. Rönesans hareketleri Avrupa dışında yayılma alanı bulmadı. Özellikle Osmanlı Devleti XIV ve XV. yüzyıllarda Avrupa'daki Rönesans hareketlerinden etkilenmedi. Mesen sınıfının ortaya çıkması Coğrafi Keşiflerin bir sonucudur.

Cevap: E

44. 14. yüzyılda papalar ikamet ettikleri Roma'yı terk edip Fransa'daki Avignon şehrinde oturmaya başladılar. Bunun sonucu olarak da papalar, Fransızlardan seçilmeye başladılar. Papanın Roma'dan ayrılmasından rahatsızlık duyan İtalyanlar, bu olayı "Babil Esareti" olarak adlandırdılar.

Cevap: B

45. İvan Vasiliyeviç, ya da yaygın adıyla Korkunç İvan (1530-1584) son Moskova Knezi ve ilk Rusya Çarı'dır. Henüz üç yaşında Moskova Knezliği'nin başına geçer. Kararlı, etkileyici ve acımasız bir portre çizen İvan, büyük hırsları olan ve intikam duygusu oldukça yüksek bir Rus lideriydi. Tatarlar üzerine yaptığı birçok sefer bunun kanıtıydı. Düşmanları arasında korku salan, gözü kara, dengesiz kişiliğe sahip olan IV. İvan bu yüzden kendine ihanet ettiği gerekçesiyle 1582 yılında oğlunu öldürdü. Yaptığı çeşitli seferlerle Moskova Knezliği'ni genişletti. Bu durumdan faydalanarak kendini "Tüm Rusya'nın Çarı" ilan etti. Böylece devlet, Çarlık yönetim sistemine geçmiş oldu.

Cevap: C

46. Rönesans Polonya'da daha çok bilimsel alanda etkili olmuştur. Kopernik, Güneş merkezli evren sistemini ortaya atmış, Dünya'nın yuvarlak olduğunu ve güneşin etrafında döndüğünü açıklamıştır.

Cevap: C

47. A, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Fransa'da demokratik düzenin kurulması 1848 ihtilallerinden sonra ortaya çıkacaktır.

Cevap: B

48. I. Dünya savaşında Kafkas Cephesi'nde Osmanlı yenilmiş Rus işgalleri Van ile sınırlı kalmamış, Doğu Anadolu'da hızla ilerleyen Ruslar, 16 Şubat 1916'da Erzurum'u, 18 Nisan'da Trabzon'u, 16 Şubat'ta Muş'u, 3 Mart'ta Bitlis'i, 15 Temmuz'da Bayburt'u, 25 Temmuz'da Erzincan'ı işgal etmişlerdir. Bu cephede Miralay Mustafa Kemal Bey komutasındaki 16. Kolordu, Muş ve Bitlis'i Rus işgalinden kurtarmıştır. 1917 yılında Rusya'da Bolşevik İhtilali'nin çıkması üzerine Rusya ile 3 Mart 1918 tarihinde Brest-Litovsk Antlaşması imzalanmıştır. Anlaşma gereği geri çekilen Rus kuvvetleri ağır silahları ve malzemelerini iş birliği yaptıkları Ermeni çetelerine bırakacaklardır.

Cevap: C

49. 1902'de Jön Türk Kongresi'nde Ahmet Rıza ve Prens Sabahattin'in arasında yaşanan fikir ayrılıklarından dolayı Prens Sabahattin tarafından önce Osmanlı Liberalleri Cemiyeti, daha sonra 1906 Teşebbüsü Şahsi ve Ademi Merkezîyet Cemiyeti kurulmuştur.

Cevap: B

50. Türkiye Cumhuriyeti Türk Ocakları'nın kuruluş amaçlarından biri olan Türkçü, Turancı düşünceye sahip değildi, ayrıca bu kurumun özellikle Hamdullah Suphi'nin Serbest Cumhuriyet Fırkası'na destek vermesi Türk Ocakları'nın Halkevleri'ne dönüşmesine gerekçe oluşturmuştur.

Cevap: B

51. Halkevlerinin birinci yıldönümünde Şubat 1933 tarihinde yayımlanmaya başlayan Ülkü Dergisi 1937 yılına kadar Recep Peker, bu tarihten 1941'e kadar da Fuat Köprülü yönetiminde çıkmıştır.

Cevap: C

52. Anadolu'da mücadeleyi destekleyen İzmir'e Doğru (Balıkesir), Doğru Söz (Balıkesir), Yeni Adana, Açıksöz (Kastamonu), Babalık, Öğüt (Konya), Küçük Mecmua (Diyarbakır), Albayrak (Erzurum), Emel (Amasya), Işık (Giresun), İstikbal (Trabzon), Ahali (Edirne), Dertli (Bolu), Amâl-i Milliye (Maraş) gibi gazeteler de çıkmış ve yazdıkları yazılar ile harekete önemli katkılarda bulunmuşlardır.

Cevap: D

53. Türkiyat Enstitüsü, 12 Kasım 1924 günü İstanbul Darülfünunu'na bağlı olarak, tarihçi Ord. Prof. Dr. M. Fuat Köprülü tarafından kurulmuştur. Türkiyat Enstitüsü'nde çalışan kişilerin içinde en önemlisi de Barthold'dur. Türk hükümetinin daveti üzerine Aralık 1925 tarihinde gelen akademisyen V.V. Barthold, 1926 yılında beş aydan fazla Türkiye'de kalmış, bu arada Darülfünun'da ders de vermiştir. Türkiyat Enstitüsü'nün kurulduğu günlerde gelerek çalışmalara katılan ve Darülfünun'da dersler veren Barthold, bir yandan kütüphanelerde el yazmalarını incelerken diğer yandan da enstitüde konferanslar vermiştir. Hatta 1927 yılında verdiği konferanslar Orta Asya Türk Tarihi Hakkında Dersler adıyla yayımlanmıştır.

Cevap: B

54. Alfabe konusu Cumhuriyet döneminde ilk kez Türk İktisat Kongresi'nde gündeme gelmiştir. Şubat 1923'de İzmir'de toplanan kongrede İzmirli Nazmi adında bir işçi, "Latin harflerinin kabulü" konusunda kongreye bir önerge vermiştir. Ancak kongre başkanı Kâzım Karabekir Paşa, "Latin harflerinin kabulü meselesi, Avrupalılarca bizi bölmek ve İslâm aleminden koparmak için atılan bir nifak tohumudur" diyerek, konunun kongre ile alâkası olmasından ötürü öneriyi reddetmiştir.

Cevap: C

55. Amerikan yöntemi, 1971'de Nihat Erim tarafından konulan haşhaş ekim yasağını kaldıran Ecevit hükümetine karşı bir soğukluk duyuyordu ve A. B.D.'nin bütün engelleme çabalarına rağmen gerçekleştirilen Kıbrıs Barış Harekâtı da Türkiye'nin bu ülke ile ilişkilerini iyice gerginleştirdi. Harekât sonrası Kongre'de bir grup üye Türkiye'ye karşı silah ambargosu uygulanması yönünde girişime başladılar. Bunun için de A.B.D.'nin Türkiye'ye savunma amacıyla verdiği silahları Kıbrıs'ta kullanmış olmasına sebep olarak gösterdiler. Bu arada Kongre'de çıkacak herhangi bir ambargo kararını veto edeceğini ifade etmiş olan Başkan Nixon ise Watergate Skandalı yüzünden istifa etmişti. Sonuçta Amerikan Kongresi 5 Şubat 1975'te Türkiye'ye yönelik silah ambargosu kararını aldı.

Cevap: A

56. Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olarak kurulan enstitü 4 Mart 1934 günü dönemin Maarif Vekili Yusuf Hikmet Bayur tarafından açılmış ve ilk ders Hikmet Bey tarafından verilmiştir. Salonunda en az 1500 kişinin olduğu iddia edilmiştir. İnkılâbın felsefi yönü M. Esat Bey, inkılâp-ihtilâl ilişkisi Recep Bey, iktisadi yönü de Yusuf Kemal Bey tarafından anlatılmıştır.

Cevap: E

57. II. Dünya Savaşı 1939-1945 yılları arasında yaşanan ve dünya tarihinin gördüğü en kanlı savaştır. Türkiye Cumhuriyeti'nde 1939-1942 yılları arasında Refik Saydam, 1942-1946 yılları arasında Şükür Saraçoğlu başbakanlık görevinde bulunmuştur.

Cevap: B

58. Demokrat Parti döneminde 1950-1960 yılları arasında 20 özel banka kurulmuştu. Nasıl ki 'devletçilik' döneminin temel kurumu Sümerbank'tı, "Neo-liberal" dönemin temel finansal kurumu da Türkiye Sınai Kalkınma Bankası'dır. 1950'de kurulan bu banka, özel kesime orta ve uzun vadeli sanayi yatırım kredisi vermek üzere, büyük ticaret bankalarınınca örgütlenmişti. Banka onayladığı projelerin ithal girdileri için, döviz sağladığı gibi yatırımcıya teknik yardım da veriyordu. Dünya Bankasının teknik ve mali yardımlarından yararlanan banka, 1960 yılına dek "ithal ikamesi" stratejisine uygun olarak kurulan ve daha çok tüketim malı üreten sinai işletmelere destek vermiştir.

Cevap: B

59. A, C, D ve E seçenekleri Batı Bloğu'nu oluşturma çabasının bir ürünüdür. Birleşmiş Milletler 1945'te toplanan San Francisco Konferansı'yla kurulmuştur. ABD, Sovyet Rusya, Çin, İngiltere ve Fransa daimi temsilci olarak kabul edilmiştir. BM sosyalist yayılcılığa bir tepki olarak değil, dünya barışını sağlamaya dönük olarak kurulmuştur.

Cevap: B

60. Teşvik-i Sanayi Yasası ile özel sektörü yatırıma özendirmek amaçlanmış ve devlet yatırım yapan iş adamlarına gerekli desteği sağlayacak yasal düzenlemeleri yapmıştır. Ancak özel sektörde yeterli sermayenin olmaması, yetişmiş iş gücünün yetersizliği, 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı'nın yaşanması bu yasanın uygulanmasını engellemiştir. Bu yasanın uygulanamaması devletçi – korumacı ekonomik anlayışı da beraberinde getirmiştir.

Cevap: D

61. Soruda belirtilen başa çıkma stratejisi **empatidir**. Bu stratejinin uygulanması sırasında, daha önce belirtilen lehte ve aleyhte görüşler listesi ve tersine rollere bürünme gibi yöntemlerin yanı sıra yaratıcı dramadan ve simülasyonlardan yararlanılabilir, ayrıca filmleri, romanları ve belgeselleri inceleme yoluyla öğrencilere dolaylı deneyimler yaşatılabilir.

Cevap: A

62. Bilimsel Tarihçi Tarih Öğretmeni Tipi,

Bilimsel tarihçiler, tarihsel sorularda açık uçlu araştırmayı ve bilimsel nesnelliği vurgularlar. Genellikle akademik disiplinden alınma karmaşık kavramları çok sık kullanırlar.

Cevap: D

63. Romantik Evre (9-15 Yaş),

Romantik dönemde öğrencilerin kavrayışları büyük oranda en şaşırtıcı parçalarda, gerçek hikâyelerde, dramatik olay ve fikirlerde, tuhaf gerçekliklerde, kahramanların hayatlarında yer alan uçlara odaklıdır. Tüm bunların aynı dünyanın parçası oldukları bilinir. Ancak parçalar arasındaki bağıntılarla çok fazla ilgilenilmez. Öğrenciler romantik özdeşimler kurmak suretiyle kendilerini doğrudan bu unsurların birer parçalarıymış gibi görürler. Romantik evre öğrencilerin en çok kitap okudukları evredir. Kendini ve dünyayı sorgulayan öğrenciler bu evrede okudukları romanlar sayesinde bazen kendi toplumlarına bazen de farklı toplumlara karşı daha fazla ilgi duyarlar. Özellikle romantik öyküler yoluyla bu bağı güçlendirirler.

Tipik bir çocuğun romantik imgelemi ve ilgisinin merkezinde farklı zaman ve yerlerde yaşama duygusu, çeşitli yaşam tarzları vb biçimlerini kapsayan ötekilik kavramı yer alır.

Cevap: C

64. Tarihsel empatinin birinci düzeyi “**Aptal Geçmiş**” olarak adlandırılır.

Bu düzeyde öğrenciler, geçmişte yaşayan insanları kendileri gibi düşünmediği ve kendileri gibi davranmadıkları için aptal olarak değerlendirmektedirler.

Cevap: D

65. Johann Friedrich Herbart (1776-1841) tarih eğitiminin siyasal ve pedagojik meselelerini bütün boyutu ile sezmiş bir pedagoğdur. Herbart'ın tarih eğitimine ve programlarına ilişkin görüşleri şöyle özetlenebilir;

- Tarih dersi, ruha etki eden ve insanlarda zihniyet yaratan bir derstir.
- Tarih, Coğrafya ve Edebiyat dersleri, her birinin birbiri arasındaki ilişkileri göz önüne getirilerek verilmelidir.
- Her birey, kendi evriminde barbarlıktan uygarlığa doğru insanlığın geçirdiği aşamaları geçirir. Bir çocuğun düşünce ve ahlak evrimi, ilk çağ ve orta çağ mitoloji kahramanlarına uymaktadır.
- Çocuklar, birdenbire bugünün karışık hayatı içine sokulmamalıdır. Tarih programında tarihi olaylar geçmişten bugüne doğru öğretilecek şekilde düzenlenmelidir.
- Tarih programı iki ilkeyi göz önüne getirerek düzenlenmelidir. Bunların birincisinde bir ülkenin tarihi dikey (vertical) olarak öğretilirken, ikincisinde senkronik olarak diğer ülkelerin tarihleri de ele alınmalıdır.

Cevap: A

66. Tasarım öğeleri boyut, doku, çizgi, renk, şekil/form, boşluk; tasarım ilkeleri bütünlük, zıtlık, vurgu, yakınlık, tekrar, hizalama, uygunluk ve denge konularıdır.

Cevap: C

67. **Otobiyografik (Kişisel) Zaman Şeritleri:** Bireyin hayatını konu alan açıklamalarla ve görsellerle desteklenerek oluşturulan zaman şeritleridir. Zaman şeritlerinden tarih öğretiminde etkili bir biçimde yararlanmak için çocukların doğum tarihlerini başlangıç noktası olarak alan ve onların yaşadıkları yıla kadar başlarından geçmiş önemli buldukları olayların kronolojik olarak dizilmesiyle oluşturulan kişisel zaman çizelgeleri ile bir giriş yapmak daha anlaşılır görülmektedir. Otobiyografik tarih şeridi öznel bir bakış açısı verir.

Bu soruda çeldirici olarak yer alan biyografik zaman şeritleri seçeneği ise, kişinin hayatındaki önemli olayların, deneyimlerin, bölümlerin ve girişimlerin doğrusal (lineer) bir zaman anlayışıyla verildiği materyallerdir.

Cevap: B

68. Diorama, 3 boyutlu modelleme olarak tanımlanır. Herhangi bir olayın 3 boyutlu modellemesi yapılırken ışık oyunlarından faydalanılır. Diorama yapılırken amaç tarihi sahneyi veya bir olayı izleyicinin gözünde canlandırmak, o anı yaşatmaktır. Sanatçı diorama yaparken kendi yorumunu da katabilir.

Cevap: E

69. **Historizm (Tarihselcilik):** Tarihi olayları tarihin şartlarına göre incelemektir. Tarihi olayların günümüz şartları ile incelenmesi, buna göre yorumlanması doğru değildir.

Cevap: D

70. Her öğrencinin kendine özgü bir not alma tekniği geliştirmesi doğaldır. Bu teknik, ihtiyacı karşıladığı ve öğrencinin öğrenmesine katkıda bulunduğu sürece kullanılabilir. Çeşitli not alma teknikleri bulunmaktadır. Bunlar şu şekilde sıralanabilir;

- Aynen Kaydetme Tekniği
- Paragraf Tekniği
- Cornell Not Alma Tekniği
- Anahat (Anafikir) Tekniği
- Grafikselle Not Alma Tekniği (Haritalama, Matris)

Cevap: B

71. Tarihsel sorgulama; konu hakkındaki kanıtların yeterince zengin olduğu, olayda yer alan insanların konuşulduğu, olayla ilişkisi olan farklı bakış açıları ve farklı geçmişlere sahip insanların çıkar, inanış ve fikirlerini yansıttığı ölçüde iyi bir sorgulama türüdür. Öğrencilerin bir dokümanı, bir kaydı, arkeolojik bir kalıntıyı veya tarihsel bir mekânı incelemeleri teşvik edilir. Tarihsel sorgulamaya bir problemin tanımlanmasıyla başlanmalıdır. Metinde sunulan tarihsel anlatının kritik noktalarında sorgulama yapmak gerekmektedir. Bunun için geçmişe ait kanıtlar yardımıyla yani tarihsel dokümanlarla, tanıkların anlatımları, mektuplar, günlükler, buluntular ve fotoğraflarla çalışılmalı, tarihi mekânlara geziler düzenlenmeli ve sözlü tarih çalışmaları yapılmalıdır.

Cevap: C

72. Bütünlük ilkesi, eğitilecek kişinin her bakımdan (duyguları, düşünceleri, iradesi, fizyolojisi vb.) bir bütün olarak ele alınması ve bu bütünün her parçasının dengeli bir şekilde geliştirilmesi esasına dayanır. Bu şekilde öğrencilerin irade, duygusal ve sosyal yönelimlerinin de geliştirilmesi amaçlanır.

Cevap: C

73. Biçimlendirici değerlendirilmede konudaki ve ünitedeki hedefler bazında çalışılır. Bu amaçla, izleme testi, ünite ve konu testi, konu sonu sözlü sorular, quizler, tarama testleri, yaprak testler, performans testleri, kavram haritaları, yapılandırılmış grid, tanılayıcı dallanmış ağaç, kelime ilişkilendirme testi, vee diyagramları vb. kullanılır. Kur belirleme testlerinde bağıl değerlendirme (sıralama) sözkonusu olduğu için biçimlendirme değerlendirmede kullanılamaz.

Cevap: C

74. Tam öğrenme, Benjamin S. Bloom tarafından ortaya atılan bir model olarak bilinmektedir. Carroll'ın Okulda Öğrenme Modelinden etkilenmiş olan Bloom, eğitimde araştırma ve ölçme alanına katıldığı zaman bulunan üç yaygın anlayıştan bahsetmektedir. Bunlar:

- İyi öğrenebilen ve iyi öğrenemeyen öğrencileri vardır.
- Hızlı öğrenebilen ve hızlı öğrenemeyen öğrenciler vardır
- Uygun öğrenme koşullarında öğrenme gücü, öğrenme hızı ve öğrenmeye isteklilik bakımından öğrencilerin büyük bir çoğunluğu büyük ölçüde birbirine benzemektedir.

Bloom, bu üç genel anlayıştan yola çıkarak 'planlı ve duyarlı bir yaklaşımla işe girilmesi halinde hemen hemen bütün öğrencilerin okullarda öğretilmek istenen bütün yeni davranışları öğrenebileceklerini' savunmuştur (Bloom, 1979, s. 1). Tam öğrenmede, öncelikle giriş davranışları testi kullanılarak öğrencilerin ön bilgi, tutumları ortaya çıkarılır. Sonrasında ise sürekli olarak izleme testleri yapılır.

Cevap: B

75. Tarihsel Özgünlük, tarihin kendine has kendine özgü olması demektir. Tarihte yaşanan bir olayın aynıının olmaması tekrarlanamaması demektir. Franz Boas'ın savunduğu tarihsel özgünlük, 19. yüzyıl evrimcileri ilkelden gelişmişe doğru ilerleyen tek hatlı bir kültürel evrim modelini savunurlar. Tarihsel özgünlük, kültürü belirli topluluklara has ayrı ayrı varlıklar ve öznel kurgular olarak ele alır. Bu bakımdan 19. yüzyıldaki felsefi eğilimlerden biri olan tarihselciliğin antropolojideki yansıması olarak kabul edilir. Bu kurama göre kültürler genel bir kültür kuramına temel oluşturacak biçimde araştırılmazlar; her birinin tarihsel olarak ayrı ayrı gelişmiş ve biçimlenmiş dünya kurguları, simgeleri ve değer sistemleri vardır.

Cevap: C

1. Bu testte 75 soru vardır.

1. Tenkit, çözümlenen kaynakların özelliklerinin belirlenmesi ve verdikleri bilgilerin doğru olup olmadığının araştırılmasıdır. Bu da dış eleştiri ve iç eleştiri olmak üzere iki biçimde yapılır. Dış eleştiri; bir kaynağın adı, türü, özgün olup olmaması, yazarının, yazıldığı yer ve zamanın belirlenmesi gibi kaynağın dış özelliklerine ilişkin yapılan eleştiridir. İç eleştiri ise kaynakta verilen bilgilerin değeri ve güvenilirliğinin anlaşılması için yapılan eleştiridir. Verilen bilgilerin farklı kaynaklarda ne şekilde yer aldığına bakılır. Eleştiri aşamasında örneğin "Kurtuluş Savaşı"nın başlaması ile ilgili materyaller önce dış eleştiriye göre değerlendirilir. Kullanılacak eserlerin adı, yazım ve basım tarihi, belgelerin cinsi vb. özellikler açısından güvenilir olup olmadığı tespit edilir. İç eleştiriyle de eser ya da belgelerdeki bilgilerin doğruluğu, o döneme ait bilgilerle karşılaştırılarak ve yazarın bilimsel kişiliği dikkate alınarak incelenir.

Cevap: B

2. Çoğu kere tarihi olayın veya olgunun genellemelere imkân tanımayacak şartları ve kuralları vardır. Bu da araştırmacı tarihçiye, yorumlamadan önce, mümkün olduğunca olaylar ile ilgili bütün belge ve kaynakları görme ve analiz etme sorumluluğunu yüklemektedir.

Cevap: B

3. A, B, C ve E seçeneklerinde verilen tanımlar doğrudur. Etnoloji veya Etnografi, halkları ve onların örf ve adetlerini kısaca kültürlerini inceleme konusu yapan bilim dalıdır. Çeşitli kültürlerin benzerlikleri ve ilişkilerini, tarihsel gelişimlerini inceler.

Cevap: D

4. Araştırmacı tarih anlayışında, araştırma ve geliştirme yöntemleri kullanılır. 19. yüzyıldan itibaren bilimsel tarihciliğin kullandığı yöntemdir. Araştırmacı tarih olayların nedenlerini, gelişimlerini ve sonuçlarını sorulara cevap verecek şekilde anlatır. Olaylar arasında sebep-sonuç ilişkisi kurar. XX. yüzyıldan itibaren gelişerek bilimsel özellik kazanan araştırmacı tarih, günümüz tarih anlayışının temelini oluşturur. Modern tarih yazımında etkin olan tarzdır. Tarihi bir olayı incelerken, olayın gerçek şekline ulaşmada daima "neden-nasıl" sorularını soran tarih yazımı türüdür. İslam dünyasında, İbn-i Haldun (1332-1406) eserlerinde; olayları irdelemeyi tarihin merkezine oturtur. Kitabında özellikle Kuzey Afrika toplumlarının oluşumlarını anlatırken, bu toplumların, üretim tarzlarını, töre ve kurumlarını yani toplumların alt ve üst yapılarını inceleyerek yeni bir tarz ortaya koyar.

Cevap: C

5. A, B, C ve D seçenekleri dış tenkit unsurlarıdır. İç eleştirinin ikinci basamağı, eserde geçen olayların eleştirisidir. Bu eleştiri yapılırken ilk olarak, eserde anlatılan olaylar farklı kaynaklarla kıyaslanır ve bilgilerin doğruluk dereceleri tespit edilir. Doğru cevap B seçeneğidir.

Cevap: B

6. İlk dört seçenekte, muhatap 2. tekil şahıstır. E seçeneğinde ise “deniz” yani isim yazılmıştır.

Cevap: E

7. İsm-i fâiller bir kalıp olan لعاف vezninde gelir. Arapçada kelime kökleri üç harften oluşur. İsm-i fail; birinci kök harften sonra elif (ا) harfi ilavesiyle meydana gelir. Buna uygun olarak sadece “fâtiḥ” kelimesi yazılmıştır.

Cevap: A

8. Metinde;

“Düşmanla beraber sahrâ, bir fincan kadar dar;

Ahbapla beraber iğne deliği, bir meydan kadar geniştir.” yazmaktadır. Yani suğra kelimesi metinde bulunmamaktadır.

Cevap: B

9. Fettah (حاتف) kelimesi, fa’âl vezniyle oluşmuştur.

Cevap: C

10. Kızılırmak Nehri'nin batısında başta Gordion (Yaslıhöyük) olmak üzere Polatlı yakınlarında Hacıtuğrul/ Yenidoğan Höyüğü, Ankara, Pessinus (Ballıhisar) ve Dorylaion (Şarhöyük); Kızılırmak'ın doğusunda eski Hitit başkenti Hattuşa (Boğazköy), Çorum'un kuzeyinde Pazarlı, Yozgat yakınlarında Alışar ve Kerkenes, Kırşehir yakınlarında Kaman/Kalehöyük önemli Frig merkezleridir. Frig ekonomisinin temeli öncelikli olarak tarıma ve hayvancılığa dayandığı için nüfusun büyük bir bölümü köylerde yaşamaktaydı. Bu nedenle bölgede gelişmiş bir kentleşmeden söz edilemez.

Cevap: C

11. Ege göçlerinin ardından Anadolu'da ve Yunanistan da dâhil hemen hemen tüm Orta ve Doğu Akdeniz ile Ön Asya'da iki yüz ile dört yüz yıl arasında değişen bir zaman dilimi içinde Karanlık Çağ yaşandı. Zira bu göçlerden sonra söz konusu büyük coğrafyanın siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel yapısı asla eskisi gibi olmadı. Anadolu'da Hititler ile onların hâkimiyeti altında bulunan halklar ya da bağımlı krallıklar arkeolojik araştırmaların onları keşfetmiş olduğu on dokuzuncu yüzyıla kadar sanki hiç yaşamamışlar gibi unutuldu. Karanlık Çağ: MÖ 1200 yıllarından sonra Anadolu ve Doğu Akdeniz çevresinde kentlerin büyük oranda terk edildiği, merkezi güçlerin zayıfladığı/ yıkıldığı görülür. Bu dönemde Anadolu'da yazı, anıtsal heykel ve kabartma yapımı kesintiye uğramıştır. Halk büyük oranda kırsal alanlarda tarım ve hayvancılık yaparak yaşamaya devam etmiştir. Karanlık Çağ denmesinin nedeni bu süreci aydınlatacak yazılı ve arkeolojik kaynakların yetersizliğidir.

Cevap: E

12. Hükümdarın oğulları ve baba tarafından erkek akrabaları hanedan sülalesidir. Yabgu; devletin batısını yöneten hakanın kardeşi, Şad; illere vali olarak gönderilen hükümdarın oğlu, Tigin; hanedanın erkek evlatları, Üge; vezir, başbakandır. Üge hanedandan değildir.

Cevap: E

13. Türkler içinde yaşadıkları tabiat şartlarına uygun "atlı göçebe" (konargöçer) hayat tarzını benimsemişlerdi. Yaşanılan coğrafya toplumun karakterinin şekillenmesinde oldukça etkili olmuş, "sert, mücadeleci, bağımsız yaşama" karakteristik özellik hâlini almıştır. Sanat, ekonomi, hukuk ve ordu bu yaşam tarzına göre şekillenmiştir. Türk egemenlik anlayışının yani kut ve veraset anlayışının konar göçer hayatla ilgisi yoktur.

Cevap: D

14. Kök Türk devletinde Apa Kağan ve İşbara'nın ölümünden sonra yeni kağan İşbara'nın kardeşi olan Baga Kağan oldu. Baga Kağan, kağanlığı yeniden birleştirmeyi denedi ama özellikle batı bölgelerdeki denetimi sağlayamadı. Bu bölgelerde etkin olan Tarduş, ülke merkezinden bağımsız hareket etmeye devam etti. 593'ten sonra, kağanlık resmen iki parçaya ayrıldı. Bazı Türk boyları; Türkistan bölgesine doğru ilerleyerek Orta Asya'dan batıya doğru hareket etmeye başladı. 630'a gelindiğinde ise ülke tamamen parçalanarak Çin egemenliğine girildi. Bu dönem, Türk boylarının devletleşemediği bilinen tek tarihî dönem olan elli yıllık "630-680 Ulus Bunalımı Yılları"nın oluşmasıyla sonuçlandı. Bu bunalımdan Kül Tigin Yazıtı'nda "elli yıllık dönem" olarak bahsedilmektedir.

Cevap: B

15. Uygur Devleti, Böğü Kağan zamanında oldukça zenginleşmiştir. Büyük saraylar onun döneminde yapılmıştır. Böğü Kağan Dönemi'nin önemli olaylarından biri de Manihaizm dininin ülkeye girmiş olmasıdır. Manihaizm dinini kabul eden Böğü Kağan, Karabalgasun şehrinde bir tapınak yaptırmıştır. Onun zamanında Mani dini devletin resmî dini hâline gelmiştir.

Cevap: D

16. Kutluk İltiş Kağan'ın ölümü üzerine tahta geçen kardeşi Kapgan Kağan (Türkçe unvanı Fatih) soruda verilen politikaları uygulamış, bu nedenle Türklerin en büyük fatihlerinden kabul edilmiştir. Bayurkı isyanını bastırdıktan sonra pusuya düşürülerek öldürülmüştür.

Cevap: C

17. Çin egemenliğine giren Türkler, 639 yılında "Kür Şad" denilen bir Türk liderinin öncülüğünde ayaklandılar. Bu ayaklanma sırasında Kür Şad ve arkadaşları Çinliler tarafından öldürüldü. Bir süre sonra Batı Kök Türkler yeniden toparlandı ve 681 yılında Kutluk Kağan (İltiş Kağan) öncülüğünde Çinlilere karşı ayaklandılar. Kutluk Kağan, Türklerin elli yıl kadar süren Çin tutsaklığı dönemine son vererek İkinci Kök Türk (Kutluk) Devleti'ni kurdu. Bu nedenle kendisine "devleti derleyen, toparlayan" anlamına gelen İltiş unvanı verildi.

Cevap: D

18. MÖ IV. yüzyıldan itibaren Hunların Orta Asya'da sağladığı güvenli ortamda ticari faaliyetler gelişmişti. İpek Yolu'nun Orta Asya kısmı bazı dönemler dışında Hunlardan itibaren 1000 yıl süreyle Türk devlet ve topluluklarının hâkimiyetindedir. Bir başka önemli ticaret yolu da Hazar ve Bulgar ülkelerinden başlayarak Altay-Sayan dağları üzerinden Çin'e ulaşıyordu. İpek Yolu'na kuzeyden paralel uzanan bu yola "Kürk Yolu" denilmektedir. Baharat Yolu Hindistan'dan başlayarak deniz yoluyla Batı'ya giden yoldur. İlk Türk devletleri bu ticaret yolunu kullanmamıştır.

Cevap: C

19. Hz. Muhammed döneminde gelen ayetler Müslümanlar tarafından hem ezberleniyor, hem de peygamberimiz gözetiminde yazdırılıyordu. Hz. Ebu Bekir'in isteğiyle, Hz. Muhammed'in vahiy kâtiplerinden olan Zeyd bin Sabit'in başkanlığında bir kurul oluşturuldu. Bu kurul, ayrı ayrı sahifelerde bulunan Kur'an sure ve ayetlerini bir araya toplayıp, hafızların ezberledikleri Kur'an ile bunları karşılaştırarak kitap hâline getirmiştir.

Cevap: D

20. A, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Türkler İslam devletinin hizmetine ilk defa Abbasi halifesi Ebu Cafer Mansur Dönemi'nde alınmıştır.

Cevap: B

21. Kafkasya, Azerbaycan, Hindistan, Filistin, Seylan, Endonezya ve Malaya Müslümanları arasındaki en yaygın mezhep Şafiilikdir. Malikilik mezhebi; Fas, Cezayir, Tunus, Sudan gibi bazı Afrika ülkelerinde, Hanbeli körfes ülkelerinde Irak, Kuveyt, Bahreyn ve Suudi Arabistan'da yaygındır. Afganistan, Pakistan, Türkistan, Buhara, Semerkant gibi Orta Asya ülkelerinde hanefilik hakimdir. Bugün Türkiye ve Balkan Türkleri, Arnavutluk, Bosna-Hersek, Yunanistan, Bulgaristan ve Romanya Müslümanları genel olarak Hanefidirler. Şii'lik ise İran coğrafyasına hakimdir.

Cevap: A

22. İmamı Azam Ebu Hanfe hariç diğerleri Büyük Selçuklu Dönemi'dir. İmam Gazali; Büyük Selçuklu Dönemi'nde yetişen ilim adamı ve kalamcılardan olan Gazali, Bağdat'taki Nizamiye Medresesi'nde müderrislik yapmıştır. Bölücü ve siyasi din akımlarıyla (Batınlık) mücadele eden Gazali'nin en ünlü eseri "İhya'ül Ulumiddin"dir. Ömer Hayyam; Büyük Selçuklular Dönemi'nin en ünlü bilgin ve şairlerindedir. Sultan Melikşah zamanında matematik, edebiyat, astronomi alanında çalışmalar yaparak cebir ve geometri konularında Muhammed Beyhaki'yle birlikte eserler yazmıştır. İsfizari ve Vasiti gibi zamanın bilim adamlarından oluşan bir heyetle "Celali Takvimi"ni (Takvim-i Melikşah) düzenlemiştir.

Cevap: A

23. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen isyanlar ve olaylar hanedan ile ilgilidir. Ancak Babai ayaklanmasının bu anlayışla bir ilgisi yoktur, bu isyan Anadolu'daki dini-sosyal içerikli ilk isyandır.

Cevap: E

24. Tolunoğulları Devleti Abbasiler tarafından, İhşidiler devleti Şii Fatımiler tarafından yıkılmıştır.

Cevap: D

25. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Malazgirt Zaferi'nden sonra, kurulan ilk Türk beyliği olarak kabul edilen Saltuklular, 1071-1202 tarihleri arasında, Erzurum merkez olmak üzere; Pasinler, Tercan, İspir, Oltu, Tortum, Micingerd, Bayburt ve civarında hüküm sürmüşlerdir. Beyliğin kurucusu, Malazgirt Savaşı'na da katılmış olan Ebu'l Kasım Saltuk'tur.

Cevap: C

26. Suriye ve Filistin toprakları Melikşah Dönemi'nde Atsız tarafından fethedilir, Suriye toprakları Tutuş'a yurt olarak verilince burada Tutuş tarafından Suriye Selçuklu Melikliği kurulur. Bu dönemin önemli olaylarından biri de Kutalmışoğlu Süleyman Şah Tutuş yaptığı savaşta yenilerek hayatını kaybetmesidir.

Cevap: B

27. Eşrefoğulları Beyliği XIII. asrın ikinci yarısından itibaren Beyşehir, Seydişehir, Ilgın, Bolvadin ve Akşehir civarında, yaklaşık 40 yıl kadar hüküm sürmüş bir beyliktir. II. Süleyman, Moğol valisi Timurtaş tarafından Beyşehir Gölü'ne atılarak öldürülür. Böylece Eşrefoğulları Beyliği sona ermiş; toprakları Hamitoğulları ve Karamanoğulları tarafından paylaşılmıştır.

Cevap: E

28. Osmanlı Devleti'nde hukuk kurallarının oluşumunda fethedilen topraklardaki eski uygulamalar etkili olmuştur. Bunun en güzel örneği II. Mehmet'in İstanbul'un Fethi'nden sonra şehirde yaşayan Hristiyan tebaaya eski kanunlarını uygulamaya devam etmiş olmasıdır.

Cevap: C

29. Osmanlı Devleti'nde XVIII. yüzyıldan itibaren dış sorunları çözmek için diplomasiye değer verilmiş ve dış ilişkilerde reisülküttaplık kurumu önem kazanmıştır. Bunda dönemin reisülküttabı Mehmet Rami Efendi'nin önemli bir rolü vardır. Mehmet Rami Efendi'nin reisülküttaptıktan sadrazamlığa getirilmesiyle kalemiye sınıfı giderek güçlenmeye başlamıştır.

Cevap: C

30. Osmanlı Devleti Orhan Gazi'den II. Selim Dönemi'ne kadar dışarıdaki altın ve gümüşü Osmanlı pazarına çekmek amacıyla Avrupalı devletlere kapitülasyonlar vermiştir.

Cevap: E

31. Mühendishane-i Bahr-i Hümâyün, Kaptanıderya Hasan Paşa'nın önerisi ile 1775 yılında İstanbul'da kurulmuştur. Osmanlı donanmasının Ruslar tarafından 1770 yılında Çeşme'de yakılması üzerine Kaptanıderya Hasan Paşa, yeni ve güçlü bir donanma kurulmasını istemiştir. Sultan I. Abdülhamid Dönemi'nde açılan bu okulda, gençleri özendirmek için öğrencilere burs ve okulun adının bulunduğu padişah tuğralı madalyalar verilmiştir. Okulun ilk hocaları Hasan Paşa ve Baron de Tott'tur. Programında yabancı dil, pozitif bilimler ve uygulamalı derslerin yer aldığı Mühendishane-i Bahr-i Hümâyün, Batı tarzında eğitim veren çağdaş bir kurumdur.

Cevap: D

32. Çok taraflı diplomasinin ilk örneği olan Westphalia Barışı ile 24 Kasım 1648'de Otuz Yıl Savaşları sona ermiştir. Avrupa'da otuz yıl süren kaos ortamına 1648'de Westphalia Antlaşması ile son verilmiştir. Westphalia Antlaşması, birçok devlet temsilcisinin bir araya gelip imzaladıkları tek bir antlaşma değildir. Habsburg elçilerinin Fransa ve İsveç'le ayrı ayrı imzaladıkları ikili antlaşmalara verilen genel bir isimdir. Bu antlaşma ile Avrupa'da dinî etkenlerin yerini modern diplomasi almış ve uluslararası alanda modern devletler hukukunun temelleri atılmıştır. Evrensel imparatorluklar yerini ulusal krallıklara ve ulus devletlerine bırakmıştır.

Cevap: C

33. Girit Seferleri sırasında Osmanlılar, Venediklilerin karşısında hafif kalan kadırgaların yerine kalın yapımına ağırlık vermiştir. Girit Seferleri ise 1645 yılında Sultan İbrahim Dönemi'nde başlamış 1669'da IV. Mehmet Dönemi'nde Girit'in fethi ile tamamlanmıştır. Osmanlı Devleti'nde özellikle Cezayirli denizciler, XVII. Yüzyıl başlarında Cezayir Limanı'na gelen Hollandalı ve İngiliz korsanların kalyonlarını örnek almaya başlamıştır. Girit Seferi nedeniyle 1654'te İstanbul'a gelen Trablusgarp kalyonlar kaptanı, emrindeki on dört topçuyu Osmanlı donanmasına vererek Osmanlı topçularının eğitilmesini sağlamıştır.

Cevap: B

34. Çeşme Baskını'ndan sonra 1774-1789 arasında özellikle gemi inşasında önemli gelişmeler yaşandı. Sultan III. Mustafa, çağdaş bilgilerle donatılmış deniz subayı yetiştirilmesi konusunda harekete geçti. Bu nedenle Baron de Tott isimli Fransız mühendis, donanmayı iyileştirme çalışmalarında görevlendirildi. Ayrıca Cezayirli Gazi Hasan Paşa tarafından, 1773 tarihinde, "Tersane Hendesehanesi" adıyla bugünkü Deniz Harp Okulu'nun temeli atıldı.

Cevap: A

35. 1733'te Avusturya ve Rusya, Osmanlı Devleti'ne karşı gizli bir ittifak antlaşması ile Osmanlı topraklarını kendi aralarında paylaşmıştı. Bu antlaşmaya göre Azak ve Kırım Rusya'ya; Bosna-Hersek ise Avusturya'ya bırakılmıştı. Rusya, Kırım Tatarlarının kendi topraklarına akınlarını önlemediği gerekçeyle I. Mahmud'a Prut Antlaşması'nı tanımadığını bildirmişti. Osmanlı Devleti, batıda savaşmak istememesine rağmen Rusya'nın Azak ve Kırım'a saldırması sonucu 1736'da Rusya'ya savaş ilan etmişti.

Cevap: C

36. IV. Murad Dönemi âlim, şair, tarihçi, hattat ve musikişinas gibi çeşitli alanlarda yetişmiş fikir adamları bakımından Osmanlı Devleti'nin dikkate değer bir devresi olmuştur. Evliya Çelebi, Kâtib Çelebi, Nef'i, Şeyhülislam Yahya, Veysi, Koçi Bey, Azmizade Haleti gibi isimler dönemin önde gelen şahsiyetlerinden sadece birkaçıdır. Ebubekir Ratıp Efendi III. Selim Dönemi'nin önemli devlet adamlarındandır.

Cevap: E

37. Aydınlanma düşüncesini felsefi temellere oturtan kişi Immanuel Kant'tır. XVIII. yüzyılda "Aklını kendin kullanma cesaretini göster." diyen Alman Filozof Kant, aydınlanmanın parolası olan bu sözlerle insanın aklını başkasının kılavuzluğuna bırakmaması gerektiği üzerinde durmuştur. Ön yargılarından, dinsel inançlarından ve skolastik düşünceden kurtulan insan, aklını kullanarak yeni bir toplum inşa etme sürecine girmiştir.

Cevap: D

38. XIV. Louis'nin hükümdarlık yılları Fransa tarihinde "Büyük Yüzyıl" olarak anılır. Güneş Kral, tahtta 72 yıl kalmıştır. Kendisinin Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcisi olduğuna ve krala karşı yapılan itaatsizliğin büyük günah olduğuna inanmıştır. Fransa'yı tek merkezden yönetilen güçlü bir devlet haline getirmiştir. XIV. Louis tarihe "Güneş Kral" olarak geçmiştir. "Devlet demek ben demektir, ben demek devlet demektir." sözü XIV. Lui'ye aittir.

Cevap: D

39. Konvansiyon (uzlaşma/anlaşma) Meclisi 21 Eylül 1792 tarihinde, 1789 yılından itibaren süren Meşrutî Monarşi'ye son vererek, Cumhuriyet Rejimini ilan eder. Böylece, Fransa tarihinde I. Cumhuriyet Dönemi (1792-1804) başlamış olur.

Cevap: B

40. Galileo gözlemsel astronominin kurucusu olarak bilinmekle birlikte modern fiziğin ve teleskopik astronominin kurucusu olarak da bilinir. Teleskopu ilk defa uzay gözlemleri için kullanan bilim insanıdır. Çalışmalarını "İki Kâinat Sistemi Üzerine Konuşmalar" adlı kitabında toplamıştır.

Cevap: D

41. Reform Hareketleri'nin sonucunda Avrupa'da mezhep birliği parçalandı, Protestanlık, Anglikanizm, Kalvenizm mezhepleri doğdu. Papaların ve din adamlarının saygınlığı azaldı. Eğitim ve öğretim kilisenin elinden alınarak laik eğitim sistemi kuruldu. 1555 Ogsburg Barışı ile Almanya'da Protestanlık mezhebi tanındı.

Cevap: E

42. Napolyon İngilizlere kaybettiği Trafalgar yenilgisinden sonra İngiliz ekonomisini çökertmek amacıyla kara ablukasını uygulayarak İngiliz mallarının Avrupa Kıtası'na girmesini yasaklamıştır.

Cevap: D

43. Merkantilizm, bir ülkenin zenginliği ve gücünün, sahip olduğu değerli madenlerle ölçülebileceği fikrine dayanan bir ekonomik sistemdir. Toprağa dayalı feodalite yerine, zenginliğin kaynağı ticarettir. İhracatı mümkün olabildiğince artırmak, ithalatı ise mümkün olabildiğince düşük seviyede tutmak temel amaçtır. Devlet, yatırımları ve ekonomik faaliyetleri yönlendirip, teşvik eder ve denetler. Merkantilizm'de liberal ekonomik anlayış desteklenmemiştir.

Cevap: D

44. Fransa, özellikle Napolyon Bonapart döneminde Fransız İhtilali'nin ortaya çıkarmış olduğu eşitlik, demokrasi, milliyetçilik gibi fikir akımlarını, düşman olarak gördükleri devletleri parçalamak için silah olarak kullanmaya başlamışlardır. Fransızlar "her millete bir devlet" sloganıyla çevresindeki çok uluslu devletleri parçalayarak hâkimiyet alanlarını genişletmek istiyordu. Her millete bir devlet anlayışı temel özgürlüklerin aracı gibi gösterilmeye çalışılmıştır. Avrupalı devletler bu durumu engellemek amacıyla Avrupa Ahengi olarak bilinen Meternik Sistemi'ni ortaya atmıştır.

Cevap: C

45. Deli Petro (I. Petro), 1682'de tahta geçtiğinde Rusya, Avrupa siyasetinde hiçbir ağırlığı olmayan sıradan bir devletti. Onun reformları ile Rus modernleşmesi başladı ve sonraki hükümdarlar döneminde de devam ettirildi.

Cevap: B

46. Tarih kongrelerine temel teşkil eden bu birinci kongrenin ardından İkinci Türk Tarih Kongresi de Atatürk Dönemi'nde yapılmıştır. 20-25 Eylül 1937 günleri arasında yapılan İkinci Türk Tarih Kongresi yine Dolmabahçe Sarayı'nda toplanmıştır. Altı gün süren kongreye ilk defa yabancı bilim adamları da katılmıştır. Almanya, Amerika, Avusturya, Çekoslovakya, İngiltere, Fransa, İsveç, İsviçre, Macaristan, Romanya, Yugoslavya, Yunanistan gibi ülkelerden gelen çok sayıda yabancı profesör ve araştırmacının katılımı, aynı zamanda kongreye uluslararası bir nitelik kazandırmıştır.

Cevap: B

47. XIX. yüzyılın en büyük bestecisi Hammamizade İsmail Dede Efendi'nin, Batı müziğine ilginin artması neticesinde "Artık oyunun tadı kaçtı!" diyerek padişahı hacca gitmek üzere izin istediği rivayet edilmektedir. Dede Efendi haricinde, Zekai Efendi, Lavtacı Anton, Melekset Efendi, Şekerci Cemil Bey başta olmak üzere daha pek çok besteci ve müzisyen de özellikle büyük kabul gördükleri Mısır'a gitmişlerdir.

Cevap: C

48. Atatürk Sofya’da ataşemiliter iken, oradaki bir operada Carmen’i izleme fırsatı bulmuş ve bunun yarattığı etki ve hayranlık ile de yanındaki arkadaşı Şakir Zümre’ye “..Biz Bulgarları çoban bilirdik. Bak, biz farkına varmadan , onlar nasıl ilerlemişler, balesi Bulgar, şefleri Bulgar... Biz, bu uygarlık düzeyine ulaşamazsak, bize yaşam hakkı yok. ” demiştir.

Cevap: A

49. 1929 Dünya Ekonomik Bunalımı dünyada devletçilik olarak bilinen karma ekonomik modelin doğmasına neden olmuştur. Devletçiliğin toplumsal ve ekonomik olarak üzere iki boyutu vardır. Toplumsal boyutu, devletin vatandaşına karşı sorumluluklarını ifade eder. Buna göre devlet vatandaşın eğitimi, sağlığı ve terbiyesi ile ilgilenme durumundadır. Bu özelliğiyle devletçilik halkçılık ilkesinin bir uzantısı olarak da görülebilir. Ekonomik boyutu, 1931 yılından itibaren devletçi bir ekonomi anlayışı belirlenmiştir. Özellikle özel sermayenin güçlü olmaması bazı büyük projeleri devletin yerine getirmesine neden olmuştur.

Cevap: E

50. Mondros Mütarekesi’nden sonra işgal tehlikesine yakın yerler olmak üzere hemen ülkenin her tarafından teşekkül eden bu kuvvetlere; “kuvayımilliye”, “müfreze”, mücahidîn”, “gönüllü”, “alay”, “millî tabur”, “millî bölük” gibi isimler verilmiştir. Düzenli orduya geçişle birlikte bu kuvvetlerin bir kısmı düzenli ordu içine alınırken, bazıları da kendiliğinden dağılmıştır.

Cevap: E

51. Yeni devletin dayanması gereken temel unsurlar konusunda gerek meclis içinde gerekse meclis dışında kimi çalışmaların yapıldığı, programların hazırlandığı gözden kaçmıyordu. Bu programların hazırlanmasında yurt dışından esen ideolojik rüzgârların da etkisi vardı. Mustafa Kemal Paşa mecliste yaptığı konuşmalarda yeni devletin dayanacağı temel düşüncenin “halkçılık” olduğunu belirterek yeni arayışlarda bulunanları uyarıyordu.

Cevap: B

52. Takrir-i Sükûn Kanunu’na dayanılarak atılan ilk önemli adımlardan biri muhalif gazetelerin kapatılması olmuştur. Kanun’un çıkmasından iki gün sonra 6 Mart’ta İstanbul’da çıkan Tevhid-i Efkâr, İstiklal, Son Telgraf, Aydınlık, Sebilürreşat ve Orak Çekiç gazeteleri kapatılmış, bu gazeteleri 16 Nisan’da kapatılan Tanin izlemiştir. Hakimiyet-i Milliye Gazetesi 1934 yılında Ulus adını almış, CHP’nin yayın organı olmuştur.

Cevap: E

53. Firariler Yasası çıkarıldıktan hemen sonra asker kaçaklarını yargılamak amacıyla İstiklal Mahkemeleri kurulmuştur.

Cevap: B

54. Mustafa Kemal Paşa, Kazım Karabekir ve Ali Fuat Paşaların ordudan istifalarını bir “paşalar komplosu” olarak nitelendirdi ve komutanların milletvekilliğinden istifa ederek ordudaki görevlerini sürdürmelerini istedi. Ali Fuat ve Kazım Paşalara ek olarak Cafer Tayyar (Eğilmez) Paşa da bu talebe uymadı, öteki komutanlar milletvekilliğinden istifa ettiler.

Cevap: D

55. "Açıksöz" Kastamonu Gazetesidir. Mütareke Dönemi'nde İstanbul'da çıkan gazeteler; "Tasvir-i Efkar" gazetesi muahbiri Ruşen Eşref Üneydin, Hakkı Tarık ve Asım Us tarafından çıkarılan "Vakit" gazetesi, Ahmet Cevdet'in başyazarı ve kurucusu olduğu "İkdam", Celal Nuri İleri'nin başyazarı olduğu "İleri" gazetesi, sahibi ve sorumlu müdürünün Eşref Edip ve başyazarının Mehmet Akif olduğu "Sebilürreşat" tır.

Cevap: B

56. A, B, C ve D seçeneklerindeki ifadeler doğrudur. Talat Paşa hükümeti 8 Ekim 1918'de istifa etmişti. 4 Temmuz 1918'de Osmanlı tahtına oturmuş olan Sultan Vahdettin, yeni hükümeti kurma görevini Tevfik Paşa'ya vermişti. Ancak, Tevfik Paşa'nın hükümet kuramaması üzerine hükümeti kurma görevi Ahmet İzzet Paşa'ya verilmişti. Ahmet İzzet Paşa, ülkenin içindeki durumdan dolayı çeşitli defalar ABD ile mütareke konusunda görüşmeye çalışmış, "Amerika Reisi Cumhuriyet tarafından ilân edilmiş olan hak ve adil esaslarına müstenit bir sulhü kemâl-i hulus ile kabul edeceğiz" diyerek Wilson prensipleri çerçevesinde bir barış yapabileceğini belirtmişti. Görüldüğü gibi Ahmet İzzet Paşa hükümeti Mondros Mütarekesi'nden önce kurulmuştur. Soruda mütareke sonrasında yaşanan süreçlerden olmayana sormaktadır.

Cevap: E

57. ABD'de başlayıp tüm dünyayı etkisi altına alan 1929 Ekonomik Buhranı sonrasında yaşanan büyük ekonomik çöküntü, devletlerin dış politika önceliklerinde de büyük değişikliklere yol açmıştır. Özellikle 1933'te Almanya'da Nazi Partisi'nin (Nasyonal Sosyalist İşçi Partisi) iktidara gelmesinin ardından, uluslararası ilişkilerin doğası tamamen değişmiştir.

Cevap: C

58. Yugoslavya, Hindistan ve Mısır öncülüğünde gerçekleşen Bandung Konferansı ile Bağlantısızlar (Üçüncü Dünya) bloğunun temelleri atılmıştır.

Cevap: A

59. II. Dünya Savaşı'ndan sonra ABD'nin Güney Kore ve Japonya'da asker bulundurarak üstünlük sağlanması, SSCB'yi tedirgin etmişti. SSCB bu duruma Çin'de komünist yönetim kuruluncaya kadar ses çıkartmamıştı. SSCB, Çin'de komünist yönetimin iş başına gelmesiyle ABD'yi Uzak Doğu'dan uzaklaştırmaya karar verdi. Moskova'nın talimatı ile Kuzey Kore, Güney Kore'ye 25 Haziran 1950'de saldırıya geçti. Bu saldırı karşısında ABD'nin başını çektiği bir Birleşmiş Milletler Kuvveti oluşturuldu. Türkiye de bu kuvvete bir tugayla katıldı. Savaş 1953 yılında sona erdiyse de iki taraf da birbirine kesin üstünlük sağlayamadı. Savaş sonunda SSCB, ABD'yi Kore'den çıkaramayacağını anladı. II. Dünya Savaşı sonunda Kore gibi Vietnam da ikiye bölündü. Kuzey Vietnam'da komünistlerin güçlerini artırması ve Kore Savaşı ABD'yi yeni tedbirler almaya yöneltti. ABD, Uzak Doğu'daki etkinliğini arttırmak için bu bölgede yeni bağımsız olan Tayland, Laos, Kamboçya ve Güney Vietnam'a askerî yardımlarını arttırdı. Ayrıca Güney Doğu Asya Anlaşma Teşkilatını (SEATO- 1954) kurdu. Bu Teşkilat ABD, İngiltere, Fransa, Yeni Zelanda, Avustralya, Filipinler, Tayland, Pakistan'dan oluşmuştu. Böylece ABD, kurmuş olduğu SEATO ve diğer teşkilatlarla SSCB'yi ve Çin'i Batı Avrupa kıyılarından Pasifik'e kadar uzanan bir çember içine almıştı. Sadabat Paktı 1937 yılında Türkiye, İran, Irak ve Afganistan arasında Alman ve İtalyan tehdidine karşı sınırları korumak amacıyla kurulmuştur.

Cevap: C

60. Rusya'nın baskıcı yönetimine karşı Türkler arasında ortaya çıkan en güçlü direniş "Korbaşılar" hareketi olarak da bilinen Basmacı Hareketi'dir. 1917-1931 yılları arasında Türkistan-Özbekistan coğrafyasında ortaya çıkmıştır.

Cevap: C

61. **Rölativist-Reformcu Tarih Öğretmeni Tipi**, insanların ve olayların benzerliklerini dile getirirken rölativistler, tarih öğrenen öğrenciler için, tarihin günümüzle ilişkisini yakalamanın en önemli husus olduğunu söylemektedirler.

Rölativistlerin en çok vurguladıkları nokta, tarih öğrencisinin şimdi ile geçmiş arasındaki ilgiyi kavramasına verdikleri önemdir. Eğitim açısından bu öğretmenler, ilerlemeci ve yeniden inşacıdır.

Cevap: C

62. Felsefi Evre (15-20 Yaş),

Romantik evreden felsefi evreye geçiş geçmişle olan kişisel bağın gelişmesi şeklinde ortaya çıkar. Farklı toplumlara duyulan ilgi bu evrede sönmeye başlar. Kişi içerisinde bulunduğu topluma göre hareket eder. Tarih öğretiminde bilimselliğin ortaya çıktığı evre felsefi evredir. Tarihi olaylara neden-sonuç ilişkisi içerisinde yaklaşır. Felsefi aşamanın temel özelliklerinden bir tanesi, insan psikolojisi gerçeğinin, tarihsel gelişim kanunlarının ve toplumların işleyiş kurallarının keşfine çıkılmasıdır.

Öğrenciler romantik özdeşimler kurmak suretiyle kendilerini doğrudan bu unsurların birer parçalarıymış gibi görürler. Romantik dönemden felsefi döneme geçişin bir göstergesi de; tüm bu parlak parça ve bölümlerin, genel bazı birimlerin birbiriyle bağıntılı unsurları olduğunun iyice farkına varılmasıdır.

Cevap: B

63. Tarihsel empatinin ikinci düzeyi "Klişe Genellemeler" olarak adlandırılır. Öğrenciler bu düzeyde insanların davranışlarını, duygularını, düşüncelerini ve olayların sebeplerini bildikleri klişe/basmakalıp bilgilere dayanarak açıklamaya çalışırlar. Klişe genellemeler yapan bir öğrencinin vereceği cevaplar genellikle şu şekilde olur: "Gelenekler görenekler böyle ister.", "Çünkü kanunlar böyledir."

Cevap: D

64. Ünlü Fransız düşünür Jean Jacques Rousseau (1712-1778), Toplum Sözleşmesi (1762) kitabıyla politik açıdan, Emile ya da Eğitime İlişkin (1763) kitabıyla eğitimbilimsel açıdan, Tanzimat Dönemi'nden, Cumhuriyet'in ilk yıllarına kadar sınırlı da olsa pek çok Türk aydınını etkilemiştir. Rousseau'ya göre, tarih öğretimi için en uygun dönem, 15 yaş sonrasdır.

Cevap: C

65. Tarih ders kitaplarında kullanılan tasarım ilkeleri şunlardır:

Bütünlük, denge (simetrik, asimetrik), hizalama, vurgu, zıtlık, yakınlık, tekrar (devamlılık) ve uygunluk. Tasarım ilkeleri arasında bölümlenme yer almamaktadır.

Cevap: E

66. Yerel tarih 'belirgin bir yerel birimin bir topluluk olarak gelişiminin tarihini kendi bağlamı içinde ve benzer başka birimlerle karşılaştırılmalı olarak incelemek' olarak tanımlanabilir. Yerel tarih deyinice yaşanılan çevrenin, mahallenin, köyün, ilçenin veya ilin tarihi akla gelmektedir. Yerel tarihin konusu bizzat olayları, gelişmeleri yaşayan insan unsurudur. Yerel tarih, Avrupa Konseyi ve birçok kuruluş tarafından aktif eğitimin en iyi aracı olarak tanımlanmıştır.

Cevap: B

67. Zaman kapsülleri, belirli bir zaman periyodu için nesnelerin ve kanıtların toplanmasıyla oluşur. Çocukların tarihsel çağ ile ilgili anlayışları anlamalarını sağlar ve konuya yönelik ilgilerini artırır. Amaçlarına göre zaman kapsüllerinin türleri şunlardır:

- Kişisel zaman kapsülü
- Kişisel değişim zaman kapsülü
- Aile zaman kapsülü
- Ünlü kişiler zaman kapsülü
- Kültür zaman kapsülü
- Sanat zaman kapsülü

Cevap: E

68. Anakronizm (Tarih Yanılgısı): Bir olgunun tarihi ve dönemi hakkındaki yanılgıyı ifade eder. Bu yanılgı sadece olgusal bilgiler hakkında değil, kavramlar, bakış açıları ve zihniyetler konusunda da olabilir.

Cevap: B

69. Mantıksal-matematiksel zekaya sahip olan insanlar, mantık kurallarına ve benzerliklerine, neden-sonuç ilişkilerine ve bunlara benzer soyut işlemlere karşı çok hassas ve duyarlıdırlar. Bu kişiler kategorilere veya sınıflara ayırarak, genelleme yaparak, hesaplayarak, mantık yürüterek ve soyut ilişkiler üzerinde çalışarak iyi şekilde öğrenirler. Sorudaki seçeneklerin zeka türleri ile ilişkisine bakıldığında;

- Tarihi kavramlarla ilgili etkinlikler hazırlayabilir. Sözel-Dilsel Zekâ
- Tarih ile ilgili okul panosu hazırlayabilir. - Sözel-Dilsel Zekâ
- Tarihte neden sonuç ilişkilerini kurabilir. -Mantıksal-Matematiksel Zeka
- Tarihi hikâyelerden müzik kompozisyonları oluşturabilir. - Müziksel Zekâ
- Tarihi bir konuyla ilgili kısa belgesel hazırlayabilir. - Görsel-Uzamsal Zekâ

Cevap: C

70. Hikâyeci (Rivayetçi) Tarih, bu tarz ilk olarak eski Yunan'da ortaya çıkmıştır. Başlangıçta ağızdan ağza dolaşan hatıralar şairler tarafından nazım tarzında söylenmekte ve bunlara "epos" adı verilmektedirken, Logograflar tarafından hikâyeleştirilerek nesre çevrilmişler ve arşivlerdeki malzemenin de ilavesiyle içlerine birtakım gerçekler de karışmıştır. Bu tarih anlayışında olaylar yer ve zaman belirtilerek, ancak neden sonuç ilişkileri kurulmadan, yorum yapmadan hikâye ve efsanelere dayanılarak anlatılır. Söylentilere ve Mitolojik anlatımlara dahi yer verilir. Bu anlayışın öncüsü Herodot'tur. Herodot, Historia isimli kitabında Yunan ve komşu ülke tarihlerini bu yöntemle yazmıştır. XVIII. yüzyıla kadar Avrupa ve İslam dünyasında bu anlayışla yazılan kitaplar olmuştur.

Cevap: B

71. Değişim ve Sürekliliği Algılama Becerisi, geçmişteki iki farklı tarih arasında veya geçmişteki bir zaman ile günümüz arasında nelerin değiştiğini ya da nelerin aynı kaldığını fark edebilme becerisidir. Osmanlı'dan Cumhuriyet'e geçişte yaşanan değişimler ve devam eden durumlar buna örnek olarak gösterilebilir. Zaman içerisinde meydana gelen değişimleri bazen gelişme veya ilerleme bazen de gerileme veya bozulma olarak nitelendirilebilir. Tarih içerisindeki değişimlerin geçmişteki ve günümüzdeki farklı örneklerle karşılaştırılmalarına olanak sağlayan örnek olay incelemeleri, metin (mektuplar, gazete haberleri, biyografiler vb.) ve görsel (fotoğraf, film, resim vb.) analizleri bu becerinin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

Cevap: A

72. Hedefe görelilik (uygunluk) ilkesinde, dersteki bütün uygulamaların dersinde kaza-nımlarına uygun olması gerekmektedir. Kullanılan strateji, yöntem, teknik ve materyaller öğrenci kazanımına ulaşmayı sağlayacak özellikte olmalıdır. Soruda gerçekleştirilen bütün faaliyetlerin Beylikten Devlete Osmanlı Siyaseti (1302-1453) ünitesi kapsamında olduğu görülür.

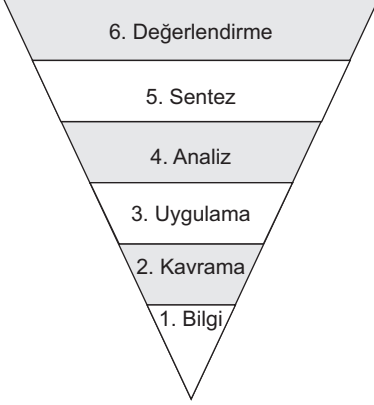
Cevap: E

73. Büyük grup tartışması, tüm sınıfın katıldığı ve sınıfın tamamının tartışmada bir grup olarak algılandığı öğretim sürecidir. Büyük grup tartışmasında, öğretmen hazırladığı soruları öğrencilere sorar, küçük grup tartışmasında ise grupları belirlenen konuda tartışmaya yönlendirir.

Cevap: C

74. Bloom'un bilişsel taksonomisinde, bilgi parçalarını birleştirme, özetleme, organize etme, saptama vs. becerilerini yapabilme "Sentez Aşaması" kapsamında değerlendirilir.

Bolşevik İhtilali'nin sebepleri ve 20. yy başlarında Osmanlı ve Dünya tarihi bağlamında sonuçları özetleme "Sentez" basamağında bir işlemdir.

Cevap: C

75. **Beşiktaş JK Müzesi / İstanbul:** Vodafone Park stadyumunun altında bulunuyor. Kulüp tarihine paralel olarak Türk spor tarihinin sergilendiği müze, fiziksel engelliler için katlar arası ulaşımından vitrin yüksekliklerine kadar her şeyiyle erişilebilirlik standartlarına uygun tasarlanmış. Görme engelli ziyaretçiler, tarihi bilgileri dinleyerek takip edebiliyor. Dokunarak tanıyabilsinler diye sergilenen objelerin kopyaları yapılmış. Sergilemede yer alan bilgiler Braille alfabesi ile de veriliyor.

Troya Müzesi / Çanakkale: Engelli misafirler için zemin özellikle pürüzsüz yapılmış. Ziyaretçiler girişten itibaren yedi başlığa bölünmüş bir hikâyeye tanık oluyor. Üç katlı yapının her katına rampayla çıkılabiliyor. Yakınındaki Troya Antik Kenti alanında bulunan 1100 metrelik yürüyüş yolu da engelli ziyaretçiler düşünülerek tasarlanmış.

Batman Müzesi / Batman: Bölgenin, paleolitik dönemden orta çağa kadar yüzlerce eserin sergilendiği en önemli müzelerinden. Dış kapısından teşhir salonlarına kadar uzanan sarı yol sayesinde görme engelliler kimseye ihtiyaç duymadan rahatlıkla gezebiliyor. Sesli adımlar uygulaması sayesinde 'Müzepark' alanı sesli yönlendirme sistemi ile dolaşabiliyor ve alanda bulunan eserlere yaklaşıldığında sesli betimleme sistemi devreye giriyor.

Zeugma Mozaik Müzesi / Gaziantep: Büyüklüğü ve sergilenen eserlerle dünyanın en zengin mozaik müzesi olarak kabul ediliyor. Müzenin girişinde rampa bulunuyor. İçeride dolaşırken engelli asansörleri katlar arası geçişleri sorunsuz hale getiriyor.

Cumhuriyet Müzesi: 1923'te Cumhuriyet Halk Partisi binası olarak inşa edildi. İlk TBMM binasının meclise yetersiz gelmesi nedeniyle, Atatürk'ün talimatıyla meclis binası olarak düzenlendi. 18 Ekim 1924'ten itibaren de meclis binası olarak hizmet vermeye başladı, 1960 yılında kadar işlevini sürdürdü. Türkiye'nin ilk çocuk dostu müzesi olan Cumhuriyet Müzesi'nde çocuklar için özel bir anlatım üslubu tercih edilmiştir.

Cevap: D

1. Bu testte 75 soru vardır.

1. Birçok konuyu bir arada ele alıp, onları bütün teferruatlarıyla değil de ana hatlarıyla inceleyen ve konu hakkında topluca bilgi veren tarihlere Genel (Umumî) Tarih denir. Bu tür tarihlere konular döneme ve coğrafi mekânlara taksim edilerek kronolojik olarak yazılır. Söz gelimi İslam tarih yazıcılığında karşılaştığımız; Peygamberler Tarihi, Sasaniler, Romalılar, Asr-i Saadet (Hz. Muhammed'in devri), Dört Halife, Emeviler, Abbasiler ve nihayet Osmanlılar sıralaması, bir Genel (Umumî) Tarih yazımıdır. Aynı ayrı milletlere, ya da insanlık tarihinin ayrı ayrı konularına tahsis edilen eserlere de Özel (Hususî) Tarih adı verilir. Mesela, Türk Tarihi, Alman Tarihi, Fransız Tarihi, Osmanlı Tarihi veya bir kesiti; III. Selim'in islahatları gibi konular, Özel (Hususî) Tarih olarak değerlendirilebilir. Ancak Özel Tarih, kendi içinde alt konulara taksim edildiğinde, ana konu Genel Tarih niteliği kazanabilir. Meselâ "Türk Tarihi" üst başlığı genel, "Türklerde Devlet Geleneği" konusu ise onun içinde özel tarih olabilir.

Cevap: B

2. 17. yüzyıldan itibaren tarihi çağlara ayıran bir taksim yapılmıştır. Umumî tarih yazımında sıkça kullanılan bu taksimata göre; Batı Roma İmparatorluğu'nun çöküşüne kadar (bazılarına göre, Hıristiyanlığın Büyük Kostantinus tarafından resmi din olarak kabul edildiği 336-337 ye kadar) olan devre, Eski Çağ denir. Bu tarihten İstanbul'un Fethi olan 1453 yılına (veya Amerika'nın keşif tarihi 1492 yılına) kadar olan devre de Orta Çağ denilmektedir. 1453'ten 1789 yılındaki Fransız ihtilaline kadar olan devre Yeni Çağ; Fransız ihtilalinden günümüze kadar olan devre de Yakın Çağ denilmektedir. Tarihin anlaşılmasını ve öğretilmesini kolaylaştıran bu dönemlendirmenin yetersizliği her zaman dile getirilmiş ve yeni teklifler sunulmuş olsa bile tarih öğretiminde eski alışkanlık hâlâ sürdürülmektedir. Bu taksimatın Avrupa merkezli olduğunu vurgulayan İbrahim Kafesoğlu, "Türk Tarihinin Taksimatı" konusunda teklif geliştirmiş ise de, tamamen kabul görmemiş; ancak çeşitli fakültelerde açılan anabilim dalları ile bu fikir kısmen uygulama zemini bulmuştur.

Cevap: A

3. C. J. Thomsen 1836 yılında ilk defa "Üç Çağ Sistemi"ni kurmuş böylece taş, tunç ve demir sıralaması günümüze kadar tarih öncesi arkeolojinin kronolojik sıralamasını oluşturmuştur. 1865 yılında J. Lubbock "Üç Çağ Sistemi"ni ayrıntılı bir şekilde yeniden ele almıştır. Buna göre Taş Çağı; Eski ve Yeni Taş Çağı yani Paleolitik ve Neolitik Çağ'a ayrılmıştır.

Cevap: E

4. Nümizmatik disiplini tarih içinde basılan paraların incelemesini yapar. Özellikle hükümdarları, onların kullandıkları lakapları, hangi senelerde hüküm sürdüklerini öğrenmeye imkân sağlar. Ancak verdiği bilgiler bunlar ile sınırlı değildir. Paranın cinsi, değeri, gümüş ve altın olarak ayarları, ağırlığı ve basıldığı yer bize iktisat tarihi açısından veriler sağladığı gibi; basım şekli ve üzerindeki işaret ve resimler, dönemin sanat anlayışını da gösterir. Ayrıca kronoloji yapmaya da imkân sağlar. Bu alan tarihçilerden ziyade koleksiyoncuların elinde gelişmiş olmakla birlikte; tarihin vazgeçemeyeceği yardımcı disiplinlerden birisidir.

Cevap: A

5. Genel olarak ث ح ذ ض ظ ع harfleri Arapçaya has olup Türkçe kelimelerde kullanılmazlar. Bu altı harfi sehaz (ثحد) ve dazi' (ضظع) kelimeleriyle kodlayabiliriz. C seçeneğindeki hı (ح) harfi, Türkçe kelimelerin kalın vokallerinde ve genelde ilk hecede kullanılır.

Cevap: C

6. Karanlık, yalnız, yanlış ve ön kâf-ı Türkî ile yazılır. Kâf-ı Türki ile yazılan kelimelerden bazıları; önce, sonra, geniz, beniz, deniz, geniş, yön, yönetim, yöntem, binmek, dinlemek, gönül, çan, önsöz, binbaşı, benzer, yeni, yenice... vs. Sen kelimesi mutlaka nûn (ن) harfi ile yazılmalıdır.

Cevap: E

7. “p, ç, t, k” seslerinden biri ile biten Türkçe veya yabancı kelimelere ünlü ile başlayan ekler (yapım veya çekim eki) getirilince, kelime sonundaki sert ünsüz yumuşar ve “b, c, d, g, ğ”ye dönüşür. Hatta ğ'nin ğ'ye dönüştüğü de görülebilir. A, B, C ve E seçeneklerinde yumuşama olmuş, D seçeneğindeki Baltacı kelimesinde ise yumuşama söz konusu değildir.

Cevap: D

8. پ چ ژ ve گ harfleri Farsçadan dilimize geçmiş harflerdir. Cim (ج) harfi, ortak harftir.

Cevap: B

9. Anadolu'da yapılan kazılarda MÖ 3000'li yıllara dayanan gelişmiş uygarlıkların varlığı tespit edildi. MÖ 2000'li yıllarda Asurlu tüccarların yazıyı Anadolu'ya getirmeleri ile Anadolu'da tarihî devirler başladı. “Güneşin doğduğu yer” anlamına gelen Anatolia'da (Anadolu) ilk çağlardan itibaren birçok uygarlık kuruldu. Hititler çok tanrılı dinlere inanırlardı, bu yüzden Hititler Dönemi'nde Anadolu'ya “Bin Tanrı İli” denilirdi. Bizans Dönemi'nde Anadolu için “Küçük Asya” tabiri de kullanılmıştır.

Cevap: E

10. Hitit, Frig ve Lidya Anadolu uygarlıklarındandır. Hititler Kızılırmak yayı çevresinde, İç Anadolu'da Hattuşaş merkez olmak üzere kurulmuştur. Frigler bugünkü Ankara'nın Polatlı bölgesinde (Yassıhöyük kazı alanı) Gordion merkez olmak üzere kurulmuştur. Lidyalılar Gediz ile Küçük Menderes nehirleri arasında kalan vadide Sardes merkez olmak üzere kurulmuştur. Sümerler Aşağı Mezopotamya'da şehir devletleri şeklinde örgütlenmiştir. Assurlular ise Yukarı Mezopotamya'da kurulmuştur.

Cevap: C

11. İran'da yaşayan Med Kralı Kyaksares ile Lidya Kralı Alyattes'in orduları, M.Ö. 585 yılının 28 Mayıs'ında Kızılırmak Nehri kıyısında karşılaştı. Savaş sırasında tam güneş tutulması meydana geldi ve gün ortasında ortalık gece gibi karardı. Bunu ilahi bir işaret olarak algılayan ve büyük bir korkuya kapılan taraflar, aralarında barış anlaşması yaparak, savaşa hemen son verdiler. Kızılırmak, her iki devlet arasında sınır kabul edildi. Tarihçi Herodot'a göre antik dünyanın 7 bilgesinden biri olan Miletli Thales, bu tam güneş tutulması olayının zamanını, günü gününe hesapladı. Bir inanışa göre Thales, taraflara savaşılırsa günün kararacağını söyleyerek savaşı durdurdu.

Cevap: B

12. Soruda verilen kültür çevrelerinden hepsi Orta Asya'da ortaya çıkmıştır. Anav kültürü, Batı Türkistan'da Aşkabat yakınlarında yapılan kazılarda ortaya çıkarılmış en eski kültürdür.

Türk kültürünün önemli bir unsuru olan at, ilk defa bu kültürde görülmüştür. Orta Asya'nın en eski kültürüdür. Andronova ve Afanesyevo ön Türkler olarak kabul edilir.

Cevap: A

13. Karabalgasun Uygurlar başkentidir, ilk defa saray bu şehirde yapılmıştır. Uygurlarda ziraatın gelişmesine paralel olarak, şehircilik de gelişmişti. İçinde kağanın sarayı olan Karabalgasun şehrinin etrafı surlarla çevriliydi ve 12 büyük demir kapısı, kalabalık bir nüfusu olup çarşıları ve esnafı bulunmaktaydı.

Cevap: A

14. Mukan Kağan Dönemi (553-572): Bumin Kağan'ın ölümünden sonra devletin başına önce Ko-lo Han, daha sonra Mukan Kağan geçti. Bu dönem I. Köktürk Devleti'nin en parlak dönemi oldu. Mukan Kağan, Avar Devleti'ne kesin olarak son verdi. Doğuda Kitanları, kuzeyde ise Kırgızları Köktürk Devleti'ne bağladı ve Çin'i baskı altına aldı. Mukan Kağan doğuda bu başarıları kazanırken amcası İstemi Yabgu da batıda Hazar Denizi'ne kadar uzanan bölgeyi ve buradan geçen İpek Yolu'nu kontrol altına aldı. Sasanilere 642 yılında Hz. Ömer son vermiştir.

Cevap: E

15. Kubrat Büyük Bulgar Devleti'nin bilinen ilk kağanıdır. Kutluk İteriş Kağan II. Kök Türk devletinin, Baga Tarkan Türgiş devletinin kurucusu ve ilk hakanlarıdır. Bayan Han Avrupa'da kurulan Avar Devleti'nin ilk hakanıdır. Moyen Çor Uygur Devleti'nin en parlak dönemidir, Uygurların kurucusu ve ilk hakanı Kutluk Bilge Kül Kağandır.

Cevap: B

16. Ak Hunlar, tarih kaynaklarında Eftalitler olarak da bilinirler. Asya Hun Devleti'nin parçalanmasından sonra Güney'e yönelen Ak Hunlar Afganistan'ın Toharistan civarına yerleşerek Sasanilerle ciddi ilişkiler kurdular, Sasani Devleti'nde çıkan Mazdek İsyanı'nı bastırdılar. Ak Hunlar yaşadıkları coğrafi mevki bakımından Budist ve eski İran sanatlarından etkilenmişlerdi. Ak Hun sikkelerinde inci dizisi motiflere, insan portrelerine ve ay-yıldız gibi tasvirlere rastlanır.

Cevap: D

17. A, B, C ve D seçeneklerinde verilen ifadeler doğrudur. Devlet kavramının il ile ifade edildiği Gök-Türklerde en yüksek askerî ve idari mevkide kağan bulunurdu. Hükümdar karşılığı olan kağan, devlet başkanı, başkumandan, meclis ve hükümet başkanı idi. Kağanın icraatını denetleyen bir devlet meclisi olan toy mevcuttu. Bu meclis, gerektiğinde kağanları tahtından indiriyor veya kağan olan birini bu makama kabul etmeyebiliyordu. Kağanın hanımı (hatun) da devlet idaresinde söz sahibiydi. Gerektiğinde kağanı kendi fikirleri doğrultusunda etkileyebiliyordu. Diğer taraftan aygucı (başbakan), buyruk (bakan) gibi hükümet üyeleri vardı. Kağandan sonra ikinci büyük unvan yabgu (kanat idarecisi)'dur. Daha sonra şad, tegin, ilteber, erkin ve tudun gibi ünvanlar sıralanmaktadır. Çin kaynaklarına göre sayıları 28'den fazla olan bu ünvan ve makamlar, devletin içinde bulunduğu duruma göre bazen farklı görevleri yerine getiriyorlardı.

Cevap: E

18. Şine-Usu Yazıtı: Uygur Kağanlığı'na ait olup Moyen Çor dönemine aittir. Orhun- Selenga nehirleri arasındaki Şine-Usu Gölü yakınında bulunmuştur. Gök-Türk harfleriyle yazılmış olan bu yazıt Bayan Çor Kağan adına dikilmiştir. Kitabede Selenga ve Orhun Irmağı'ndan, On Uygur, Dokuz Oğuzlardan (Uygur) ve Türk ülkesinden bahsedilmektedir. Ayrıca Uygur, Türk, Üç Karluklar, On Oklar, Sekiz Oğuzlar ve Dokuz Tatarlar gibi kavimler arasındaki mücadelelerden ve Uygur kağanının Çikler üzerine yürüdüğünden bahsedilmekte (750), Basmlerle olan mücadele anlatılmaktadır.

Cevap: B

19. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Fâtımî Devleti, Tunus'ta kurulduktan sonra merkezi Kahire'ye taşıyan ve Fas, Cezayir, Libya, Malta, Sicilya, Sardinya, Korsika, Tunus, Mısır, Filistin, Lübnan, Ürdün ve Suriye'de egemenliğini kuran Şii İsmailî mezhebine bağlı devlettir. Bu coğrafyalara önceden beri İslam dini egemendi.

Cevap: A

20. Güney Arabistan'da Ma'nîliler, Sebeliler ve Himyerîler hüküm sürdü, ardından bölge Habeşîliler ve Sâsânîlerin eline geçti. Kuzey Arabistan'da İslâm'dan önce Nabatîler, Tedmürlüer, Gassânîler, Lahmîler ve Kindeliler devlet kurdular.

Cevap: E

21. A, C, D ve E seçeneklerindeki bilgiler doğrudur. Puvatya Savaşı 732'de Frank Krallığı ile Emevîler arasında yapılmış ve Emevîler yenilerek çekilme sürecine girmiştir.

Cevap: B

22. Çin dışında ilk kez kağıt üretiminin yapıldığı yer "Şehirlerin Şahi" unvanına sahip Semerkant'tır.

Cevap: A

23. İl Arslan Harzemşah, Bilge Kül Kadir Han Arahanlı, Aybeg Memlûk, Alp Tigin Gazneli devletlerinin kurucusudur. Satuk Buğra Han devlet kurucu değildir, Karahanlı Devleti bu dönemde İslamiyeti resmi din olarak kabul etmiştir.

Cevap: D

24. Melikşah'ın ölümünden sonra Berkiyaruk hükümdar olur ancak onun döneminde şehzade Mahmut'un annesi Terken Hatun, kardeşleri Sencer ve Mehmet Tapar ile taht kavgaları yaşanır.

Cevap: A

25. A, B, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. 1299 yılında kurulan Germiyanolu Beyliği'nin kurucusu Yakup Bey'dir. Kütahya civarında kurulmuştur. Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasından sonra Anadolu'da en güçlü devletlerden biri olmuşlardır. Ege ve Marmara kıyılarına kadar ilerlemişlerdir. Germiyanolu Süleyman Şah, Kahramanoğullarına karşı topraklarını koruyabilmek amacıyla kızını Yıldırım Bayezit'e vermiş; çeyiz olarak da Kütahya, Simav, Emet ve Tavşanlı'yı bırakmıştır. Germiyanolu Beyliği'nin varlığına 1390 yılında Yıldırım Bayezit son vermiştir.

Cevap: C

26. İslâm dininin Türkler arasında büyük kitleler halinde yayılması, Sâmânîler döneminde gerçekleşti. Sâmânî hükümdarı İsmail b. Ahmet 893 yılında Karluklar'ın başkenti Talas'a bir sefer düzenlemiş ve şehir fethedildikten sonra büyük kilise camiiye çevrilmiştir. Sâmânî başkenti Buhara'da, Özkent'te, Taşkent'te, Sayram'da, Otrar'da İslâm kültürünün ilk âbideleri cami-mescidler, türbeler ve zamanla bir ilim müessesesi haline gelecek olan ribatlar inşa edilmiştir. Özellikle Oğuzlar arasında İslamiyet'in yayılmasında Samaniler etkili olmuştur.

Cevap: A

27. Sarayda hakan ve vezirden sonra en önemli makam uluğ hâcib idi. Hâcibe tayangu denirdi. Hakanın sarayda “dayandığı” yani güvendiği kimseyi ifade eden tayangu, hâcib unvanının kullanımının yaygınlaşmasından sonra unutulmuştur. Teşrifatçı veya perdecı başılık yapan hâcibin temel görevleri idare edenle idare edilen arasındaki ilişkiyi düzenlemek ve gelip giden elçileri ağırlamaktır.

Saray muhafızı candar idi. Yatgak da denilen bu muhafızlar, hakanın korunmasından da sorumludur. Alemdarlar hakanın kırmızı renkli bayrak ve sancaklarını taşıyan ve muhafaza eden kişi idi. Hansâlârin görevi kapları ve sofrayı idare etmektir. İdiş Türkçe kadeh veya bardak anlamındadır. Onun temel vazifesi hakanın tertiplemediği ziyafetlerde meşrubat ve çerez işlerine bakmaktır. Sarayın ilbaşısı sarayın ahırından sorumlu idi. Hakana ait elbiseleri câmehânedede diken ve muhafaza edenlere câmedar denirdi.

Cevap: D

28. 1789 yılında hem Avrupa’da hem Osmanlıda çalkantılı olayların yaşandığı bir dönemde hükümdar olan III. Selim hükümdar olduğunda halka hizmetten zevk alacağını soruda verilen sözlerle ifade etmiştir.

Cevap: A

29. XVI. yüzyıldan itibaren Osmanlı Devleti, içine düştüğü ekonomik buhran sebebiyle nakit para ihtiyacını gidermek için çareler aramaya başlamıştır. Bu amaçla tımar toprakları mukataa hâline getirilerek hazineye yeni gelir kaynakları oluşturma yoluna gidilmiştir. Bu toprakların vergi gelirleri, iltizam usulüyle doğrudan hazineye aktarılmıştır. Böylece XVI. yüzyılın sonlarından itibaren tımar ve zeamet topraklarının iltizama verilmeye başlanmasıyla bazı kişiler nüfuz sahibi olmuş ve zenginleşmiştir.

Cevap: C

30. Avrupalılar, merkantilist ekonomi sistemi sayesinde zenginleşerek askerî devrim yapmış ve Osmanlı ordusuna eşit ordular kurmuştur. Osmanlılar, 1593-1606 yılları arasında Habsburglarla yapılan savaş sırasında ilk defa Avrupa savaş teknolojisini ve taktiklerini görmüştür. Avrupa’da askerî alanda yaşanan bu gelişmeler, Osmanlı Devleti’nde birçok ekonomik ve toplumsal sorunun ortaya çıkmasına sebep olmuştur. 1593-1606 Avusturya savaşlarında yeniçeriler, düşmanın tüfekli piyade askeri karşısında başarısız olmuştur. Bunun üzerine Osmanlı Devleti, yeniçerilerin sayısını önce 30.000’e daha sonrada 50.000’e çıkarmıştır.

Cevap: D

31. Haçova Savaşı'nda, Sivas sancakbeyine vekâlet etmiş paralı bir asker olan Karayazıcı'nın devlete karşı isyanı, ilk büyük Celâli İsyanı'dır. Sivas sancakbeyi görevinden alınınca işsiz kalan Karayazıcı; tımarları elinden alınan sipahileri, başıboş sekban ve leventleri etrafına toplayarak yağma hareketine başlamıştır. Karayazıcı, isyanı bastırmak için gönderilen kuvvetler tarafından öldürülmüş olsa da bu isyan hareketleri uzun süre devam etmiştir.

Cevap: A

32. Avrupa'yı tanımanın Osmanlı dış politikası ve ticareti için önemli olduğuna inanan ve bu yönde harekete geçen ilk Osmanlı sadrazamı Nevşehirli Damat İbrahim Paşa olmuştur. Bu doğrultuda İstanbul'daki Avrupa ülkelerinin diplomatik temsilcileriyle düzenli bir ilişki kurulmuş ve çeşitli ülkelere elçiler gönderilmiştir.

Cevap: A

33. Şark Sorunu olarak tarihe geçen olan ilk defa 1815 Viyana Kongresi'nde Rusya tarafından gündeme getirilmiştir.

Cevap: D

34. Osmanlı Devleti tarafından Rusya, Prusya, Avusturya ve Fransa "Düvel-i Muazzama" olarak görülmüştür.

Cevap: B

35. Avrupa'da 1815 ile 1830 yılları arasında görülen siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel gelişmeler; 1830 İhtilalleri ile daha da güçlenmiştir. Avrupa'da gelişen özgürlük ve eşitlik anlayışı sonucunda ortaya çıkan yeni hak talepleri ile bütün kıtayı derinden etkileyen 1848 İhtilalleri yaşanmıştır. İlk olarak Fransa'da başlayan 1848 İhtilallerinde liberalizmin yanında milliyetçilik ve sosyalizm akımları etkili olmuştur.

Cevap: A

36. 1617'de I. Ahmet'in ölümünden sonra devlet erkânının isteğiyle kardeşi Mustafa tahta çıkarılmıştır. Böylece veraset usulünde bir ilk gerçekleşmiş ve I. Ahmet'ten itibaren hanedanın en büyüğünün tahta geçmesi kural hâline gelmiştir. Bu yeni uygulama ile saltanatın babadan oğula geçme yöntemi yerine en yaşlı hanedan üyesinin tahta geçmesi demek olan "Ekber ve Erşed Sistemi"ne geçilmiştir.

Cevap: C

37. III. Selim Dönemi'nde 1792'de Batı tarzında eğitilen ve teçhizatlandırılan Nizam-ı Cedid Orduyu kurulmuştur. Nizam-ı Cedid Osmanlı'da kurulan batılı tarzdaki ilk düzenli ordudur. Bu yeni orduya ilk girenler, 1787-1792 Osmanlı-Rus Savaşı'nda esir alınanlar ile İstanbul sokaklarından toplanan gençler olmuştur.

Cevap: B

38. İspanya'dan aldığı ekonomik destek ile yola çıkan Kristof Kolomb 1492 yılında 7 ay süren yolculuk sonunda Antilya takımadalarından Küba ve Hispanyola Adaları'nı keşfetmiştir. Ancak buranın yeni bir kıta olduğunu anlamamış, Hindistan'a ulaştığını düşünmüştür. Kolomb hayatı boyunca Hindistan'ı keşfettiğine inanmış, bundan dolayı da Antilya Adaları'na Batı Hindistan denilmiştir.

Cevap: A

39. 1905 yılında Japonya ile yaptığı savaşta yenilmesi üzerine iç çalkantılar yaşayan ve topraklarında Cadet, Octabrist, Bolşevik ve Menşevik adında siyasi grupların olduğu devlet Çarlık Rusya'dır. Kızıl Ordu ise 1918'de, Rus İç Savaşı esnasında Bolşeviklerin silahlı kuvvetleri olarak kuruldu ve 1922 yılında SSCB'nin resmî ordusu oldu.

Cevap: E

40. John Lock İngiliz filozoftur ve İngiliz aydınlanmasının öncüsüdür, klasik liberalizmin kurucusu kabul edilir. Fransız halkını etkileyen düşünürlerin başında Montesquieu Kanunların Ruhu Acem Mektupları 1689-1755, Voltaire 1694-1778, Jean Jacques Rousseau Toplumsal Sözleşmesi 1712-1778 ve Diderot 1713-1784 gibi aydınlar gelmekteydi.

Cevap: C

41. Yedi Yıl Savaşları sırasında İngiltere, Prusya ve Hollanda; Avusturya ve Fransa'ya karşı ittifak yapmışlar ve galip gelmişlerdi. Özellikle Avusturya'nın Prusya'ya yenilmesi, bu devleti kuvvetli bir müttefik aramaya sevk etti. Bunun sonucu olarak, 1781 yılının Nisan ve Mayıs aylarında II. Jozef ile II. Katerina arasındaki yazışmalarda, iki devlet arasında bir ittifak kuruldu.

Cevap: B

42. Anglo-Sakson tabiri V. yüzyılın ilk yarısından itibaren Britanya'nın doğu ve güney kesimlerini istila eden Cermen kavimlerini ifade etmek için kullanılan bir terimdir. M.S. 500'den 1066 yılındaki Norman istilasına kadar olan devir Anglo-Sakson dönemi olarak adlandırılır.

Cevap: C

43. Yaklaşık 25 yıl süren Koalisyon Savaşları (Napolyon Savaşları), Avrupa'yı siyasi ve sosyal ve ekonomik açıdan büyük oranda değiştirdi ve günümüz Avrupa'sının şekillenmesinde belirleyici rol oynadı. Fransız İhtilali, milletlerin hakları, milletlerin kendi kaderlerini tayin etme hakkına sahip olması (self-determinasyon), milletlerin eşitliği, halkoylaması, doğal sınırlar, tarafsız devletler hukuku gibi pek çok yeni ilke, kavram ve düşünceyi doğurdu. Bu ilkeler günümüzdeki modern halk ve milletlerin varlıklarını korumada yaşamsal öneme sahip oldu.

Cevap: A

44. Çin 1842'de İngiltere ile imzaladığı Nanking Antlaşması ile Avrupa'nın sömürgesi altına girmiş, bu antlaşma Çin'de tepkilere neden olmuş ve halk ayaklanmaları yaşanmıştır. Çin'de Nanking Antlaşmasından sonra "Büyük Bıçaklar", "Küçük Bıçaklar", "İhtiyar Fenerler", "İhtiyar Kardeşler", "Haklı Yumruklar-Boxer" adında yabancı düşmanlığı üzerine kurulmuş örgütler kurulmuştur.

Cevap: A

45. Napolyon, 1815 yılında yapılan Waterloo Savaşı'ndan kesin bir yenilgi almış Sainte Hellen adasına sürgüne gönderilmiş, ölünceye kadar burada kalmıştır.

Cevap: A

46. Tutuklananlar arasında daha önce kapatılmış bulunan TıCF'nin lider kadrosunu oluşturan Kazım (Karabekir), Ali Fuat (Cebesoy), Cafer Tayyar (Eğilmez) ve Refet (Bele) gibi Millî Mücadele döneminin ünlü komutanları da vardır. Bu arada, mahkeme heyeti bazı tutuklu sanıkların serbest bırakılmasını sağlamaya çalıştığı için Başvekil İsmet Paşa'yı da tutuklamaya kalkışmıştır. Yargılamalar sonucunda bu sanıklar beraat etmiş ancak yurt dışında bulunduğu için gıyabı tutuklama kararı sonucunda Rauf Orbay 10 yıl hapse mahkûm edilmiştir.

Cevap: C

47. 8 Ağustos 1915'te Anafartalar Grup Komutanı olan Miralay (Albay) Mustafa Kemal ile 9 Ağustos'ta Kocaçimen, Conkbayır, Kanlısirt'ta cereyan eden muharebelerde I. Anafartalar Zaferi kazanılmıştır. 10 Ağustos'ta Conkbayırı Muharebeleri'nde Mustafa Kemal'in göğsüne bir şarapnel parçası isabet etmiş ancak göğsündeki saat onu korumuştur.

Cevap: B

48. İngiltere, Basra Körfezi'nden kuzeye doğru çıkıp Rusya ile irtibat kurmak, Türk kuvvetlerinin İran'a girip Hindistan yolunu tehdit etmesini önlemek istiyordu. Ayrıca Orta Doğu'nun zengin petrol kaynaklarına sahip olan bu bölgede hakimiyet kurmak düşüncesinde olan İngilizler, harekete geçerek 1 Kasım 1914'te Basra Körfezi'ne asker çıkarmışlar, 22 Kasım'da da Basra şehrini ele geçirmişlerdir.

Cevap: A

49. 1912'de İttihat ve Terakki Partisi'nin Sopalı Seçimleri sonucu ortaya çıkan baskıcı tutumundan dolayı Miralay Sadık öncülüğünde subaylar tarafından Halaskar Zabitan örgütü kurularak İttihat ve Terakkiye karşı darbe tehdidinde bulunur. Baskıya dayanamayan Sait Paşa Hükümeti istifa ederek yerine Gazi Ahmet Muhtar Hükümeti kurulur, Balkan Savaşlarının başlaması üzerine bu hükümette istifa ederek yerine Kamil Paşa Hükümeti kurulmuştur.

Cevap: C

50. Şeyh Said İsyanı'nın bastırılması sırasında çıkarılan Takrir-i Sükun Kanunu 1929 yılına kadar yürürlükte tutulmuştur. Hükümete rejim, ve inkılaplar aleyhinde her türlü karşı faaliyeti engelleme yetkisi veren bu kanun çerçevesinde sosyal yapı düzenlemelerinin hemen hepsi gerçekleştirilmiştir. Tekke ve Zaviyelerin kapatılması, Şapka İnkılabı, Medeni Kanun başta olmak üzere Hukuk alanındaki yenilikler, Harf İnkılabı bu meyanda sayılabilir.

Cevap: A

51. İnkılabın halka mal edilmesi, derinleştirilmesi ve halkın eğitilmesi için herkesin rahatlıkla çalışmalarına katılabileceği yaygın bir teşkilat olarak halkevleri kurulmuştur. Yurt dışındaki ilk ve tek halkevi 19 Şubat 1942'de İngiltere'nin başkenti Londra'da açılmıştır. Türk ocaklarının tüm mal varlığı Halkeverlerine devredilmiştir.

Cevap: D

52. **Halkçılık ilkesi doğrultusunda yapılan işler;**

- Cumhuriyetin ilanı ile egemenlik Türk halkına verilmiştir.
- Medeni kanunun kabulü ile hukuk alanında sosyal eşitlik sağlanmıştır.
- Kılık Kıyafet kanunu ile giysilerin toplumda imtiyazı ortaya çıkarması engellenmiştir.
- Soyadı kanunu ile imtiyaz sağlayan unvanların kullanılması yasaklanmıştır.
- Aşar vergisinin kaldırılmasıyla köylü rahatlatılmıştır.
- Toprak Reformu ile topraksız köylüye toprak dağıtılmak istenmiştir.
- Millet Mekteplerinin açılmasıyla eğitim ve öğretim yaygınlaştırılmıştır.
- Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim kız çocuklarına da verilmiş ve parasız hale getirilmiştir.

Türkiye Cumhuriyetinde Laikliğin aşamaları:

- Saltanatın kaldırılması Cumhuriyetin ilanı Halifeliğin kaldırılması Tevhid-i Tedrisat kanunu
- Şeriye Vekaletinin kapatılması Medreselerin kapatılması Kılıkkıyafet kanunu
- Tekke ve zaviyelerin kapatılması Medeni Kanunun Kabulü
- 1928'de Devletin Dini İslam'dır maddesinin anayasadan çıkarılması
- 1937'de Atatürk İlkelerinin Anayasaya girmesi

Cumhuriyetçilik İlkesi doğrultusunda yapılan işler;

- TBMM'nin açılması Saltanatın kaldırılması Cumhuriyetin ilanı Halifeliğin kaldırılması
- Ordunun siyasetten ayrılması
- Çok Partili hayata geçiş denemeleri Kadınlara siyasal hakların verilmesi

Medeni Kanun ile Türk kadınına siyasal hakları hariç tüm hakları verilmiştir. Bu nedenle Medeni Kanun'da cumhuriyetçilik ilkesi aranmaz.

Cevap: E

53. 1920-1921 yılları arasında meclisteki önde gelen gruplar arasında Tesanüt Grubu, İstiklal Grubu, Müdafaa-i Hukuk Zümresi, Halk Zümresi, İslahat Grubu sayılabilir. Ayrıca 1920'nin son aylarında Türkiye Komünist Fırkası ve Türkiye Halk İştirakiyun Fırkası adlı iki de sol parti kurulmuştu. Bu örgütlerin tümü, 1921 ilkbaharına geldiğinde dağılmış oldular.

Cevap: C

54. 1923 Tüzüğü'nde yer alan milliyetçilik ve halkçılık ilkelerine, 1927'de cumhuriyetçilik ve adı belirtilmeden laiklik eklenmiş, 1931'deki programda bu 4 ilkenin yanı sıra devletçilik ve inkılapçılık ilkelerine de yer verilmesiyle "6 Ok" tamamlanmıştır.

Cevap: A

55. Laikleşme yolundaki engellerden birisi de tarikat, tekke ve zaviyelerdi. Atatürk "Türkiye Cumhuriyeti, tekkeler, dervişler, şeyhler memleketi olamaz. En doğru tarikat, medeniyet tarikatıdır." diyerek tekke, zaviye ve tarikatlara kapatmıştır. Bu inkılabın gerçekleştirilmesi ile laik düzen korunmuş ve hurafe, batıl inanış ve dinsel istismar ortadan kaldırmaya çalışılmıştır.

Cevap: B

56. B, C, D ve E seçeneklerinde verilen bilgiler doğrudur. Erzurum Kongresi ile ulusal mücadelenin esas programı hazırlanmış, ulusal bağımsızlığın koşulsuz olarak gerçekleştirileceğine karar verilmiş, ilk kez milli sınırlardan bahsedilmiş, manda ve himaye ilk kez reddedilmiş, azınlıklara haklar verilemeyeceği ilk kez açıklanmıştır. Manda ve himayenin ilk defa Sivas Kongresi'nde gündeme geldiği ifadesi doğru değildir.

Cevap: A

57. Türkiye'nin savaş dışı statüsü savaşın sonuna kadar sürmemiş, Yalta Konferansı'nda alınan kararlar uyarınca Türkiye 1945 Şubat'ında Almanya ve Japonya'ya savaş ilan etmiştir. Bu askerî bir eylemden ziyade, Birleşmiş Milletler teşkilatına kurucu üye olabilmek için takınılmış hukuki ve siyasi bir tutumdan ibarettir.

Cevap: D

58. Savaş yıllarında Türkiye mal darlığını hafifletmek fiyat artışını frenlemek, karaborsa ile mücadele etmek ve sosyal adaleti sağlamak için uğraşmıştır. Üretim, dağıtım ve tüketim ilişkilerini kontrol amacıyla 1940 yılında "Milli Korunma Kanunu" çıkartılmıştır. Yine temel tüketim mallarının kontrolü, dağıtımı, fiyatların belirlenmesi gibi konular için "Ticaret Ofisi ve İlaşe Müdürlüğü" kurulmuş ayrıca büyük kentlerde karne uygulamasına geçilmiştir. Ayrıca hükümet bazı malların fiyatının fazla yükselmesinden dolayı "Narh Koyma" uygulamasını başlatarak fiyat artışının önüne geçmeye çalışmıştır. Aşırı ve vergilendirilemeyen kazançlar ile yüksek enflasyon da dikkate alınarak 1942'de "Varlık Vergisi" ile "Toprak Mahsulleri Vergisi" isminde iki olağan üstü vergi uygulaması getirilmiştir. Varlık Vergisi Kanunu'nun uygulamada sermaye sahibi bazı gayrimüslim yurttaşların aleyhine bir takım sonuçlar doğurması ve oluşan tepkilerden dolayı 1942'de konular bu verginin 1944'de kaldırılması kararlaştırılmıştır. 1945 yılında "Çiftçiyi Topraklandırma Kanunu" çıkartılmıştır. Gümrük Korunma Yasası Atatürk Dönemi'nde 1929 yılında çıkarılmıştır.

Cevap: D

59. 1951 yılında şartların değişmesi; (SSCB'nin nükleer kapasitesinin artması, Yugoslavya'nın SSCB ile ilişkilerinin bozulması, Çin'de ve Kore'de görüldüğü gibi komünizmin yayılmasından duyulan endişe) gibi nedenlerle Türkiye ve Yunanistan'ın NATO'ya alınması fikri taraftar kazandı. Yapılan görüşmeler sonucunda her iki ülke de 18 Şubat 1952'de NATO'ya üye oldular.

Cevap: E

60. 1962'de ABD ile SSCB arasında yaşanan Küba Füze Krizi hem uluslararası sistem hem de Türk dış politikası üzerinde son derece etkili olmuştur. SSCB'nin Küba'ya nükleer füze yerleştirme girişimi, ABD'nin sert tepkisiyle karşılaşmış, dünyanın bir nükleer savaşa en fazla yaklaştığı bir kriz ortaya çıkmıştır. Kriz, ABD ile SSCB arasında yapılan gizli pazarlıklarla sonuçlandırılmış, bu tarihten sonra, ABD ve SSCB arasında, "Yumuşama"(detant) adı verilen, gerginliklerin nispeten azalmaya başladığı bir döneme girilmiştir.

Cevap: D

61. Kozmik Tarih Öğretmeni Tipi'nde, Kozmik tarih öğretmenleri ilahi bir kuvvete inanıyorlar ve tarihin olaylarını ilahi bir plan dâhilinde gerçekleştiğini düşünürler. Bunlar, tarih kavramıyla tarihin anlamının ve anlamlılığının dayandığı büyük tarih üstü (meta tarih) kuvvet inancına sahiptirler. Kozmik tarih öğretmenleri diğer dünyevi güçlere de ilah ya da kader ile açıklama getirme eğilimindedirler.

Cevap: E

62. İronik Evre (20 +),

Tarih, tarih için yapılış görüşü hâkimdir. Felsefi dönem boyunca kaydedilen gelişim sürecinin, şemaların daha da sofistike hale getirmeleri ile karakterize edilmiş bir süreçtir. Felsefi dönemden ironik döneme geçiş sürecinde ise öğrenciler genel şemaların tüm özel detayları tam olarak barındırmayacaklarını ve hiçbir genel şemanın da gerçekliğin zenginliğini ve bütüncüllüğünü tam olarak yansıtmayacağını anlarlar. İronik dönemde anlam genel şema ile özel bilgi arasındaki diyalektik etkileşim yoluyla yapılandırılır. Tarihin tarihi olayların özgül yapısını takdir eder. İronik düzey önceki düzeylerin her birinin katkılarından meydana gelmektedir.

Cevap: A

63. Tarihsel empatinin 3. Düzeyi: Günlük Empatidir. Bu düzeyde öğrenciler, olayları tarihsel karakterin dilinden açıklarlar. Ancak kendisinin düşünce tarzı ile tarihsel karakterin düşünce tarzını ayırt edemezler. Yani o olayı tarihsel karakterin ağızından ancak kendi düşünce ve duygularıyla yansıtır. Tarihi olayı günümüz değerleri ve bakış açısıyla değerlendirirler.

Cevap: E

64. Ali Seydi Bey (1870-1933), mülkiyeli bir Osmanlı bürokratıdır. Ali Seydi Bey tarafından kaleme alınan Kızlara Mahsûs Târîh-i Osmânî adlı ders kitabı 1917 yılında yayımlanmıştır. 48 sayfadan oluşan eser, kızların genel bir tarih bilgisine sahip olmaları için hazırlanmıştır. Eser her ne kadar kızlar için yazılmış olsa da sözü edilen konular genel tarih konularıdır. Anlatılan konular siyasi tarih olup oldukça özet bir niteliğe sahiptir. Zengin bir tarih anlatımına sahip olmayan çalışma, küçük kız çocuklarının temel tarih bilgisi ihtiyaçlarını karşılamak için kaleme alınmıştır.

Diğer seçeneklerdeki şahsiyetler ve eserleri ise şöyledir:

- Abdurrahman Şeref Bey - Fezleke-i Tarih-i Düvel-i İslamiye
- Ahmet Refik Altınay - Geçmiş Asırlarda Osmanlı Hayatı
- Ali Reşat Bey - "Mekteplerde Tarih Dersi" makalesi.
- Faik Reşit Unat - İlkokul Tarih V, Atatürk ve Tarih Öğretimi

Cevap: D

65. Partington'a göre bir olayı tarihsel açıdan önemli kılan 5 özellik şunlardır:

- Önem: O zamanda yaşayan insanların hayatlarındaki önemi
- Derinlik: İnsanların hayatları bu olay tarafından ne derinlikte etkilendi?
- Miktar: Kaç hayat bundan etkilenmiştir?
- Devamlılık/Dayanıklılık: İnsanların hayatları ne kadar süre boyunca bu olaydan etkilenmiştir?
- Anlamlılık: Bugünkü yaşamının daha iyi anlaşılmasına yaptığı katkının boyutu nedir?

Cevap: C

66. Öğrencilerin okuma alışkanlığı kazanması için MEB kapsamında ilköğretim ve ortaöğretim okullarında MEB Tavsiyeli "100 Temel Eser" uygulaması 2005 yılında yürürlüğe konmuş ve 2018 yılında bu uygulama yürürlükten kaldırılmış; bu uygulama yerine öğretmenlerin rehberliğinde Anayasa'ya, yasalara ve millî eğitimin temel amaçlarına ters düşmeyecek, millî ve insanî değerlerimizi içeren bütün eserlerden öğrencilerin yararlandırılmalarına karar verilmiştir.

Amerikalı edebiyatçı, gazeteci Ernest Hemingway'in **Çanlar Kimin İçin Çalıyor** kitabı İspanya İç Savaşı'nda büyük insanlık dramlarını çarpıcı bir şekilde ele alıyor. **Drina Köprüsü** (İvo Andrić): Romanı, bu köprünün yapımın başladığı 1571 yılından itibaren 20 yy ortasına kadar süren dönemdeki olayları insancıl tarafsız bir anlatımla dile getirmiştir.

Kalpklılar (Samim Kocagöz): Kalpklılar (1962) ve onun devamı olan Dolu- dizgin (1963), Kurtuluş Savaşımızı konu alan romanlardır. Kalpklılar, İzmir'in Yunanlılar tarafından işgaliyle başlar ve "Cumhuriyet ihtilalinin heyecanlı hikâyesini" anlatır.

Gün Olur Asra Bedel (Cengiz Aytmatov): Sovyetler Birliği döneminde yaşanan sosyal ve kültürel sorunların bir özeleştirisidir.

Çağlayanlar (Ahmet Hikmet Müftüoğlu): Hikâyeler aracılığıyla Türk kültürü ile ilgili düşüncelerini etkili biçimde dile getirdiği bir eserdir.

Çağlayanlar dışındaki eserler romandır. Çağlayanlar eseri ise hikaye türündedir.

Cevap: A

67. II. Milli Eğitim Şurası 15-21 Şubat 1943 tarihleri arasında toplanmıştır. Şurada alınan kararlar özetle;

- Sadrettin Celal Antel tarih ders kitaplarından milletleri birbirine karşı kin ve intikam hislerine yönelecek şekilde olan kısımların çıkarılması ve öğrencilere okutulacak tarih ders kitaplarının Cooperation Intellectuelle tarafından belirlenen şartlarda düzenlenmesi teklif edilmiştir.
- Prof. Dr. Ömer Lütfi Barkan, tarih programının içeriğinin medeniyet tarihi ağırlıklı olması gerektiğine ilişkin görüş bildirmiştir.
- Tarih derslerinde kullanılması düşünülen öğretim materyallerine millî eğitim şûralarından sadece ikincisinde yer verilmiştir.

Cevap: B

68. Kültür zaman kapsülleri, bir zaman kapsülü yaratarak, dünya tarihinde göze çarpan farklı insan grupları hakkında bilgi öğrenmek, tarihsel araştırmaya yönelik ilgili artırır. Öğrencilerin dünya tarihinde göze çarpan farklı insan grupları hakkında maddi-manevi konularda tarihsel araştırma yapmalarını sağlamak için yapılan zaman kapsülleridir.

Cevap: D

69. Çanakkale Cephesi'ni anlatırken Kanal Cephesi'ni ele almak, aynı zamanda Pakistan Müslümanlarının Osmanlı Devletine yaptıkları yardımlardan bahsetmek, tarihi konuyu senkronik (eş zamanlı) ele almak anlamına gelmektedir.

Cevap: D

70. Doğa Zekâsı Alanı: Doğasal zekâsı yüksek kişiler, doğayı ve doğadaki canlıları inceleyip çıkarımlar elde etme konusunda başarılıdır. Arkeoloji, dağcılık, izcilik, belgesel çekimi, botanik, jeoloji alanlarında aktiftirler.

Doğa zekâ alanına sahip öğrenci tarih derslerinde şu etkinlikleri yapmaktan hoşlanırlar:

- Tarihi araştırma yapmak
- Tarihi mekânları ziyaret etmek
- Müze gezisi yapmak
- Seyahat etmek

Cevap: C

71. Tarihsel metinleri kavramak, ayrıca öğrencilerin tarihsel yaklaşım edinmelerini yani geçmişteki olayları yaşadığı dönemin şartları ve kavramlarıyla ele alarak o dönemi yaşayanların bakış açısıyla inceleyebilmelerini gerektirir. Bunun için öğrenciler; geçmişe ait buluntu, belge, günlük, mektup, sanat eseri, edebi ürün vb. kaynakları incelerken geçmiş bugünün kavram ve normlarıyla değerlendirmekten kaçınmayı öğrenmeli ve olayların meydana geldiği tarihsel bağlamı göz önünde bulundurmalıdır.

Tarihsel kavrama becerisinin alt basamakları şu şekilde belirtilmiştir:

- Tarihsel belge veya metnin yazarı ve kaynağını belirtme.
- Tarihsel bir olayın nerde olduğu, kimlerin yer aldığı, bu olayın sebep ve sonuçlarını belirtme.
- Bir tarihsel metinde yazarın cevaplamaya çalıştığı temel soruları belirtme.
- Tarihsel olgu ve görüşleri ayırt etme.
- Hayal gücünü kullanarak yazma.
- Geçmiş kendi kavramlarıyla ve tarihsel kişilerle empati kurma.
- Tarihsel haritalardaki bilgiyi kullanma.
- Görsel (Grafiklerde, tabloda, şemalarda ve diyagramlarda) ve sayısal verileri kullanma.
- Görsel (Fotoğraf, temsili resimler, eğitsel karikatürler ve mimari çizimler) ve edebi ürünler ile müzik eserlerini kullanma.

Cevap: E

72. Yakından uzağa ilkesi işlenmekte olan konularla ilgili örneklerin, problemlerin, olayların, zamansal ve mekânsal olarak yakından uzağa doğru bir düzen izlemesine dayanmaktadır. 9. Sınıf Tarih dersi öğretim programı incelendiğinde, ilk konunun tarih ve zaman olduğu, daha sonra tarih dönemlerinin işlendiği; üçüncü ünite olarak ise Orta Çağ konusunun ele alındığı görülür. Bu durum öğretim ilkerinden yakından uzağa ilkesi ile zıtlık oluşturur. Çünkü bu ilke zaman ve mekânsal olarak bulunan yer ve zamana yakın konuların öncelikle ele alınmasını ifade eder.

Cevap: B

73. İki ayrı grubun dinleyiciler ile jüri önünde belli bir konuyu lehte veya aleyhte olmak üzere iki karşıt tezi savunmalarıdır. Bu yöntemde karşılıklı önermelerin ya da zıt argümanların çarpıştırılarak sonuca gidilmesi temel alınır. Bu nedenle münazara yönteminin gerçekleşebilmesi için öncelikle tarafların diyalektik düşünebilme becerisine sahip olmaları gerekir. Diyalektik, çeşitli yollardan muhataplarını ikna etme sanatı anlamına gelmektedir. Karşıtlıkları kullanarak gerçekleştirilen akıl yürütme biçimidir.

Cevap: B

74. Bloom ve arkadaşları tarafından belirlenen 5 kategori şunlardır:

- Alma / Algılama
- Yanıtlama / tepkide bulunma
- Değer biçme / değer verme
- Organize etme
- Belirtme / karakterize etme
- Kategoriler arasında verme seçeneği bulunmamaktadır.

Cevap: A

75. Mikro tarih kendi içinde önemsiz ama daha büyük yapıları ortaya çıkartan küçük olaylara odaklanma demektir. Soruda meşhur Milli Mücadeledeki Elif 'in kağnısı örneği ile aslında tek bir olaydan yola çıkılarak topyekün milli bilince ulaşma ve ülkeyi kurtarma süreci anlatılmaktadır.

Cevap: D